

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy.
Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu.
Oddziały: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5 — w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 18
w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, plac 23-go Stycznia 8/10
w Gdyni, Skwer Kościuszki 4 I. — w Inowrocławiu, Rynek 20.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 3.15 zł. miesięcznie,
9.45 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.54 zł. miesięcznie, 10.61 zł. kwartalnie.
Pod opaską: w Polsce 7.15 zł., zagranicą 9.65 zł. miesięcznie.
Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14.
Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Redakcja 316, 326, Administracja 315, — Oddziały: Bydgoszcz 1299, Poznań 3600, Toruń 800, Grudziądz 294, Gdynia 1460, Inowrocław 420.

Numer 208.

BYDGOSZCZ, niedziela dnia 10 września 1933 r.

Rok XXVII.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Ministerstwo Skarbu

OBWIESZCZENIE!

Podaje się do publicznej wiadomości, że od dnia 28 września do dnia 7 października otwarta będzie subskrypcja na 6% pożyczkę wewnętrzną, wypuszczoną na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 września 1933 r. (Dz. U. R. P. N. 67 poz. 503) oraz rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 7 września 1933 r. (Dz. U. R. P. N. 67 poz. 507) w nominalnej wysokości 120.000.000 złotych w złocie.

1. 6% pożyczka wewnętrzna wypuszczona będzie w obligacjach imiennych po 50, 100, 500 i 1.000 złotych.
2. Odsetki 6% pożyczki wewnętrznej płatne będą za zwrotem kuponów 2 stycznia i 1 lipca każdego roku. Pierwszy kupon płatny będzie 1 lipca 1934 r.
3. Wypłata kapitału oraz odsetek od 6% pożyczki wewnętrznej zabezpieczona jest w złotych w złocie.
4. Obligacje 6% pożyczki wewnętrznej przyjmowane będą według ich wartości imiennej na spłatę należności z tytułu podatku od spadku i darowizn.
5. Obligacje 6% pożyczki wewnętrznej oraz przychody z tych obligacji zwolnione są od wszelkich podatków i danin państwowych i samorządowych.
6. Obligacje i kupony 6% pożyczki wewnętrznej nie ulegają żadnemu zajęciu, nie wyłączając zajęcia z tytułu należności publiczno-prawnych.
7. Obligacje 6% pożyczki wewnętrznej mają wszystkie prawa papierów pupilarnych.
8. 6% pożyczka wewnętrzna podlega jednorazowemu wykupowi po latach dziesięciu, o ile nie zostaną wykorzystane uprawnienia, upoważniające do wcześniejszego jej wykupu.
9. 6% pożyczka wewnętrzna zabezpieczona jest całym majątkiem Państwa.

Cena emisyjna obligacji 6% pożyczki wewnętrznej wynosi 96 za 100 i płatna jest w 6-ciu ratach miesięcznych.

Przy przedterminowych wpłatach całości lub części należności subskrybenci otrzymują bonifikaty w wysokości $\frac{1}{2}\%$ miesięcznie.

Subskrypcję przyjmują: Bank Polski, Bank Gospodarstwa Krajowego, Poczta Kasa Oszczędności, banki należące do Związku Banków oraz wszystkie oddziały wymienionych wyżej instytucji, wszystkie komunalne kasy oszczędności i wszystkie kasy urzędów skarbowych.

Obligacje wydawane będą subskrybentom poczynając od dnia 1 lipca 1934 r.

Warszawa, dnia 7 września 1933 r.

(—) *Stefan Starzyński*
Komisarz Generalny Pożyczki Narodowej.

16704)

List z Paryża.

Walka dyktatorów.

Paryż, w wrześniu.
Nominacja Goeringa z kapitana na generała piechoty jest zdaniem dzienników paryskich, o wiele ciekawszym wydarzeniem niżby się napozór wydawać mogło.

Do gwałtownych skoków w górę lub dół zdołały rządy dyktatorskie przyzwyczaić nie tylko opinie własną ale także i zagraniczną. Fakt, że podopiecznik może przy sprzyjających okolicznościach zostać ni stąd ni zowąd ministrem spraw wewnętrznych — nikogo już nie zdziwi ani nie zaniepokoi. Dlatego też gdyby prezydent pruskich mi-

nistrów awansował nawet na marszałka armii niemieckiej — powitanoby odnośną wzmiankę w gazetach z całkowitą obojętnością.

Tymczasem o wyróżnieniu Goeringa pisze się długie artykuły. Powód prosty. Prasa francuska i angielska **zastanawia się często nad wydarzeniami które przemilczają oficjalne organy hitlerowskie.** Tak było przed dymisją Hugenberga. Tak jest po mianowaniu Goeringa generałem piechoty.

Awans premiera Prus jest o tyle interesującym, że doszedł do skutku nie tylko bez woli — ale nawet bez wiedzy

Hitlera. Jednym słowem — **zakulisowe intrygi w partii.** Początek tych „różnic zdań“ na które rzucają gromy krytycy demokracji i parlamentaryzmu — a **które są najbardziej typowym objawem każdej dyktatury.**

Jest publiczną tajemnicą w Rzeszy, iż pomiędzy „Führerem“ a jego zastępcą **istnieje rywalizacja.** Stosunek wodza do szefa sztabu — zawsze najlepszy według głosów prasy rządowej — jest w rzeczywistości mocno napięty. Gorzej jeszcze. **Trzy tygodnie temu został podobno wydany rozkaz aresztowania Goeringa.** „Współtwórca“ odrodzenia

miał odbyć jeszcze jedną podróż na koszt rządu, tym razem do obozów koncentracyjnych. Hitler cofnął się w ostatniej chwili. A Hindenburg zamianował Goeringa członkiem korpusu generalnego.

Powody tarć.

Powody tych tarć w łonie partii są rozmaite. Wielu ludzi predystynowanych na najwybitniejsze stanowiska jest dziś w niełasce u swoich chlebobójców. Wypadek Goeringa jest charakterystyczny; pokazuje się, jak trudno utrzymać swego przyjaciela, skoro ten poszuka sobie jeszcze innych przyjaciół prócz wodza.

Generał — premier znalazł sobie obrońców i to wpływowych. Reichswehra. Wojsko. Jedyna siła z którą w

Niemcech liczyli się zawsze wszyscy i z którą liczy się nawet i Hitler.

„Führer” nie jest popularny w armji. Bożyszczem junkrów, którzy brali oficerskie gąże w zniechędzonej republiki był i jest Hindenburg. A stary marszałek Adolfa mocno nie lubi. Mianował go kanclerzem pod wpływem „naglających okoliczności”. Nie wiadomo jeszcze co w styczniu br. kryło się pod tem pojęciem. Zdaje się, że władza Rzeszy trzeszczała wtedy znacznie silniej, aniżeli przypuszczano; niemniej jednak stary antagonizm szlachcica pruskiego do głośnego nacjonal-socjalisty pozostał i wyszedł teraz Goeringowi na korzyść.

Nowo mianowany generał cieszy się w kołach wojskowych sympatją. Raz ze względu na swoją przeszłość wojenną a powtóre, że łączy się z brunatnym premierem dużo nadziei na przyszłość.

Spadek po Hindenburgu.

Według paryskiego „Le Journal” — chodzi tu ni mniej ni więcej tylko o następstwo na stanowisku Prezydenta Rzeszy. Sprawa ta nabiera coraz to więcej aktualności, gdyż Hindenburg jest już bardzo stary i z możliwością zaistnienia corychlej nowych wyborów należy się poważnie liczyć. Otóż zdaniem paryskiego organu, otoczenie Prezydenta widziałoby z radością na pierwszym krześle Niemiec — Goeringa. Raz z powodów wyżej przytoczonych. A powtóre, Goering jest mężem zaufania wielkich agrarjuszów, zwłaszcza wschodnio-pruskich. Ci ostatni odnoszą się ze zromianą niechęcią do wszystkich projektów radykalnej reformy rolnej o której tyle w swych mowach programowych opowiadał Hitler. Jeżeli zbieg okoliczności musi pchać „Führera” raczej w kierunku prób realizowania licznych obietnic i zapowiedzi — o tyle Goering nie ma pod tym względem obciążonej hipoteki.

Jednym słowem, jeżeli były malarz pokojowy będzie się raczej skłaniał na lewo — o tyle dawny kapitan a dzisiaj generał — chwilowo tylko nie w czynnej służbie — może sobie opuścić drugi przymiotnik w określeniu swej narodowo-socjalistycznej przynależności.

Wreszcie Goering cieszy się wszelkimi względami w sferach ciężkiego przemysłu Rzeszy. Jak wiadomo premier pruski jest żonaty z córką jednego z największych potentatów finansowych. Teściem Goeringa jest „król Ruhry” ośławiony Thyssen; ten związek rodzinny wywiera bezsprzecznie dosyć silny wpływ na orientację gospodarczą zastępcy wodza nazich. Trudno przypuszczać, aby dawny pośrednik między partją a jej „sympatjami” zmienił tak gwałtownie zapatrywania ekonomiczne i stał się asem lewego skrzydła nacjonal-socjalnych.

Jakie zmiany mogą powodować te subtelne kontradykcje dyktatorskie w łonie partji?

Żadne — odpowiada „Le Journal”. Przytaczamy te szczegóły — pisze dziennik paryski jedynie jako ciekawe dokumenty chwili. Francja nie może się spodziewać po Goeringu niczego więcej, aniżeli po Hitlerze. Cały ten ruch znany pod nazwą hitleryzmu stanowi ogromne niebezpieczeństwo, przeciwko któremu nie można nigdy przesadzać w ostrożności”.

Dr. Tad. K.

Wycieczka z Ameryki.

Warszawa, 9. 9. (tel. wł.) W bieżącym miesiącu przewidywany jest przyjazd do Polski szeregu wycieczek z Ameryki. Jedną z najbliższych wycieczek, która przybędzie do naszego kraju jest wycieczka studentów amerykańskich oraz profesorów amerykańskich i dziennikarzy.

Dymisja rządu hiszpańskiego.

Radykalizacja społeczeństwa w obu kierunkach.

(Telefonem od własnego korespondenta).

Berlin, 9. 9. Gabinet hiszpański Azany podał się do dymisji. Ustąpienie Azany spowodował wynik wyborów do najwyższego trybunału sądowego, przy których na 15 członków weszło tylko 4 należących do koalicji wiernej Azanie.

Jeżeli chodzi o nastroje polityczne, to dymisja gabinetu została przyspieszona

Urzednicy podpisują pożyczkę.

Warszawa, 9. 9. (tel. wł.) Wczoraj odbyło się w ministerstwie Opieki Społecznej zebranie wszystkich urzędników tego ministerstwa. Przewodniczył wice-minister Piestrzyński, który wezwał zebranych do subskrypcji pożyczki wewnętrznej. Jak głosi komunikat zebrani urzędnicy po przeprowadzonej dyskusji jednomyślnie uchwalili wziąć udział w pożyczce w wysokości $\frac{1}{3}$ i $\frac{1}{12}$ uposażenia rocznego w zależności od wysokości tegoż uposażenia.

Łódź, 4. 9. (PAT) Odezwa komitetu obywatelskiego pożyczki narodowej wywołała żywiołowy odgłos pośród pracujących na terenie Łodzi urzędników państwowych. Urzednicy województwa, starostwa powiatowego, łódzkiego starostwa grodzkiego i państwowego urzędu pośredn. pracy zebrali się dnia 8 września br. w sali konferencyjnej urzędu wojewódzkiego i uchwalili jednomyślnie zadeklarować na pożyczkę w formie pożyczki 75% poborów jednomiesięcznych do XII stopnia włącznie, zaś 100% od VI stopnia wzwyż, płatnych w 6 ratach miesięcznych.

Min. Papée wrócił do Gdańska.

Gdańsk, 9. 9. (PAT.) W dniu dzisiejszym wrócił do Gdańska komisarz generalny Rzeczypospolitej Polskiej p. minister Papée i objął urzędowanie.

Dwaj dezertjerzy na usługach rządu Hitlera.

Oficerowie austriaccy wrogo usposobieni do Dollfussa.

(Telefonem od własnego korespondenta).

Berlin, 9. 9. Wczoraj wieczorem dwaj oficerowie austriackich wojsk związkowych w pełnym umundurowaniu przy szablach przekroczyli granicę austro-niemiecką oświadczając, że nie mogą dalej pozostać i cierpieć sfrancuzalego systemu Dollfussa.

W wywiadzie prasowym oświadczy-

li, że nie mogą zdradzić przejścia granicznego, gdyż więcej oficerów austriackich wybiera się tą drogą i twierdzą, że większość oficerów austriackich jest wrogo usposobiona do rządu Dollfussa.

Nie potrzeba dodawać, iż wiadomość ta w Berlinie została przyjęta bardzo przychylnie. St. Ro.

Policja czeska na próbach „Fräulein Doktor”.

Drażliwe dla Niemiec momenty usunięto.

(Telefonem od własnego korespondenta).

Berlin, 9. 9. Donoszą z Pragi, że policja czeska wkroczyła na próbę sztuki p. t. „Fräulein Doktor”, która ma być wystawiona w czeskim stałym teatrze, dawniejszym niemieckim Landestheater.

Policja zabroniła występowania jednemu z aktorów w masce Hindenburga, pozbawiając go używania koszul brunatnych i w scenie pożaru Reichstagu malowania tła ze swastyką. Policja

motywuje swój zakaz tem, że nie należy drażnić mniejszości narodowej. St. Ro.

Bezterminowe więzienie dla szpiegów i wywrotowców.

Warszawa, 9. 9. (tel. wł.) W Wilnie odbył się sąd doraźny. Na ławie oskarżonych zasiadł niejaki Józef Zemańtis, oskarżony o akcję szpiegowską na rzecz jednego z państw ościennych. Po przeprowadzonej rozprawie sąd skazał go na karę bezterminowego więzienia.

Sąd w Kobryniu ogłosił wyrok w sprawie 9 oskarżonych, którzy odpowiadali za wywołanie zajść w miejscowości Nowosiółki na Polesiu. Rozruchy te miały podłoże wywrotowe, komunistyczne. Wszyscy oskarżeni zostali skazani przez sąd doraźny na karę bezterminowego więzienia. Jedynie sprawę oskarżonej Kapłanówny przekazano sądowi zwykłemu do rozpatrzenia.

Sucha zaprawa nasienne

Uspulun

SKUTECZNE I PEWNE DZIAŁANIE.
ZWIĘKSZENIE PLONÓW.
DUŻA OSZCZĘDNOŚĆ DZIĘKI ZNIŻCE CENY.

WYROB KRAJOWY

Śmierć króla Iraku.

W 9 godzin po skonie Feysala koronacja Ghazi I.

(Telefonem od własnego korespondenta).

Londyn, 9. 9. W dniu wczorajszym zmarł w Szwajcarii król Fejsal. Sprawa nastęstwa po królu Fejsalu została już rozstrzygnięta. Jak donoszą z Bagdadu, 21-letni następca tronu koronował się jako Ghazi I. E. S.

Londyn, 9. 9. (PAT.) Wielkie wrazenie wywołała w Londynie wiadomość o niespodziewanej śmierci króla Fejsala, który dopiero niedawno, bo niespełna przed dwoma miesiącami bawił w Londynie jako gość króla Jerzego i zaraz po jego wyjeździe miały miejsce zamieszki, podczas których doszło do masakry Asyryjczyków.

Sprawa ta znajduje się na porządku dziennym najbliższej sesji Ligi Narodów i dziwnym zbiegiem okoliczności śmierć Fejsala nastąpiła właśnie obecnie na dwa tygodnie przed rozpatrywaniem na forum międzynarodowym sprawy, za którą czyniono osobiście odpowiedzialnym Fejsala.

Wywołuje to w Londynie rozmaite pogłoski. Niektórzy twierdzą, że śmierć nie nastąpiła w sposób naturalny, lecz te pogłoski są kategorycznie dementowane przez poselstwo Iraku w Londynie.

Uwagę zwraca również fakt, że koro-

nacja nowego króla, którym jest 21-letni syn Fejsala — Ghazi, nastąpiła w Bagdadzie zaledwie w 9 godzin po nagłej śmierci Fejsala. Nowy król wychowywał się w Anglii.

Francja domaga się stałej kontroli zbrojeń.

Konferencja paryska w dniu 18. bm.

Paryż, 9. 9. (PAT.) Problem kontroli zbrojeń jest w dalszym ciągu żywo omawiany przez prasę francuską, która podkreśla rozbieżność poglądów angielsko-francuskich w tej sprawie. Anglia

— pisze „Intrasigeant” — jest zwolennikiem kontroli niestałej w wypadkach zasygnalizowanego naruszenia konwencji rozbrojeniowej. Francja naodwrot domaga się stałej i autonomicznej kontroli zbrojeń. Wobec tych trudności, jakie nasuwa uzgodnienie tych poglądów, dzienniki przewidują, że w konferencji paryskiej dnia 18 bm. weźmie czynny udział również premier Anglii Mac Donald.

Lord Simon kanclerzem.

Londyn, 9. 9. (PAT) W kołach politycznych obiegają znowu pogłoski o mającej nastąpić rezygnacji angielskiego ministra spraw zagr. sir Johna Simona. Według tych pogłosek, Simon ma być mianowany lordem i objąć stanowisko kanclerza, który jest rzecznikiem rządu w Izbie lordów.

Król Iraku Feysal.

Odezwa Komitetu Obywatelskiego Pożyczki Narodowej.

Dobro Państwa jest wspólnym dobrem wszystkich jego obywateli. Mocnym i zasobnym tylko takie Państwo być może, gdzie prawdziwie tej świadectwo dawane jest nie słowem, lecz czynem.

W ciągu czterech lat ciężkiego przesilenia, co pustoszy najbogatsze kraje w Rzeczypospolitej Polskiej, Państwo, korzystając z zapasów, zebranych zapobiegliwie za lat pomyślniejszych, szło wedle sił swoich z pomocą wszędzie tam, gdzie była ona niezbędna. Obecnie w piątym roku trwania kryzysu światowego dawne zasoby są na wyczerpaniu i rząd słusznie wzywa wszystkich obywateli, aby dobrowolnie wzięli udział w pokonaniu trudności, stojących jeszcze na drodze ku lepszymu jutru.

Dekretem z dnia 5 września 1933 r. Pan Prezydent Rzeczypospolitej zarządził rozpisanie „Pożyczki Narodowej“, przeznaczonej na pokrycie niezbędnych potrzeb państwowych, a wynoszącej 120 milionów złotych. W ten sposób stworzona została dla każdego moż-

ność wzięcia czynnego udziału w wysiłku, zmierzającym do zachowania i utrwalenia fundamentów gospodarki narodowej, a tem samym i jego własnej.

Potrzeby Państwa nie są niczem innym, jeno potrzebami ogółu obywateli. Wśród potrzeb owych są takie, bez właściwego zaspokojenia których nawet istnienie, a tem więcej rozwój społeczności byłby niemożliwy.

„Pożyczka Narodowa“ nie jest pociążeniem do ofiar, lecz tylko do współpracy nad wspólnym dobrem. Pożyczając pieniądze własnemu Państwu obywatel nie traci ich, lecz oszczędza.

Udział w pracy nad przetrwaniem przez podpisanie „Pożyczki Narodowej“ jest obowiązkiem.

Powodzenie „Pożyczki Narodowej“ leży we wspólnym interesie zarówno Państwa, jak i wszystkich warstw. Nikt na pożyczce tej nie traci — wszyscy zyskają. Zyska każdy, kto oszczędza, gdyż przyczyni się do stałości pieniądza; zyska rolnik, gdyż Państwo, mając środki, łacniej będzie dbać o właściwy poziom cen; zyska robotnik, gdy nie ulegną zmniejszeniu prace publiczne, prowadzone przez Państwo; zyska wreszcie, co najważniejsze, całość narodu, gdy dbałość o bezpieczeństwo Państwa nie dozna uszczerbku, a podstawy jego gospodarki utrwala się i wzmocni.

W tem przekonaniu zwracamy się do Was, Obywatelsi, z gorącym wezwaniem, abyście podjęli ów skromny wysiłek, do którego Państwo Was woła, abyście z zapałem i wolą dali świadectwo sobie i światu, iż jesteście społeczeństwem rozumem i silnym, ofiarnym i twardym, gotowym do odparcia zwycięsko wszelkich przeciwności.

Armja amerykańska „broni i atakuje“ polskie Pomorze Niezwykle oryginalne założenie wojskowych manewrów amerykańskich.

W ostatnich dniach sierpnia odbywały się nad jeziorem Erie manewry 5-go korpusu armji Stanów Zjednoczonych pod dowództwem gen. B. W. Hough'a. Nad jeziorem Erie oznaczono ściśle teren manewrów, odpowiadający zarysowi granic Pomorza polskiego. Założeniem manewrów było „odebranie wrogowi Pomorza, które zostało zabrane Polsce i przywrócenie jej dostępu do morza“ — morzem było jezioro Erie.

Armję napastniczą stanowiła 73 brygada mieszana, a armję „polską“, odbijającą Pomorze — 5 dywizja piechoty. Dowództwo manewrów określiło miasto Toledo, leżące nad jeziorem Erie, jako Gdynię.

Po dwudniowych walkach piąta dywizja piechoty osiągnęła w manewrach zwycięstwo i „Pomorze zostało odzyskane“.

W toku śledztwa, prowadzonego w sprawie zamordowania ambasadora Eryka van Bergena oraz w sprawie wykradzenia tekstu tajnego traktatu nazwisko Yoshimury padło po raz pierwszy. Wywiadowcy policji zdobili jedynie stwierdzić, że obywatel japońskiego cesarstwa tego samego nazwiska mieszkał w hotelu „Polonia-Palace“ i zajmował pokój nr. 288, że wreszcie na kilka godzin przed ich przybyciem zgłosił się do hotelu jakiś osobnik, który wylegitymował się, jako wysłannik Yoshimury, uregulował należność za hotel, spakował rzeczy Japończyka i znikł bez śladu.

Wszystko to stało się właśnie w owym momencie, kiedy Jerzy Snarski niczego sobie bardziej nie życzył, jak zobaczenia się z Yoshimurą.

Wszystko to stało się właśnie w owym momencie, kiedy Jerzy Snarski niczego sobie bardziej nie życzył, jak zobaczenia się z Yoshimurą.

Wszystko to stało się właśnie w owym momencie, kiedy Jerzy Snarski niczego sobie bardziej nie życzył, jak zobaczenia się z Yoshimurą.

Wrażliwsze, niż najdelikatniejsza tkanina...

Shampoo Elida jest dostępny dla każdego: 1 paczka wystarczy na dwa razy.

...są włosy kobiece! Jak więc lekkomyślnie jest narażanie na niebezpieczeństwo ich zdrowia i piękna przez mycie ich zwykłym mydłem. Włosy wymagają łagodnego, wolnego pod gwarancją od sody Shampoo, który zachowa im piękność i jedwabisty połysk.

SHAMPOO ELIDA

16680

Tortury na Kubie. Cztery trupy przeciwników rządu Machady.

„Associated Press“ donosi z Hawany, że władze republiki kubańskiej rozpoczęły śledztwo z powodu odkrycia czterech trupów w stajni fortecy Altares. Śledztwo wykazało, że więźniowie, zamknięci w tej fortecy za rządów pre-

zydenta Machady, byli torturowani. Znalezione zwłoki w fortecy rozpoznano jako ciała czterech dawnych przeciwników rządu Machady.

Władze śledcze przesłuchiwały szereg osób w fortecy, w której tortury zadawał więźniom zbiegły kapitan Manuel Crespo. Jednym z przesłuchiwanym był uwięziony obecnie sierżant Agüero. Zaprzeczył on kategorycznie, jakoby brał udział w torturowaniu więźniów. Oskarżył on dwóch żołnierzy, że byli mordercami na żołdzie kapitana Crespo. Przesłuchano następnie pewnego studenta, Humberta Osorie, który został wtrącony do więzienia za rządów prezydenta Machady. Poznał on w sierżancie Agüero jednego z tych, którzy go torturowali.

Wiedeń, 8. 9. (PAT). Wczoraj otwarty został oficjalnie zjazd katolików niemieckich. Zjazd gości w Wiedniu jest ogromny. Prasa wiedeńska stwierdza z ubolewaniem, że katolicy z Rzeszy nie mają możliwości przybyć na zjazd wiedeński.

Zjazd Stahlhelmu w Hannoverze.

Berlin, 9. 9. (Tel. wł.) Organ Stahlhelmu przynosi rozkaz wodza i ministra pracy Seldtgo w sprawie zjazdu organizacji w dniu 23 i 24 bm. w Hannoverze. W myśl rozkazu zjadą się tylko kierownicy organizacji począwszy od Kameradschaftsführerów i jeżeli chodzi o organizacje wojskowe począwszy od kierowników grupy. Poza tem w zjeździe wezmą udział tylko miejscowe oddziały tej organizacji i grupy tak zwanego sportu wojennego z Hannoveru. Zjazd w Hannoverze był kilkakrotnie już wyznaczony i odraczany. Obecnie kierownicy narodowo-socjalistyczni zgodzili się na zwołanie zjazdu, ale obawiając się Stahlhelmu i jego konkurencji propagandowej ograniczyli zjazd w powyższych ramach.

St. Ro.

1000 funtów szterlingów za głowę Einsteina.

Londyński „Daily Herald“ donosi: Organizacja hitlerowska „Fehme“, na której czele stoi notoryczny morderca Heines, umieściła na liście tych, których należy zgładzić prof. Einsteina, wyznaczając cenę 1000 funtów za jego głowę. Prof. Einstein przebywa obecnie w Belgji.

Marek Romański.

18)

Ostatnia gra Yoshimury.

Powieść.

(Ciąg dalszy).

Wówczas stało się coś niezwykłego. Coś, czego Yoshimura nie przewidział i przed czem nie było obrony.

Ruchem szybkim i błyskawicznym, niemożliwym do uchwycenia wzrokiem Mac Laren rzucił swym rewolwerem w Japończyka, uderzając go w czoło, po czem odskoczył szybko w bok.

— Ping!...

Yoshimura wystrzelił o sekundę za późno, a ugodzony bronią Mac Larena, przechylił się i zwałił na ziemię, ciężko, jak wór piasku.

ROZDZIAŁ XII.

Człowiek z plastrem na czole.

Służący pensjonatu zapukał do zajmowanego przez Snarskiego pokoju.

— Jakiś pan chce mówić z panem!

— Czy nie mówił nazwiska?

— Mówił, ale to takie nazwisko, że nie zapamiętam!

— Acha! Już wiem wobec tego, kto to jest! Proszę prosić!

Od chwili, gdy Jerzy Snarski odbył w areszcie śledczym rozmowę z Hanką Orsini upłynęło kilka dni. Detektyw napróżno szukał wszędzie Yoshimurę. Nie było go, ani w hotelu „Polonia-Pa-

lace“, skąd wyprowadził się przezornie, nie było go nigdzie, gdzieby detektyw mógł go znaleźć...

Równocześnie zaszedł fakt sensacyjny i niespodziewany. Fakt, który śledztwo w sprawie ambasadora van Bergena i w sprawie wykradzenia tekstu tajnego traktatu pchnął na nowe tory.

W urzędzie śledczym zjawił się bowiem niejaki Mac Laren, z kobietą, która legitymowała się jako Ewa Norska, fordanserka...

Mac Laren — kurjer dyplomatyczny ambasady, którą reprezentował baron Eryk van Bergen, powołał się na pierwszego sekretarza tejże ambasady, Jana Torren i złożył pozornie fantastyczne zeznania.

Zeznania te o tem, jak na wiozącego pocztę dyplomatycznego kurjera dokonano napadu w pociągu, o tem, jak był więziony w samotnej chacie w lasach za Łowiczem, o tem, jak Mac Laren obezwładnił dwu strzegących go drabów i ogłuszył kolbą rewolweru tajemniczego, demonicznego Japończyka, Yoshimurę — potwierdziła w zupełności Ewa Norska, która wyznała ze skruchą, że przez okres ostatnich kilku miesięcy pozostawała na żołdzie owego właśnie Yoshimury...

W urzędzie śledczym zeznania te wywołały ogromne poruszenie. Wezwano Jana Toren, pierwszego sekretarza ambasady, który ku swemu przerażeniu poznał Mac Larena, o którym sądził, że dawno już opuścił Polskę na pokładzie transatlantyckiego statku...

Po wyczerpujących zeznaniach, złożo-

Niesłychana napaść na Ojca św.

Co na to władze państwowe.

Agitatorzy sekty tzw. Kościoła Katolicko-Apostolskiego Polsko-Narodowego rozrzucają wśród ludności katolickiej odezwy, zohydżające Ojca św. Piusa XI w tak potworny sposób, że ze względu na przyzwoitość publiczną nie możemy podać bliższych szczegółów. Odezwa ta została wydrukowana w drukarni W. Farony w Zamościu i bezkarnie jest kolportowana.

Obelgi i oszczerstwa przeciwko papieżowi często powtarzają się na łamach pism sekciarskich i wolnomyślicielskich. Jest rzeczą trudną do wiary, aby w państwie polskim, gdzie ogromna

Krwawe zajście na terenie fabrycznym spowodowane przez komunistów.

Warszawa, 8. 9. (tel. wł.) Fabryka firmy „Fraszek“ w Warszawie była wczoraj terenem krwawych zajść. Gdy robotnicy opuszczali fabrykę, jakiś nieznanymi komunistami zaczął rozrzucać ulotki, a następnie zaczął przemawiać do robotników.

Znajdujący się przed fabryką wywiadowca policji Kozłowski interwenjował. Gdy usiłował on aresztować przygodnego mówcę komunistycznego, stanęli w jego obronie inni komuniści, którzy przybrali groźną postawę wobec przedstawiciela policji. Wywiązała się o-bustronna strzelanina, w wyniku której cztery osoby zostały ranne od kul rewolwerowych. Dotkliwie został pobity wywiadowca policji, który odniósł szereg ran tłuczonych. Na pomoc nadbiegła policja mundurowa, która zajście zlikwidowała, aresztując kilkanaście osób. W sprawie tej zostały wszczęte energiczne dochodzenia.

BBWR przeżuwa projekt Sławka.

Warszawa, 8. 9. (tel. wł.) Wczoraj podjęte zostały dalsze obrady połączonych grup sejmowej i senackiej klubu BBWR nad projektem nowej konstytucji. Na posiedzeniu tem przystąpiono do debaty szczegółowej. Mówcy zaproponowali wprowadzenie pewnych modyfikacji w projekcie, który opiera się na znanym przemówieniu prezesa Sławka. Modyfikacje te jednak nie odbiegają od zasad projektu. Dziś odbędą się dalsze obrady połączonych grup sanacyjnych, które trwać będą do zakończenia rozpatrywania nowego ustroju państwa.

W sprawie pożyczki narodowej.

Warszawa, 8. 9. (tel. wł.) Komisarzem generalnym pożyczki narodowej mianowany został b. wiceminister skarbu dyr. Banku Gospodarstwa Krajowego p. Stefan Starzyński. Nowomianowany komisarz rozpoczął w dniu wczorajszym urzędowanie konferencją z prezesem Związku Izby Przemysłowo-Handlowych b. min. Klarnerem.

Wieczorem dnia wczorajszego odbyło się posiedzenie Związku Przemysłu Polskiego, na którym postanowiono pożyczkę narodową poprzeć jak najsilniej.

Katastrofa w kopalni.

Zwały węgla zasypały 5 górników. Sosnowiec, 8. 9. (Tel. wł.) Na kopalni „Modrzejów“ wydarzyło się nieszczęście. Na głębokości 40 metrów zaczęły się nagle obrywać masy węgla. Z 12 pracujących w danym miejscu górników, 7 udało się uciec z życiem, natomiast 5 nie zdołało się uratować. Wszczęta natychmiast akcja ratunkowa zdołała mimo gorączkowej pracy wykopać przez zwały chodnik zaledwie 12-metrowy. Pracę kolumny ratunkowej utrudnia dalsze obrywanie się węgla. Los zasypianych jest nieznany. Na miejsca katastrofy zjechały władze górnicze.

Szmugiel zapalniczek.

(PAT) Prasa poznańska podaje, że w magazynach urzędu celnego w Poznaniu dokonano rewizji skrzyń, zawierających mikroskopy, przesłane na wystawę zdrowia przez niemiecką firmę Leica. Znalaziono tam 70 kilka zapalniczek, które usiłowano przemyć między mikroskopami do Polski.

większość obywateli należy do Kościoła katolickiego, takie napaści obrażające uczucia katolickie, mogły być tolerowane. Poza tym mamy w kodeksie karnym art. 111, który chroni również osobę papieża, przewidując za przestępstwo przeciwko interesom zewnętrznym państwa i stosunkom międzynarodowym karę więzienia lub aresztu do lat 3.

Nowe zarządzenie w sprawie N.S.R.O.

Berlin, 8. 9. (tel. wł.) Dr. Ley, kierownik niemieckiego frontu pracy wydał zarządzenie w sprawie N. S. B. O. (National-Sozialistische Betriebsstelleorganisation).

Jak wiadomo organizacja ta stworzona przez narodowych socjalistów w pierwszych miesiącach została zalana przez byłych socjalistów i komunistów. Dziś N. S. B. O. tworzy w łonie partii hitlerowskiej rodzaj nacjonal-komunistów i stawia rząd nieraz w kłopotliwym położeniu przez wysuwanie radykalnych postulatów w sprawach robotniczych. Obecnie dr. Ley zakazał N. S. B. O. zajmowanie się ochroną pracy i sprawami robotników. Organizacja ma się trzymać zdala od tych spraw i zająć się szkoleniem mas oraz dostarczaniem przewodników dla frontu pracy. Specjalnych składek na N. S. B. O. nie będzie się ściągać, gdyż członkowie tej

Uroczystości na Jasnej Górze ku czci Jana Sobieskiego

250-na rocznica wyprawy króla Jana III pod Wiedniem z takim zapalem w różnych stronach kraju obchodzona, najwspanialszy swój wyraz przybierze na Jasnej Górze. Tam bowiem, bezpośrednio przed odsieczą wiedeńską przybył Sobieski wraz z trzema synami i świtą królewską, by u stóp cudownego obrazu błagać Bogarodzicę o pomoc i biogostawieństwo dla swych szlachetnych zamierzeń. Tu, modląc się w Cudownej Kaplicy, od ówczesnego przeora Jasnej Góry otrzymał szablę Żółkiew-

skiego, jako szczęśliwą zapowiedź zwycięstwa. Tu wreszcie, po dokonanej odsieczy wiedeńskiej, przysłał z powrotem ofiarowaną mu szablę i szereg cennych pamiątek, do dziś starannie w skarbcu jasnogórskim przechowywanych.

Jasna Góra i jej stróża paulini z radością serca przyjęli wiadomość, że z okazji obchodu 250-tej rocznicy odsieczy wiedeńskiej wojsko polskie za przykładem Jana III, w dniu 17 bm. u stóp Jasnej Góry ma złożyć hołd Najświętszej Naszej Królowej, ślubując Jej obronę Ojczyzny i Kościoła.

W tydzień później, dnia 24 września, odbędzie się na Jasnej Górze wielka uroczystość ku czci królowej Jadwigi.

Drobne wiadomości.

— Główną wygraną 300 tys. zł w pierwszym dniu ciągnięcia V-jej klasy loterii państwowej otrzymał żyd Jakób Cemach, bankier, posiadacz kilku domów w Warszawie.

— Podczas lotów szybowców na Krymie słynny lotnik sowiecki Stepańczonok pobił rekord światowy akrobatycznego lotu.

— W stanie Missouri zanotowano 607 wypadków śpiączki, w tem 85 śmiertelnych.

— Władze gdańskie ewakuują ludność z ulic przyległych do fortecy Wisłoujścia.

— Aleksander Zelwerowicz, znany artysta dramatyczny, otrzymał nominację na dyrektora państwowego instytutu sztuki teatralnej.

— Przymus chodzenia do teatru. Organizacja urzędnicza w Bambergu nakazała urzędnikom, których plusja przekracza 300 mk. miesięcznie, zakupienie stałego miejsca w teatrze.

— Zadłużenie powojenne Niemiec za granicą, zwłaszcza w Ameryce, wynosi obecnie 23 miliardy marek czyli 5½ miliardów dolarów w złocie.

— Były wiceprezes Koła Polskiego w Wiedniu Jerzy hrabia Baworowski, zmarł 6 września we Lwowie.

organizacji muszą należeć do odpowiedzialnej organizacji robotniczej. Tę samą drogą stworzył rodzaj żandarmerji wewnętrznej wśród robotników.

St. Ro.

Właściwni wola blondynki...

Jednak ten prawdziwie piękny jęsy ton nadaje włosom tylko Shempunol Kolontay'a z napisem „dla blondynek“, czyniąc włosy pięknymi, puszystymi i promiennymi w połysku. Dla tym i promiennym jest specjalny szatynek przeznaczony jest specjalny szatynek z napisem „dla szatek“

Kolontay's Shempunol
1 paczka - 2 mycia głowy - cena 40 gr.

16888 249

Z GDYNI I WYBRZEŻA.

Kino dźwiękowe „BAJKA“. Egzotyczna baśń filmowa p. t. „Zebrek z Bagdadu“ i bogate dźwiękowe tygodniki i komedje.

Dyżury lekarzy dnia 10 i 11 bm. Dnia 10 bm. nocny dr. Smolin i dr. Dzius; dnia 11 bm. dzienny: dr. Dzius, dr. Smolin i dr. Rogala; nocny: dr. Flisowski i dr. Oehlich.

W RAZIE WYPADKU TELEFONUJ:
Straż pożarna — tel. 17-08 i 10-12.
Pogotowie sanitarne — tel. 17-08.
Lekarz dyżurny — tel. 12-48.

LOTY PROPAGANDOWE.

Podczas przelotu samolotów w dniu 10 września na lotnisko w Rumji od godziny 9 rano będą odbywać się loty propagandowe (okrężne) na samolotach komunikacyjnych Polskich Linij Lotniczych „Lot“. Bilety w cenie 7 zł od osoby (dla członków L. O. P. P. 6 zł) będą do nabycia na lotnisku przy samolocie u dyżurnego urzędnika.

Miejskie Towarzystwo Komunikacji uruchamia specjalny wóz, który będzie odchodził z pl. Kaszubskiego co kilkanaście minut. Pierwszy wóz odejdzie o godzinie 6,30 rano.

URUCHOMIENIE AUTOMATYCZNEJ CENTRALI TELEFONICZNEJ DLA CHYLONJI.

Dyrekcja Poczty i Telegrafów w Bydgoszczy podaje do wiadomości, że w dniu 16 sierpnia br. uruchomiono automatyczne telefony w centrali urzędu p. t. Gdynia 4 abonentów, zamieszkałych na terenie Chylonji.

Od tego czasu dla wywołania abonentów tejże centrali należy posługiwać się tylko nume-

z sali sądowej.

„Czterech jeźdźców Apokalipsy“.

Jeździli po całym Pomorzu i Wielkopolsce z książeczkami P. K. O., wystawionymi na cudze nazwiska i ze sfingowanymi wkładkami, a podrabiając zrećnie podpisy, podejmowali rozmaite kwoty.

Do spółki należało dwóch zredukowanych urzędników pocztowych, jeden kupiec z Wileńszczyzny i szklarz z Poznania.

Na czele tych czterech jeźdźców, uganiających po Pomorzu i Wielkopolsce, stał 28-letni Wł. Grzechowiak, jednakże szefem ich sztabu był niewątpliwie b. kupiec St. Goworowski, lat 45, któremu jednak niejedną niedoświadczony adwokat mógłby pozazdrościć swady i znajomości procedury karnej. Pionkami byli dwaj pozostali, a to drugi rzekomy urzędnik pocztowy i biegły kaligraf Balicki oraz szklarz Wachowiak z Poznania.

Oprócz fałszowania książeczek P. K. O. oskarżeni są ponadto o kradzież mieszkaniową u zamieszkałego w Sopocie inż. Satały oraz o założenie fikcyjnej firmy Edw. Kowalski w Wejherowie, która ponosiła rozmaite łatwowie-

rami 4-cyfrowymi spisu abonentów sieci telefonicznej okręgowej w Gdyni według stanu z dnia 14 czerwca br. Dotychczasowe numery abonentów tej centrali podane w nawiasie, należy skreślić.

BUDOWA PRYZYSTANI W HELU.

W najbliższym czasie Urząd Morski przystąpi do budowy w Helu przystani dla statków straży granicznej.

Roboty przy budowie tej przystani zostały powierzone przedsiębiorstwu przemysłowo-budowlanemu A. Zabierek i F. Szczepankiewicz z o. p. w Toruniu.

REORGANIZACJA ZWIĄZKU REZERWISTÓW W GDYNI.

Ukonstytuował się nowy zarząd grodzki Zw. Rezerwistów, wybrany jednogłośnie na nadzwyczajnym walnym zebraniu.

Skład nowego zarządu stanowią: prezes hr. Humnicki Ludwik, wiceprezes ppor. rez. Kazimierz Mieczysław, sekretarz Tomaszewski Łucjan, skarbnik Gaworski Stanisław, dalsi członkowie zarządu: Kruszyński Maksymilian, Sokółski Tadeusz i Bielawski Bronisław. Komisję rewizyjną stanowią pp. Rakowski Wacław, Mecek i Pilch.

Romans Rosenberga z żydówką.

G. P. U. posiada kompromitujące hitlerowców dokumenty

Bukareszt, 9. 9. (PAT) „Lupta“ przynosi sensacyjną wiadomość z Amsterdamu:

Czynnik kierownicze III Rzeszy zakłopotane mają być srodze kompromitującym wypadkiem, którego bohaterem stał się ostatnio kierownik polityki zagranicznej narodowych socjalistów niemieckich Alfred Rosenberg. Od pewne-

go czasu przebywał on w jednym z małych miasteczek bawarskich w towarzystwie pięknej młodej kobiety, która, jak stwierdziła policja, była żydówką, komunistką z Rosji. Gdy z polecenia Hitlera aresztowano towarzyszkę Rosenberga, okazała ona policji kopje całego szeregu dokumentów, kompromitujących Rosenberga i kierownicze czynniki narodowo-socjalistyczne, oświadczając, że oryginały tych aktów znajdują się w ręku G. P. U. w Moskwie. Jeżeli aresztowaną spotka najmniejsza krzywda, dokumenty te zostaną opublikowane przez prasę sowiecką.

Ta groźba poskutkowała tak silnie, że niebezpieczną komunistkę uwolniono niezwłocznie i umożliwiono jej powrót do Rosji.

—X—

Serja katastrof w kopalniach śląskich.

Katowice, 9. 9. (PAT.) W ostatnich dniach na kopalniach Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego wydarzyło się kilka tragicznych katastrof, które pociągnęły za sobą śmierć 10 górników. Wczoraj wydarzyła się na kopalni Gieschego katastrofa, której ofiarą padło 6 górników. Katastrofa wydarzyła się na poziomie 500 metrów. Wskutek zerwania się stropu nastąpił tzw. węgłospad, który zasypał 6 górników. Z pod zwałów węgla wydobyto zwłoki 2 górników, 1 ciężko ranego i trzech leżących rannych.

Kronika niedzielna

która wskazuje na to, jak rząd i społeczeństwo nawzajem popierać się powinni.

Bydgoszcz, 8 września.

Są kwestje gospodarcze, które rozwiązać się dają w sposób zdumiewająco prosty. Tylko trzeba umieć. Naprzykład Hitler. Zgłosili się do niego przedstawiciele przemysłu rybnego ze skargą na ich ciężkie położenie. Eksport ryb upada i konsumcja krajowa także. Więc proszą o ratunek.

Hitler obiecał im pomóc. W tym celu przygotowuje rozporządzenie, mocą którego każdy obywatel niemiecki jest zobowiązany we wtorek jeść ryby.

Dienstag-Fisch

Gdyby to tak u nas coś podobnego! Naturalnie Kaszubi nie przyjdą się żalić na swój los, bo oni na Polsce zrobili majland.

Ale przypuśćmy, że skarżą się ministrowi na swe ciężkie położenie fabrykanci muchołapek. Co się dzieje?

Przedewszystkiem pan minister na gębę nic nie załatwia.

— Wnieście panowie — powiada do petentów — odpowiednio umotywowany memoriał, a potem będziemy dalej mówić.

Więc składają memoriał. Wykazują w nim, że po wyginięciu pcheł przyszła kolej na muchy. Liczba ich maleje z roku na rok w zastraszającym sposób. Niebawem wyginą całkiem, a wtedy katastrofa fabrykantów jest zupełna.

Także zubożenie ludności przyczynia się do pogłębienia kryzysu. Wielu ludzi nie stać już dziś na muchołapki. Dla charakterystyki memoriał wspomina o tem, że w wielu rodzinach zamiast muchołapek chwytą się muchy garścią i robi się z nich ragout, albo jak grzyby nawleka się je na nitkę i suszy.

Pogarszają nareszcie położenie wysokie koszty surowca, a to dzięki kartelowi zawartemu przez papiernię i dzięki rosnącej drożyznie smarów. Także i koszty robocizny okazują tendencję zwyżkową.

Pan minister otrzymawszy taki memoriał, przyrzeka muchołapkarzom, że ich postulaty życzliwie rozpatrzy, a rząd uczyni co będzie w jego mocy, aby podnieść i na nowo ożywić tę gałąź przemysłu, którą uważa za zasadniczą podstawę w całokształcie gospodarstwa krajowego.

Wprawdzie pan minister w duchu nie wierzy w to, co mówi, ale mówi tak, jakby w to wierzył, bo na to został ministrem, aby to mówił, w co zupełnie nie wierzy.

Teraz pierwszym obowiązkiem pana ministra jest zbadać — czy racje, zawarte w memorjale, opierają się na faktycznych danych. Przedewszystkiem więc czy muchy grożą wymarciem.

W tym celu ministerstwo poleca wojewodom, aby za pośrednictwem starostw zaszewano gminy do oświadczenia się, czy frekwencja much spada, w którym to celu jako okres porównawczy służyć mają miesiące od sierpnia do grudnia.

Nadchodzą niebawem zgodne relacje, że wszędzie ilość much w grudniu w porównaniu z miesiącem sierpniem zmalała w sposób widoczny i uderzający. Proporcjonalnie do tego spada popyt na muchołapki.

Te relacje panu ministrowi wystarczają. Postanawia zaraz działać energicznie i w tym celu zwołuje konferencję muchołapkarską, aby ona obmyśliła środki przeciwdziałające tej katastrofie.

Członkowie konferencji, wyłoniwszy ze siebie szereg fachowych komisji i subkomisji, oświadczają, że:

należy regenerować płodność much celem ich dalszego a tak zbawionego dla muchołapkarszy rozmnażania się, co może znów nastąpić przez ustanowienie czasu ochronnego dla

„Co grozi Niemcom?”

Hitlerowcy boją się Polaków i murzynów francuskich.

Heinz Friedrichs, jeden z filarów hitleryzmu, zamieścił w ostatnim numerze „Volksblattu” frankfurckiego ciekawy i znamienny artykuł p. t. „Co grozi Niemcom”.

Heinz Friedrichs dowodzi i twierdzi, że Rzeszy wskutek zmniejszania się cyfry urodzin grozi niebezpieczeństwo emigracji ościennych ludów.

Mimo 150 lat niewoli Polska utrzymała swoją narodowość i cyfrę ludności. Od roku 1920 ludność Polski wzrosła o 20 proc. Na 1000 mieszkańców przypada w Polsce 33 urodzin, podczas gdy w Rzeszy tylko 14.

Liczba urodzin w przeciwieństwie do Niemiec przewyższa w Polsce cyfrę śmiertelności. Polska jest rozrastającym się narodem. Jeżeli rozwój pójdzie tą samą drogą, liczyć będzie Polska za lat 40—50 około 60 milionów, a Niemcy — 40—45 milionów ludności.

Ekspansja Polski pójdzie w przyszłości na zachód. Z zachodu grozi Rzeszy inne niebezpieczeństwo: kolorowi Francuzi. W armji francuskiej liczba „kolorowych” wynosi 1/4, całe masy po wysłużeniu w wojsku pozostają we Francji, żenia się, wskutek czego ma Francja coraz więcej murzyński charakter, w samym Paryżu żyje dzisiaj około 50.000 mulatów.

KŁOPOTY WIELKICH LUDZI

Felzensztajn ogląda wystawę księgarni. Na jednej z książek widnieje tytuł: „Księga Mojżesza, siedem razy pieczętowana.”

Felzensztajn jest zdumiony: — Jako — mówi na głos — Czyżby już Mojżesz miał kłopoty z komornikiem?

Pranie jedwabion? Wcale nie trudne!

Czy delikatny jedwab nie zniszczy się w praniu? Z pewnością nie, jeżeli użyje Pani Luxu, gdyż obfita i delikatna piana płatków Lux usuwa brud. Wystarczy lekkie wyciskanie tkaniny. Jedwab prany w Luxie pozostanie zawsze jak nowy.

LUX

do prania *delikatnych tkanin.*

much w lecie, przy równoczesnym obowiązkowi sycenia ich w zimie syropem owocowym. Pozatem:

należy sprowadzić i zaklimatyzować silny gatunek samic celem wzmożenia rozplodu much. Ponieważ jednak niektórzy fachowcy twierdzą, że jest bardziej wskazany nowy gatunek samców, którzy jako reproduktorzy są aktywną stroną w procesie rozmnażania się, więc powstaje na tem tle między muchołogami spór, który minister postanawia rozstrzygnąć przez zaciągnięcie opinii u wybitnych insektologów zagranicznych.

Czy mam wam dalej opisywać dzieje tej akcji ratunkowej dla fabrykantów muchołapek? Te różne apele do społeczeństwa lub tydzień propagandy much przy współudziale LOPP? Mam odtwo-

żyć dzieje założenia banku dla przemysłu muchołapkarskiego? Mam opisywać walkę między pułkownikami o stanowisko generalnego dyrektora w tym banku? Są to historie tak szablonowe, zawsze na jedno kopyto robione, że każdy czytelnik sam w duszy je sobie dośpiewa. Przypatrzmy się teraz temu problemowi z innej estrony. Przypuśćmy, że to nie muchołapkarsze proszą ministra o pomoc, tylko fabrykanci parasoli i minister, wzorując się na Hitlerze, wydaje rozkaz, aby każdy obywatel polski chodził w środę pod parasolem.

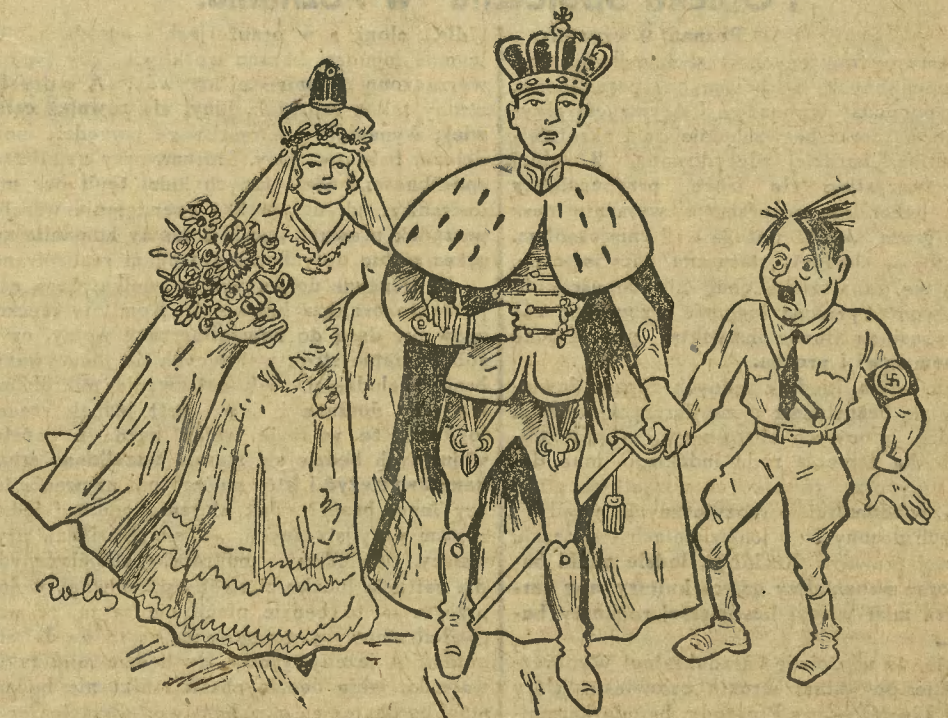
Czy my, tak jak Niemcy, poddalibyśmy się karnie temu rozporządzeniu pana ministra?

Wątpić należy. Od zarania naszego bytu narodowego poprzez liberum veto i sejm czteroletni jesteśmy rażeni trądem warcholstwa. Zamiast jak jeden mąż ująć każdej środy za parasol, rozpoczęlibyśmy polemikę o racjonalność tego rozporządzenia, krytykowalibyśmy to rozporządzenie, czy nawet dekret i w rezultacie stanęlibyśmy w opozycji do rządu, który powziął sobie za zadanie ochraniać i wspomagać przemysł parasolniczy.

Dobrze więc powiedział jeden z wieszczów, że pierwej musi się duch w narodzie odmienić, a potem dopiero będzie można zabrać się do pracy nad utwierdzeniem materialnego bytu narodu.

St. B.

Austria i Otto von Habsburg.

Hitlera może jeszcze spotkać i taka niespodzianka!

• Nauka • Literatura • Sztuka •

Głębokie wartości dzieł Prusa.

20 sierpnia 1847 r. urodził się Bolesław Prus. Nie jest to pisarz na tyle zapomniany, by trzeba było aż jakiegoś rocznicy dla wydobycia go z mroków niepamięci.

Wprost przeciwnie — on jeden jest obok Sienkiewicza zawsze jeszcze żywy i bliski dla czytelnika, a jego „Lalka”, czy „Faraon” budzą i długo jeszcze będą budziły zachwyt zarówno wśród młodzieży szkolnej jak i u czytelników dorosłych.

Warto pokrótce zastanowić się, na czym polega wartość dzieł tego pisarza i co sprawia, że dzieła te zawsze są dla nas żywe?

Zył Bolesław Prus w okresie pozytywizmu. Nowe hasła, dążenia do prawdy i postępu, umiłowanie wiedzy, a zwłaszcza nauk ścisłych i fanatyczna wiara we wszechwładztwo rozumu nie mogły być obojętnymi dla wrażliwego umysłu autora „Lalki”. To też już jako 25-letni młodzieniec drukuje on w „Opiekunie Domowym” szereg artykułów w duchu pozytywistycznym, nawołując w nich do pracy organicznej, do „splacenia długów społecznych”, do zwalczania przesądów klasowych i t. p.

Ale już w tych artykułach, gdy głośił hasła, wypływające z racjonalistycznego nastawienia do świata, zaznacza się u Prusa rys, który różni go zasadniczo od czolowego bojownika pozytywizmu — Świętochowskiego. A rysem tym — to miłość ludzi, miłość, ogarniająca przedewszystkiem istoty biedne, słabe, pokrzywdzone.

To uczucie wystąpiło znacznie silniej w jego nowelach i powieściach.

Bohaterami nowel są przeważnie dzieci — Anielka, Michałko, czy Antek — a stosunek autora do nich — to pełne serdecznej, dobrotliwej miłości współczucie.

Owo współczucie i miłość widoczne są też w stosunku Prusa do bohaterów jego większych powieści. — Widzi on słabości i wady młodego faraona, czy pełną niezadobroć naiwności Madzi z „Emanypantek”, ale równocześnie potrafił w nich dostrzec czującą i cierpiącą duszę ludzką i stał jego miłość dla nich i wyrozumiałość. I w tym właśnie pełnym serdecznego ciepła stosunku autora do swych postaci tkwi może jedna z tajemnic popularności jego dzieł.

Bo ten stosunek autora udziela się czytelnikowi, zbliża go do bohaterów, każe mu ich pokochać i wskutek tego wzbudza żywe zajęcie się ich losami.

I wielki to naprawdę talent, który nie pozwala nam pozostać obojętnymi wobec stwarzanych postaci — bo niema chyba osoby w powieściach Prusa, która nie wzbudzałaby w nas pewnej sympatii, lub niechęci — współczujemy z Wokulskim, pogardzamy Izabella, wspólnie z Ramzesem pragniemy pokonania złych i podstępnych kapłanów egipskich.

Ale nie na tem tylko polega żywotność dzieł Prusa. Źródłem jej jest również głębokie ujęcie psychologii osób. Dzięki temu bohaterowie jego powieści nie są tylko przedstawicielami pewnej klasy, czy epoki, ale są też ludźmi, którzy cierpią, kochają i walczą tak, jak ludzie wszystkich epok i narodów.

Wokulski — to nie tylko pół-romantyk i pół-pozytywista z połowy XIX-go wieku, ale także człowiek, jakiego dziś i zawsze spotkać można.

I dlatego powieści Prusa nie ograniczą się nigdy do roli dokumentu historycznego — będą one zawsze dla czytelnika żywym

i barwnym zwierciadłem jego własnych uczuć i przeżyć tak, że choć czemś przebrzmiałem są już dziś dawne hasła emancypacji kobiet, czy pracy organicznej, to ludzie Prusa będą dla nas zawsze żywymi.

Tę głębokość w ujęciu ludzi i świata uznawaj u Prusa nawet ten, kto potępiał powieści realistyczną i jej głównego przedstawiciela, Sienkiewicza — Stanisław Brzozowski.

A ponadto pewien swoisty wdzięk w powieściach autora „Emanypantek” stanowi humor, z którym spogląda on na świat i ludzi.

Nie jest to ostra i gryząca satyra, ale pełen wyrozumiałości uśmiech, z jakim spogląda na bawiące się dzieci.

Ten uśmiech łagodzi dysonans, zaciera zbyt ostre kontury, a nawet na tragizm i zło pozwala patrzeć z pełną spokojną rezygnacją. (Nie znaczy to, by się im biernie poddawał — owszem, uznając ich istnienie, równocześnie wypowiada im walkę).

Takby — w najogólniejszych zarysach — przedstawiały się te wartości dzieł Prusa,

które je czynią bliskimi dla współczesności. Dzięki nim mogą one zająć nie tylko czytelnika polskiego, ale także innych narodowości.

A jednakowoż Prus dla nikogo tak bliskim nie będzie, jak właśnie dla Polaka. Sprawia to owa polskość jego postaci, którą wyczuwamy w nich, mimo ich cech o-

gólnoludzkich. Bo czyż taki np. Ramzes XIII. nie jest z krwi i kości zapalonym, lekkomyślnym, pełnym fantazji rycerzem polskim? Albo Madzia — czyż to nie typ prostego, naiwnego dziewczęcia polskiego? Ta ostatnia cecha jeszcze bardziej wpływa na to, że Prus obcym i dalekim nam nie jest; prawdopodobnie nieprędko takim się stanie. Nie dlatego wspominamy o nim, by go sztucznie z zapomnienia wydobyć, lecz by uprzytomnić sobie, że mieliśmy pisarza, którego nie tylko „wypada” znać, lecz którego lekturą daje prawdziwą satysfakcję estetyczną i moralną.

Irena Szczygielska.

Zjazd lekarzy słowiańskich.

XIV zjazd lekarzy i przyrodników polskich w Poznaniu.

Uczestnicy zjazdu lekarzy słowiańskich przybędą do Poznania w niedzielę 10 września i wezmą udział w obchodzie 250 rocznicy Odświeżenia Wiedni.

Uroczyste otwarcie zjazdu lekarzy słowiańskich nastąpi w poniedziałek dnia 11 września. Otwarcie poprzedzi manifestacja przy „Lipie słowiańskiej” na plantacjach koło Teatru Wielkiego. Otwarcie odbędzie się w auli Uniwersytetu.

W poniedziałek wieczorem przybędzie do

Poznania P. Prezydent Rzeczypospolitej, który objął protektorat nad zjazdem i wystawia „Przyroda, Zdrowie i Opieka Społeczna”.

We wtorek dnia 12. bm. w obecności p. Prezydenta Rzeczypospolitej odbędzie się o godzinie 10 rano w auli Uniwersytetu uroczyste otwarcie zjazdu. Po południu rozpoczną się obrady w poszczególnych sekcjach.

BULGARZY I JUGOSŁOWIANIE NA UROCZYSTOŚCIACH KU CZCI SOBIESKIEGO W WIEDNIU.

W związku z mającym się odbyć w dniach 8—10 września br. w Bratysławie I. zjazdem pracowników państw słowiańskich udają się na uroczystości ku czci Sobieskiego do Wiedni grupy pracowników z wszystkich państw słowiańskich. Prócz delegacji polskiej i czechosłowackiej, wyjeżdżają z Bratysławy do Wiedni dnia 11 września delegacja bułgarska i jugosłowiańska w liczbie zgórą 200 uczestników. Delegacje te wezmą gremjalny udział w uczczeniu pamięci wielkiego polskiego króla.

FRAGMENT ZE SZTUKI GOETLA W BUDAPESZCIE.

W dniu 13. bm. wystawi teatr narodowy z okazji uroczystości ku czci Batorego fragment ze sztuki F. Goetla „Samuel Zborowski” pod tyt. „Sejm Batorego”. Fragment ten przetłumaczył prof. J. Tomcsanyi. Rolę Batorego odegra wybitny artysta filmowy Meontay. Kostjmy polskie będą sprowadzone z Warszawy. Po odegraniu fragmentu sztuki Goetla, będzie odegrana średniowieczna sztuka węgierska Bornemiszy „Węgierska Elektra”. Uroczystość w teatrze zakończy się odegraniem hymnów państwowych.

Soracek w górach.

Nad górą słońce pali się gorące, Będzie pogodny i upalny dzień, Kopice siana na skoszonej łące Rzucają długi, granatowy cień.

Są one niby zegary słoneczne, Ale nie czytamy na nich pory dnia, Bo wszystko wokół mnie jest jakies wieczne, Jakies bez miary i jakies bez dna.

I moja willa nad jarem wisząca, I las i łąka i ziół górskich won, I droga znikąd do nikąd wiodąca, Tam gdzie się z ziemią styka niebios ton.

I strumień, który swym szklanym szelestem Nieskończoności pieśń dzwoni i gra, I ja sam w końcu, który już nie jestem, Bom we wszechświecie zgubił własne ja.
Henryk Zbierzchowski.

Szermierzu Krzyża, o, Janie Trzeci
Tyś chrześcijański wybawił świat,
Blask twojej chwały nad Polską świeci,
Duch Twój ją krzepi od wielu lat.

Paradoksy naszej cywilizacji.

Refleksje z okazji otwarcia wystawy „Przyroda, Zdrowie i Opieka Społeczna” w Poznaniu.

Poznań, 9 września.

Żyjemy w tragicznych czasach, pełnych nieprawdopodobnych i bolesnych paradoksów. Walka pomiędzy Ormuzdem i Arymanem przybiera formę coraz bezwzględniejszą i okrutniejszą, coraz bardziej zdecydowaną. Z jednej strony wszystkie złe moce, przypuściwszy szturm generalny, rozprzegają wyraźnie nasz ustrój, grożą światu pożogą i zniszczeniem. Z drugiej — elementy statyczne, pacyfistyczne, starają się za wszelką cenę nie dopuścić do nowej wojny, próbują łagodzić wzburzone nastroje i usiłują tłumić instynkty, podrażnione zapachem krwi i prochu.

I tak zatem, kiedy z jednych depesz dowiadujemy się bezustannie o morderczych walkach o władzę, o nowych zbrojeniach, przygotowywanych dla tępienia rodu ludzkiego, inne depesze przynoszą, również ze wszystkich stron świata, wiadomości o pożytecznych przedsięwzięciach uczonych, o ich triumfach i ofiarach, o miłości prawdy. Rzekłbyś, ludzie nauki budują coraz wspanialszy gmach kultury, aby barbarzyńca miał więcej bestjałskiej rozkoszy burzenia...

Jakież to właściwie paradoksalne! Wyobraźmy sobie po jednej stronie człowieka, który tworzy Ligę Ochrony Przyrody, buduje karmniki i skrzynki dla sikor i szpaków, urządza rezerwy ochronne nie tylko dla słowików, ale

i dla... słońci, a w oranżeryjach i ogrodach pielęgnuje mimosy, bacząc troskliwie, aby im nie wyrządono najmniejszej krzywdy. A z drugiej strony także człowiek, inny, ale również człowiek, wynajduje najstraszliwsze narzędzia mordercze, bakterje, gazy, którymi przy najbliższej sposobności będzie innych ludzi tępił bez miłosierdzia, odrzucając bez opamiętania wszelki porządek prawny, wszelkie ideały humanitarne, dla siebie dotychczas z trudem realizowane.

W Genewie dokonywa się wielka praca nad próbą rozbrojenia ludzkości. Komitety rzeczoznawców dążą do humanitaryzacji wojny, czyli zobowiązania stron walczących do nieużywania broni nieludzkiej, jak zatrucie mikrobami, jak gazy duszące i t. p. Jest jednak rzeczą logiczną, że w razie wojny każde z państw walczących będzie się starało wszelkimi środkami zwyciężyć i któż mu zabroni używania tej czy innej broni? Jak słusznie podnosi jedno z pism pacyfistycznych, „jeżeli jakiś kraj, używający, powiedzmy, mikrobów cholerycznych dla zatrucia ludzkości strony przeciwej, wojnę przegra — to będzie płacił nie za to, że pogwałcił umowy genewskie, ale za to, że dał się pobić. A jeżeli wygra — to będzie miał takie warunki, jakie będzie chciał i nikt nie będzie mógł go ukarać za okrucieństwo. Przecież próby łagodzenia działań wojennych były już przedsiębiorane przed wojną światową (słynne

konferencje w Hadze i patetyczny manifest cara Mikołaja), a przecież wojna 1914-1918 zaznaczyła się wyjątkowo okrucieństwem i przyniosła cały szereg nowych morderczych wynalazków, jak gazy trujące, jak tanki i łodzie podwodne dla zatapiania okrętów handlowych, jak wreszcie bomby lotnicze.

Na świecie wytworzyła się sytuacja paradoksalna, tragiczna i groźna. Naprzeciw siebie stoją dwa obozy: ludzi, którzy w spokoju i ładzie społecznym chcą harmonijnie współpracować z sobą dla tworzenia coraz to doskonalszych konstrukcji cywilizacji, — oraz ludzi, gotowych wszystko burzyć, podbijać, niweczyć. Pacyfiści głoszą pięknie brzmiące hasła o braterstwie ludów, a równocześnie we wszystkich krajach pracują w pocie czoła sztaby generalne, dowództwa, komendy; podminowuje się wywiadami i kontrwywiadami najwęższe plany strategiczne, wytwarza się dla celów militarnych nieprzeliczone masy narzędzi śmierci, każdy wynalazek wyzyskuje się dla celów wojennych.

Tak więc, kiedy jedni ludzie protestują przeciw wojnie, inni ją przygotowują, chociaż zdają sobie sprawę z jej okropności, koszmarności i jej skutków.

Nauczycielstwo francuskie np. domaga się kategorycznie wprost sabotażu mobilizacji, nieuznania ani wojny zaczepnej, ani obronnej, wzywa do odmowy, niestawienia się na wezwanie pod broń. A jednocześnie niemieckie zakłady chemiczne dniami i nocą pracują przy fabrykacji olbrzymich ilości nowego, niezwykle zabójczego gazu. Plan niemieckiego sztabu generalnego polega na skombinowaniu broni chemicznej z potężną flotą powietrzną, zdolną

w ciągu kilku godzin przelecieć i zniszczyć Belgię, a potem Francję... W pracowniach zakładów Stolzenberga w Hamburgu, kryjących się pod niewinnymi nazwami „klinik bakterjologicznych” lub „pracowni naukowych”, fabrykuje się masowo najstraszniejsze gazy śmiercionośne, grupy „krzyża błękitnego, zielonego, żółtego” jak fosgen, iperyt, lewizyl. W tonących w zieleni „klinikach” setki bakterjologów hodują bakterje dżumy, cholery, tyfusu, tężca. Straszliwe epidemie, hodowane w probówkach i retortach, w pewnej chwili przeniesione zostaną do bomb, które zrzucone zostaną z samolotów... Fala okropnego pomoru obejmie całe kraje, które potrafiły się dotąd oprzeć atakom gazów lub ogniom artylerji...

Chwila dzisiejsza jest tragiczna, tem tragiczniejsza, że doskonale zdajemy sobie sprawę, iż nie gazami ani bagnietem, tylko dzięki rozumnej ugodzie społecznej będziemy mogli znaleźć wyjście z obecnego chaosu. Jeżeli zatem chcemy uratować naszą wspaniałą cywilizację, jeżeli chcemy uratować siebie samych, — zawierzmy ludzom rozumnym i prawym, uczciwym ludziom wiedzy, którzy wyprowadzą nas z zamętu. Społeczeństwu brak zrozumienia szerokiach możliwości potęgi i szczęścia, jakie im wiedza ofiaruje. Nauka stawia nam do dyspozycji olbrzymie bogactwa. Wystarczy, aby z nich móc korzystać, powierzyć się świetlanym, wielkim pionierom wiedzy, pójść za ich wskazówkami, wypełnić skrupulatnie ich zalecenia. Musimy jednak mieć pewność, że tacy przywódcy mają uczciwe cele, że możemy ich darzyć bez zastrzeżeń swoim zaufaniem. Musimy bezwzględnie być przekonani, że nie zostaniemy oszukani i wyprowadzeni w pole.

Jerzy Barwicz.

Przesilenie w Izraelu.

Do kongresie sjonistycznym.

Przez dwa tygodnie obradował w Pradze czeskiej kongres istniejącej od dziesięć lat wszechświatowej organizacji sjonistycznej, do której należy około 800 000 członków. Na czele tej organizacji żydowskiej stoi Nachum Sokołow, cieszący się wielkim autorytetem szef egzekutywy sjonistycznej, i jak sam siebie nazywa „polski żyd“. Z wszystkich niemal państw Europy, a także i Ameryki, zjechało kilka tysięcy osób, reprezentujących różne kierunki partyjno-polityczne w łonie organizacji sjonistycznej.

Sjoniści dzielą się na różne grupy, to też obrady kongresu były bardzo burzliwe. Największe grupy tworzą: robotnicy, tak zwani sjonisci ogólni i rewizjoniści. Poza tym są jeszcze lewicowcy, radykali, mizrahiści, grupa Zabożyńskiego, trompeldorczycy i żydowska partja państwowa.

Celem wszechświatowej organizacji sjonistycznej jest **zawładnięcie Palestyną, wyparcie z niej Arabów i stworzenie samodzielnego państwa izraelskiego, bez protektoratu Anglii**. W ostatnim czasie w łonie organizacji sjonistycznej powstały zacięte tarcia i spory o program i działalność sjonizmu. Jedni dążą do stworzenia państwa żydowskiego, a inni do uzyskania dla żydów jak najwięcej praw w krajach, przez nich zamieszkałych, a zwłaszcza w Palestynie. Kongres praski był wymownym odzwierciedleniem tych tarć i sporów, grozących zupełnym rozbięciem potężnej dotąd organizacji sjonistycznej.

Według prasy żydowskiej Sokołow wygłaszał referaty i przemówienia w kilku językach, a szczególnie w języku żydowskim, ani razu zaś nie posługiwał się językiem niemieckim, natomiast różni inni mówcy wygłaszali referaty w języku niemieckim.

W kongresie sjonistycznym brali udział przedstawiciele rządów wielu państw europejskich, także Polski, oraz delegat Ligj Narodów, dyrektor sekcji mandatowej Catastini, który zapewnił zebranych, że „Liga Narodów z największą uwagą śledzi rozwój bohaterskiego wyczynu żydowskiego“.

Sjoniści chwala Polskę.

Prezes wszechświatowej organizacji sjonistycznej Nachum Sokołow wygłosił na kongresie praskim wielką mowę polityczną, w której zastanawiał się nad położeniem żydów w poszczególnych państwach.

Przechodząc do omawiania sytuacji żydów w Polsce, powiedział Sokołow, że **żydów łączy z Polską niemal tysiącletnie wspomnienie**. Były okresy pomyślne i niepomyślne, ale okresy pomyślne były o wiele dłuższe niż momenty ujemne. **Polska była w stosunku do żydów o wiele bardziej liberalna niż kraje zachodnie. Polska nie splamiła nigdy swej historii wygnaniem żydów**. Przeciwnie, przez wpuszczenie dopływu żydów z innych krajów, **Polska stała się masowym rezerwuarem dla świata żydowskiego i w ten sposób pozytywnie przyczyniła się do zachowania narodu żydowskiego bardziej, niż zdołał to uczynić jakikolwiek inny kraj**.

Polska niejednokrotnie w ramach ustaw i ducha pokojowego pomagała żydom w Genewie. To są fakty, które każdy rozważny polityk musi wysoko cenić.

Chcemy tu stwierdzić z satysfakcją, że rząd polski jest przeciwny pogromowi i akcjom antysemitycznym a za pokojowym rozwojem. Nie znaczy to, że żydzi polscy nie powinni już walczyć o prawa mniejszości i emancypacji.

Dla żydów **paszport polski jest niejednokrotnie prawdziwym talizmanem**. W dobrym stosunku do organizacji sjonistycznej stoi razem z Francją rycerska Polska, której rząd złożył na ręce prezydium kongresu deklarację wyrażnie przychylną dla idei sjonizmu.

Polska jest krajem odrodzenia politycznego i posiada największą liczbę ludności żydowskiej z pośród krajów europejskich. Polska dała największą liczbę pionierów Palestyny.

Jesteśmy awangardą 16-to miljono-

wego narodu żydowskiego — mówił z patosem Sokołow. — **Z tych 16-to miljonów żydów czwarta część tj. 4 milj. zamieszkuje Polskę. Polska jest więc największym środowiskiem żydowskim na świecie**.

Gdy Sokołow chwalił Polskę, sala odpowiedziała burzą oklasków. Fakt ten jest nader znamieny dla naszych stosunków. Społeczeństwo polskie winno zastanowić się nad przemówieniem Sokołowa o Polsce. **Żydzi w państwie polskim stanowią wielkie niebezpieczeństwo dla rdzennej ludności polskiej, będącej gospodarzem, podporą i obrońcą kraju**. Nie kto inny bowiem, lecz właśnie żydzi, którzy po naszych miastach i miasteczkach opanowali handel i przemysł, a także wiele wolnych zawodów, są **główną przeszkodą w wytworzeniu się polskiego stanu średniego, bez którego nie możemy stanąć na silnych podstawach**. Wchodzi tu w grę nietylko strona materialna, ale przede wszystkim strona moralna.

Sjoniści odwołali bojkot Niemiec.

Kongres praski stał pod znakiem prześladowania żydów w Niemczech hitlerowskich. Sokołow wołał: „Cywilizowana ludzkość, — pomóż narodowi żydowskiemu. Europo, gdzie jesteś? Ligo Narodów, co robisz? Gdzie jesteście tak wysoko cenione Niemcy Goethego, Schillera, Lessinga i Fryderyka II? Dr. Rupin, który przybył z Niemiec, gdzie, studjował sytuację żydów w Niemczech, stwierdził, że ludzkość nie zna jeszcze całej zgrozy sytuacji żydów niemieckich.

Mimo licznych narzekań i protestów przeciwko antysemitycznej polityce Hitle-

ra, nie wahał się Sokołow wypowiedzieć następujących ciepłych słów pod adresem Niemców:

„Legendą jest, jakoby żydzi byli wrogami państwa niemieckiego. Wszyscy przedstawiciele ludności żydowskiej w Niemczech z oburzeniem odrzucili te twierdzenia. **Niezłomna wierność żydów niemieckich i ich przywiązanie do państwa niemieckiego, kultury i języka niemieckiego są tak szczerze, iż nie wymagają dowodów. Nietylko żydzi niemieccy, ale żydzi na całym świecie żywią przyjaźń dla narodu niemieckiego. Nasze dzieje nowoczesne ściśle wiążą się z Niemcami**“.

W podobnym duchu pisze główny organ żydów niemieckich „Jüdische Rundschau“. Pismo to napisało w ostatnim swym numerze, że **„żydzi niemieccy winni szacunek dla przywódcy nowych Niemiec Hitlera, i że bojkot nie jest właściwą bronią w walce politycznej“**.

Dwulicowość sjonistów wobec Niemców ukazała się w całej pełni, gdy dr. Rupin obwieścił zebranim, że **między rządem Hitlera, a miarodajnymi czynnikami sjonistycznymi została zawarta umowa, potwierdzona już zresztą przez niemieckie ministerstwo skarbu, na mocy której bogaci żydzi niemieccy, chcący emigrować do Palestyny, mogą zabrać z sobą pewną sumę gotówki i towarów z Niemiec na kwotę 3 milj. marek**. Umowa ta po wyczerpaniu kontyngentu może być przedłużona.

Kongres praski olbrzymią większością głosów przyjął umowę żydowsko-niemiecką do wiadomości, **odrzucając wniesioną przez pewną grupę rezolucję bojkotową**. Żydowski front bojkotowy

został zatem przełamany, gdyż **część dla złotego cielca wzięła górę nad zasadami etycznymi**. Halaśliwy bojkot żydowski nie można więcej brać na serio; jedni żydzi będą wołali: „dopóki trwa prześladowanie żydów w Niemczech, nie kupujemy towarów niemieckich“, a inni: „kupujcie u nas wyroby niemieckie“.

Prasa żydowska w Polsce nazywa umowę niemiecko-sjonistyczną **hańbą żydostwa**. Znany pisarz żydowski Szalom Asz pisze na łamach „Naszego Przeglądu“ tak: „Stoimy zawstyżeni, z bólem serca i z hańbą na czole — jesteśmy w takim nastroju, jak nasi prarodzice po biblijnej historii ze złotym cielcem wobec tego, co się stało na 18-tym kongresie sjonistycznym“.

Główny organ P. P. S. „Robotnik“ warszawski umieścił na ten temat artykuł pt.: **„Sjonistyczna zdrada“**.

Do Palestyny!

Kongres praski stanął na stanowisku, że żaden inny kraj w świecie z wyjątkiem Palestyny nie może w najmniejszym bodaj stopniu być ostoją i poręczycie możliwości bytu dziesiątek tysięcy żydów niemieckich. Jedynym promieniem światła tragedii żydów niemieckich jest **Palestyna, do której w ciągu ostatniego półrocza wyemigrowało z Niemiec około 6.000 żydów**. Liczba ta, jak sądzą żydzi, do końca roku wzrośnie w dwójnasób.

Zjazd domagał się m. in. stworzenia **międzynarodowej pożyczki na cele kolonizacji Palestyny** przy pomocy i poparciu Ligj Narodów.

Charakterystyczne są słowa, jakie w związku z tą sprawą wypowiedział delegat Palestyny Gotthelf: **„Nie jesteśmy przeciwnikami imigracji żydów z Nalewek, nie pozwolimy jednak, aby duch Nalewek zapanował w Palestynie**“.

Państwo w państwie.

Wszechświatowa organizacja sjonistyczna dąży do utworzenia międzynarodowego państwa żydowskiego, któreby zakładało sobie ekspozytury w poszczególnych państwach, oparte na przywilejach w postaci autonomji.

Żydzi dążą więc nietylko do stworzenia z Palestyny państwa izraelskiego, ale do **tworzenia państwa w państwie**.

Świadczy o tem również budżet tegoroczny, uchwalony przez kongres, a przewidujący **wpływ 175.000 funtów szterlingów**, przyczem po stronie wydatków figuruje pozycja 75 tys. zł na amortyzację długów, 90 tys. na kolonizację, 20 tys. na oświatę, 4500 funt. na działalność polityczną, 500 funt. na potrzeby religijne, 2500 zł na działalność ekonomiczną, 8200 funt. na administrację w Palestynie i 4500 funt. w Londynie, 17 tys. na wydatki administracyjne.

Polska ma obowiązek bacznego zwracania uwagi na działalność organizacji sjonistycznej i **przeciwdziałania dalszemu zażydzeniu naszego kraju**. Społeczeństwo polskie niema żadnych zastrzeżeń co do emigracji żydów do Palestyny, pod żadnym atoli warunkiem nie może dopuścić do tego, ażeby Polska stała się drugą Palestyną. F.

Apetyt Mussoliniego.

Z tych wszystkich kwiatków największy gust ma na Albanję.

Okres kryzysu przełamany?

Spadek bezrobocia we Francji.

Ministerstwo Pracy ogłasza komunikat o stanie bezrobocia we Francji. 26 września było na obszarze republiki 225.850 bezrobotnych. Liczba ta okazuje tendencję do zmniejszania się. W porównaniu ze statystyką zeszłego tygodnia bezrobocie spadło o 3,140.

Ogólna liczba bezrobotnych wynosiła z końcem sierpnia br. o 15% mniej aniżeli w sierpniu zeszłego roku. Jednocześnie zaznaczyć należy, iż ilość biur i

urzędów dla zwalczania bezrobocia silnie wzrosła. Według zdania organów gospodarczych — **spadek bezrobocia we Francji trzeba uważać za zjawisko nie związane z konjunkturą sezonową; okres kryzysu można uważać za przełamany, jakkolwiek do powrotu stosunków na rynku pracy z 1929 r. a więc przed rozpoczęciem bezrobocia — jest jeszcze daleko**. T. K.

Ziemia jest gwiazdą błękitną

Każda planeta ma swoje zabarwienie. Mars świeci czerwonym blaskiem, jak rubin. Wenus rzuca chłodny biały blask. Jupiter daje zielone refleksy. Zabarwienie planety zależne jest od atmosfery, która ją otacza, a także od składu powierzchni planety. Oczywiście, że i ziemia ma swoje zabarwienie. Amerykański astronom, prof. Slepner, rozwiązał to zagadnienie drogą analizy światła ziemi. W wyniku badań prof. Slepnera dokonanych za pomocą spektroskopu i innych fotometrycznych aparatów, okazało się, że ziemia nasza bliższy w przestworzach światłem blade-niebieskiem.

W 250-tą rocznicę.

Europa i chrześcijaństwo uratowane przez Polskę

Przebieg wiekopomnego zwycięstwa Jana III. pod Wiedniem.

Skrzydło lewe. — Front turecki szykuje się do odparcia ataku. Skrzydło prawe. — Jan Sobieski w okopie polskim śledzi skutki szarży.

W połowie kwietnia r. 1683 wyruszył w imieniu sultana Mahometa IV wielki wezyr Kara Mustafa na czele 200.000 wojska i 300 armat z Konstantynopola w zamiarze zdobycia najbliższych krajów zachodnio-europejskich. Z wojskami tureckimi połączyli się niebawem chan tatarski oraz gospodarowie mołdawski i wołoski z wielką ilością żołnierzy.

Na czele tak straszliwej siły wkroczył Kara Mustafa do Austrii i obległ Wiedeń, ściskając miasto olbrzymim obozem z wszystkich stron. Przerazenie padło na całe chrześcijaństwo, głównie zaś na Niemców, każdy krył się gdzie tylko mógł, a sam cesarz Leopold uciekł z Wiednia do Linzu, zostawiając obronę stolicy dzielnemu i wytrwałemu hr. Rüdigerowi Stahrembergowi, mającemu zaledwie 3.000 załogi. Załogę tę wzmocnił później Karol lotaryński swoim oddziałem piechoty, tak, że wynosiła ona 12.000 żołnierzy.

Turcy tymczasem z ogromną siłą zaczęli bić do miasta z armat i po dwóch miesiącach zgruchotane mury twierdzy cudem tylko się jeszcze trzymały. Gdzie tylko Niemcy pokazali się do walki, rąbali ich Turcy i zabijali niemilosierdzie.

I oto dnia 5 sierpnia 1683 r. nuncjusz papieski Pallavicini i poseł cesarski hr. Waldstein przybyli do Wilanowa, gdzie przebywał Jan III, a upadłszy mu do nóg, błagali ze łzami w oczach: Królu, ratuj Wiedeń! Królu, ratuj chrześcijaństwo.

Wzruszony król Sobieski, wierny zawartemu z Austrią przymierzu, przyrzekł pośpieszyć z pomocą i dnia 15 sierpnia po uroczystym nabożeństwie wyruszył z Krakowa na czele 34.000 wojska. Dążyły wojska polskie przez Śląsk i Morawę; pod Tulnem przeprowiły się przez Dunaj i połączyły się z wojskami austriackimi ks. Karola Lotaryńskiego oraz z posiłkami niemieckimi. Król Jan III objął naczelne dowództwo nad całym wojskiem, liczącym około 70.000 żołnierzy i dnia 11 września zajął górę Kahlenberg pod Wiedniem. Z góry tej ukazywał się już wspaniały widok na turecki obóz, ciągnący się na przestrzeni kilku mil.

Nazajutrz w pamiętnym dniu 12 wrze-

śnia przed świtem zrobiono z bębnow oitarz połowy i pierwszą Mszę św. odprawił dominikanin ks. Skopowski, drugą zaś kapucyn ks. Marek d'Awiano, Włoch. W czasie Mszy św. król Jan leżał krzyżem i przyjął Komunię św. Po nabożeństwie król na pamiątkę najświętszego dnia w swoim życiu, pasował na rycerza syna swego Jakóba, a

następnie objędział szeregi i szykował je do boju.

Około godz. 8 rano chorągwie polskie zeszły z Kahlenbergu. Prawe skrzydło zajęli obaj hetmani koronni Stanisław Jabłonowski i Mikołaj Sieniawski, tudzież dzielny generał artylerji Marcin Kątski. W środku stanęły wojska posiłkowe saskie i bawarskie, na lewym

Z cyklu: O czym mówią na mieście.

Z dziejów obrączki ślubnej czyli za co pani Helena dostała smary.

Bydgoszcz, 9 września.

Gdy mąż rano szedł się myć do łazienki, pani Zocha szybko wsadzała rękę do kieszeni w jego leżących przy łóżku spodniach, aby z męzowskiej portmonetki ściągnąć dla siebie parę złotych, a czasem kilkadziesiąt groszy tylko, zależnie od stanu męzowskiej kasy. Parę dni temu zrobiła atoli zupełnie niezwykły połów. Obok portmonetki znalazła w kieszeni męża i obrączkę ślubną. Obecą obrączkę ślubną z datą 28. X. 31. Była ona tak mała, że mogła pochodzić tylko z kobiecej ręki.

Cobyś ty zrobiła w takim wypadku, droga czytelniczko? Z pewnością, ulegając pierwszemu impetowi, urządziłabyś mężowi kolosalną awanturę, pytając, skąd coś takiego wzięło się w jego kieszeni. Pani Zocha miała jednak dużo zimnej krwi i zastanowienia. Niema nic głupszego, jak robienie scen zazdrości na podstawie samych poszlak. Lepiej jest sprawę zbadać, mieć dowody w rękę, a potem dopiero — wystąpić.

Więc pani Zocha zaczęła kombinować. — Jakaś małpa (kochanka męża jest zawsze małpa) wsadziła mu rękę do spodni — ale poco? Czy także aby mu wykraść parę złotych? Nie bardzo się to kalkulowało, bo mężowie dla tych właśnie kobiet mają zawsze hojną dłoń. One nie potrzebują im pieniędzy wykradać, jak to nieraz jest zmuszona czynić biedna żona...

Pozostawiając tę kwestję na boku, pani Zocha przeszła do drugiego zagadnienia: Czyj to pierścienek? Bez wątplenia takiej małpy, która 28 października 1931 roku wyszła za mąż. I tu nagle błyskawica rozdarła czarny widnokrąg rozmyślań pani Zochy. Przecież to jest jej najlepsza przyjaciółka Hela! Tak, ona w tym czasie wyszła za mąż za tego idiotę, którego niedawno z Gdańska przeniesiono do Bydgoszczy. Dla upewnienia się wyszukała to zaproszenie ślubne, jakie jej Hela przysłała. Sztympowało wszystko na dzień: 28. X. 1931

we Farze o 7 wieczór.

Za chwilę druga błyskawica rozjaśniła główkę pani Zochy. Przecież Hela przed lato poddała się kuracji odtuszczającej. Faktycznie straciła też blisko 10 kilo, paluchy jej tem samem zeszczuplały, i gdy wsadziła mężowi rękę do spodni, obrączka jej się zesunęła. Co tam za ekstaza musiało panować między nimi, jeżeli Hela ani nawet nie zauważyła tej zguby! Taka szelma!

Mając te dane, pani Zocha po wyjściu męża do biura udała się do swej przyjaciółki. Spyta ją niby od niechcenia, czemu niema obrączki ślubnej na palcu, a gdy Hela zaczęła się wykręcać, to ona już jej powie, gdzie obrączkę zgubiła, no i przy tej sposobności tak jej da po facjacie, że chyba parę dni będzie sobie zimne okłady robiła.

Ale konsternacja pani Zochy była wielka, gdy na palcu swej przyjaciółki zobaczyła obrączkę ślubną. A więc nie ona! Ale ta data! Chyba chytra Hela prędko postarała się o inną obrączkę? Bo przecież już ze względu na męża nie może z gołym palcem chodzić. Żądać, aby pokazała obrączkę, czy jest na niej data ślubu, nie wypadało. To też pani Zocha wróciła do domu mocno zdetonowana, choć miała 99% pewności, że to Hela jest tą... tą... jak to już wyżej było powiedziane.

Należało zatem szukać innych jeszcze, mocniejszych dowodów. A że pani Zocha posiadała jakiś wrodzony spryt policyjny, więc niebawem zastawiła na małpę (zostałmy już przy tem określeniu) niezawodne, jak jej się zdawało, sidła. W „Dzienniku Bydgoskim“ ukazało się drobne ogłoszenie tej treści:

Obrączkę ślubną, z datą 28. X. 1931 zgubioną, można odebrać. Adres w administracji.

Naturalnie pani Zocha nie zostawiła w

FOSFATYNA
FALIERA
IDEALNY POKARM DZIECKA

DA TWEMU DZIECKU
SIŁĘ i ZDROWIE

WARSZAWA, GRZYBOWSKA 88.

skrzydle przy Dunaju księżę Lotaryński z armją cesarską.

Do godz. 1 w południe toczyła się walka z niepewnym jeszcze skutkiem. O tym czasie bowiem chorągwie polskie zdołały się wydostać z wąwozów na równinę. Teraz dopiero rozwinęły się szerokie hufce chrześcijańskie, załocilo się całe ogromne pole od błyszczących w słońcu stalowych pancerzy i szyszaków husarzy i jazdy pancernej, zaszumiały w ataku wspaniałe skrzydła husarzy i zatrzepotały z wiatrem długie kolorowe chorągiewki u rycerskich kopij. A ponad tym szumem i trzopotem grała straszna, wstrząsająca muzyka grzmących z pagórka dział Kątskiego.

Przerazony Wezyr Kara Mustafa kazał dla wzbudzenia zapалу w wojsku rozwinąć chorągiew świętą proroka Mahometa i rzucił na lewe skrzydło najlepsze swoje siły.

Zawrzała krwawa walka, bohaterski król z wzniesionym w górę mieczem stał w najcieńszym ogniu, a po krótkim czasie pierzchać poczęli janczary, co wywołało pochłoch w środku i na prawem skrzydle tureckiego wojska. Po hańcy uciekali w nieładzie, a Polacy i Niemcy rąbali ich i topili w Dunaju.

I w dniu 12 września 1683 r. stoczona została sławna zwycięska bitwa pod Wiedniem, w której główny atak wykonała husarja polska, a wszystkie wojska spełniły świetnie swoją powinność. Pomimo tego, że Turcy mieli przeważające siły, że otoczeni byli wąwozami leśnymi, pagórkami i winnicami, które wielce utrudniały pochód wojskom — zostali przecież na głowę pobici.

Ta sama skrzydłata jazda polska, która rozbiła Karola szwedzkiego pod Kirchholmem, która pod Czarneckim tylekroć rozgromiła Szwedów, ta sama jazda, dzielna, w ataku niepowstrzymana, dokonała teraz najpiękniejszego czynu, największej zasługi dla świata i cywilizacji chrześcijańskiej. Wypełniliśmy swą rolę „przedmurza chrześcijaństwa“.

administracji swego adresu. Tak naiwna znowu nie była. Ale podała adres swej praczki na Okole.

Na skutek nie potrzebowała długo czekać. Już na drugi dzień praczka zatelefonowała jej, że zgłosiła się jakaś pani po odbiór obrączki i czeka w mieszkaniu, bo ona (praczka) powiedziała jej, że natychmiast przyprzewodzi sąsiada, który obrączkę znalazł.

Pani Zocha wsiadła czempredzej do taksówki i co koń wyskoczy (mowa tu naturalnie o koniu kilowatowym) pojechała na Okole.

W mieszkaniu praczki zastała swoją... najserdeczniejszą przyjaciółkę.

Rozmowa między nimi była krótka. Natomiast wzajemne rękoćzyny trwały aż do nadejścia policji, którą zawołała praczka, przerażona zawziętą bójką dwóch „wielmożnych pań“. Mieszkanie zostało przytem po części zdemolowane, bo garnki i żelazka do prasowania służyły obu walczącym stronom za skuteczne bardzo pociski.

Pani Zocha syta chwały i triumfu, wróciła taksówką do domu. Co prawda miała nos niemilosierdzie podrapany, z paziówki wydarty pęk włosów, i brak jej było bućki na nodze. Ale cóż to wszystko znaczyło wobec kłeski jej najlepszej przyjaciółki, którą karetka sanitarna musiała odwieźć do szpitala, gdzie lekarze skonstatowali u niej złamane żebro, zwichniętą nogę i rozerwane ucho, z którego zginął kolczyk z kosztownym szafirem, i to zginął na amen!

Według ostatnich wiadomości z placu boju sytuacja w chwili, gdy numer „Dziennika“ idzie na maszynę, przedstawia się tak:

Pani Zocha skarży panią Helę o uwiedzenie jej męża. Pani Hela skarży panią Zochę o ciężki uraz cielesny. A praczka skarży obie panie za pogruchotane meble i wozółe za zniszczenie całego urządzenia domowego.

Z Wielkopolski i Pomorza.

Inowrocław.

Nocny dyżur lekarski pełni z dnia 9 na 10 bm. p. dr. Mierosławski; z dnia 10 na 11 bm. p. dr. Pawlak.

Nocny dyżur pełni apteka „Pod Orłem”. Pogotowie ratunkowe (dnieniem) tel. 417, (nocą) tel. 276.

Pogotowie pożarnicze tel. 618. Biblioteka Miejska czynna w dni powszednie od godz. 19,30 do 20,30, w czwartki od godziny 18,30 do 19,30.

REPERTUAR KIN:

Pałac: „7 portów i 7 dziewcząt”. Kino X: „Congorila”. Cyrk Staniewskich (targowisko) daje przebojowy program codziennie. Kiermasz harcerski, zapowiedziany na 10 bm. w Domu Kuracyjnym w Inowrocławiu, zapowiada się świetnie. Program bogaty. Wieczorem reunion. Czysty zysk przeznaczony na kolonje harcerskie.

Komunalna Kasa Oszczędności Powiatu Inowrocławskiego w Inowrocławiu, ulica Toruńska 28 udziela pożyczek

mieszkańcom miasta i powiatu Inowrocławskiego w granicach pupilarnej pewności na pierwsze hipoteki nieruchomości, dobrze się rentujących oraz pod zastaw papierów wartościowych na cele budowlane, gospodarcze i na spłatę uciążliwych zobowiązań hipotecznych. Pożyczki płatne są w ratach kwartalnych lub półrocznych w okresie do lat 10-ciu.

Najechny przez samochód. Dnia 6 bm. niej. Ludwik Nowak, lat 36, idąc z Jaksic zosą do Inowrocławia, został ztylu najechny przez samochód. Nowak doznał wstrząsu mózgu i ogólnych potłuceń. Ofiarę wypadku przewieziono w stanie nieprzytomnym do szpitala powiatowego w Inowrocławiu.

Zawody pięciarskie G. K. S. Grudziąd — K. S. „Cuiavia-Zdrój”. W sobotę 9 bm. o godzinie 20 odbędzie się w Parku Miejskim w Inowrocławiu niezwykle ciekawe zawody pięciarskie między drużynowym mistrzem Pomorza G. K. S. z Grudziądza a miejscowym K. S. „Cuiavia-Zdrój”. Obie drużyny posiadają w swym gronie wybitnych pięciarzy. Bardzo ciekawie zapowiadają się walki w wadze muszej Rogowskiego z Czortkiem, w lekkiej Pierrarda z Witkowskim, a w półśredniej Lewandowskiego z Karwackim, a wręcz atrakcyjne będzie spotkanie Weznera z Zielińskim II. Obaj zawodnicy są już prawie w pełni formy, a Zieliński napewno wykaże, że przegrana jego z Wystrachem na Śląsku była niesłuszna. Zawody rozpoczną się punktualnie i odbywać się będą od wagi papierowej do półciężkiej włącznie. Ceny biletów: wstępne 50 gr, siedzące 1 i 1,50 zł.

Kradzieże mieszkaniowe. Dnia 5 bm. skradziono z mieszkania Józefa Berendta przy ul. Kościelnej 10 ubranie męskie, płaszcz damski

Strzelno.

Dur brzuszny. W Cichrzu zaszedł w ostatnim czasie drugi wypadek duru brzusznego. Zachorowała robotnica Kazimiera Półrolnikowa. Odstawiono ją do szpitala powiatowego.

Napad rabunkowy. P. Michał Pluciński, właściciel składu wyrobów tytoniowych przy ul. św. Ducha wracał po zamknięciu składu o godzinie 7 wieczorem do domu przy ul. Cegiłka. Gdy p. P. otwierał drzwi wejściowe do swego mieszkania, napadł go ztylu jakiś osobnik i wyrwał mu z ręki czarną skórzaną teczkę. Opryszek zbiegł. Strata p. P. w gotówce i znaczkach stemplowych wynosi około 400 zł.

Wojsko w Strzelnie. Od kilku dni zakwaterowano w naszym mieście batalion strzelców z Chojnic, przybyłych tu na ćwiczenia wojskowe.

Kolonja letnia. Staraniem Z. O. K. Z. urządziło koło lokalne Z. O. K. Z. pod przewodnictwem p. starosty Stępińskiego z Mogiła, a nadzorem p. W. Daszyńskiego, kolonje wakacyjną dla dzieci polskich z Francji, Niemiec i Górnego Śląska — razem 158 osób. Wczoraj odjechało 17 chłopców z Westfalji zpowrotem do domu, czule i serdecznie żegnani przez komitet i swych opiekunów.

Margonin.

Osobiste. W związku z likwidacją tut. urzędu kontroli skarbowej przeniesiony został komisarz p. Pawłowski do Międzyzochodu, a rew. p. A. Majorek do Wągrowca.

Złote gody. W ub. wtorek obchodzili ogólnie poważani małżonkowie Jakób i Marja z Florjanowiczów Kadowie swe złote gody małżeńskie. Jubilat liczy 78, zaś jego małżonka 76 lat. Na intencję jubilatów odbyła się w tut. kościele uroczysta msza św. Zaczynym jubilatów jako długoletnim abonentom „Dziennika Bydgoskiego” (od r. 1909) na dalszej drodze życia „Szczęść Boże”.

oraz pewną ilość wyrobów mięsnych wartości około 200 zł. Marjannie Gomulskiej, zam. przy ul. św. Ducha 34, skradziono chustkę wartości 50 zł. Z mieszkania Gwidona Rybackiego przy ul. Solankowej znikło w niewiadomy sposób 200 zł gotówki. Franciszkowi Szczuraszkowi, zam. przy ul. Marsz. Piłsudskiego, skradziono z mieszkania firany, pościel i meble koszykowe wartości 500 zł.

Straciła równowagę i runęła na bruk. Dnia

6 bm. robotnica Wiktorja Czajkowska, zatrudniona przy myciu okien na II piętrze w sądzie grodzkim w Inowrocławiu, w pewnej chwili straciła równowagę i runęła na wybrukowany dziedziniec więzienny. Ofiarą wypadku doznała pęknięcia czaszki i ogólnych potłuceń. W stanie nieprzytomnym przewieziono ją do szpitala powiatowego.

Gmina Chełmce pragnie należeć do powiatu inowrocławskiego. Z Chełmc (pow. mogileński) piszą nam: W tych dniach odbyło się zebranie rady gminnej w Chełmcach. Na zebraniu tem rada gminna jednogłośnie z sołtysiem p. Mielcarkiem na czele wypowiedziała się za przyłączeniem Chełmc do powiatu inowrocławskiego, a to ze względów komunikacyjnych.

Odżywianie młodzieży szkolnej.

Dokładne badania wykazały, że prawie 70% dzieci szkolnych nie ma rano czasu na spożycie w spokoju śniadania. Przyczyną nikogo jak dzieci, nie dotyczy w takim stopniu zasada, że śniadanie stanowi podstawę dla ich samopoczucia przez cały dzień. Posiłek wieczorny natomiast nie powinien być zbyt obfity, zwłaszcza, jeśli dzieci spożywają go tuż przed pójściem spać. Tymczasem po największej części dostają dzieci wieczorem bardzo obfitą kolację, a rano idą prawie naczczo do szkoły. Stąd powstaje konieczność drugiego śniadania, które niszczy apetyt, do obiadu. Czy można się więc dziwić, że większość dzieci jest drażliwa i nerwowa?

Z kół rodzicielskich otrzymujemy cały szereg listów, że poczyniono dobre doświadczenia przy pomocy Ovomaltyny, jedynej odżywki witaminowej. Ovomaltynę szybko się przyrządza i szybko spożywa, przechodzi ona łatwo i całkowicie w krew i w rzeczywistości odżywia, co poznać najlepiej po tem, że znika potrzeba drugiego śniadania, zaś do obiadu zasiadają dzieci z doskonałym apetytem.

Do mleka dodać 2-3 pełnych łyżeczek Ovomaltyny, a otrzymamy ten tak wartościowy napój. Ovomaltynę można nabyć we wszystkich aptekach i drogeriach już od 2 zł za puszkę. (16689.

Toruń.

Nocny dyżur apteczny pełni do środy włącznie apteka „Centralna”, ul. Chełmińska.

Biblioteka T. C. L. (ul. Wysoka 16) otwarta codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 11-11,30 i od 16-19.

REPERTUAR KIN:

Mars: „Młodość na zawołanie”. Światowid: „Żółty książę”. Pałace: „Wiktorja i jej huzar”. Corso: „Wolga — Wolga”.

TEATR POLSKI

W sobotę o godz. 16 i o godz. 20 przedstawienie Akademickiego Koła Toruńskiego „Ciotka Karola”.

W niedzielę, o godz. 16 przedstawienie popołudniowe po cenach najniższych od 25 gr do 1,45 zł „Znak na drzwiach”. Cztery karty z kroniki kryminalnej Ch. Pollock'a w przeróbce J. Mazanka i J. Orłowskiego.

O godz. 20 „Dwadzieścia dni kozy”, komedia w 3 aktach M. Henequin'a. Ceny niższe.

Zjazd powiatowy i rada powiatowa Pow. Tow. Rolniczego odbędzie się 24 bm. w sali sejmiku powiatowego.

Czyja własność? W wydziale śledczym w Toruniu przy ul. Wały 10 znajdują się 3 rowery męskie, które pochodzą z kradzieży, dwa pierścionki męskie złote (jeden z monogramem „P. W.”, wewnątrz rok 1927, drugi w formie zmiży z małym brylantem). Pierścionki miał zgubić oficer w p. przed „Trzema Koronami” w lutym lub marcu br. Poza tem zegarek męski srebrny marki „Belorja”, który został odebrany pewnej złodziejce, lecz takowa nie może podać, komu zegarek skradła. Właściciele mogą zgłosić się po odbiór w wydziale śledczym przy ul. Wały 10 w godzinach urzędowych.

Sprytні oszuści w roli dobrodziejów. Nie po raz pierwszy spotykamy się z wypadkiem

Magistrat miasta Torunia contra odpowiedzialnemu redaktorowi „Dnia Pomorskiego” po raz trzeci na wokandzie sądowej.

W codziennym czasopiśmie „Dzień Pomorski” wychodzącym w Toruniu, którego odpowiedzialnym redaktorem jest oskarżony Stanisław Nowakowski, ukazały się anonimowo w numerach z dnia 7, 9 i 27 czerwca 1931 r. artykuły pod napisami:

- „Jakie są przyczyny przeszło półmilionowego deficytu budżetu miejskiego gm. Toruń?”
- „Jak klika doprowadziła miasto Toruń do ruiny finansowej?”
- „Gospodarke Torunia bada już specjalna ministerjalna komisja lustracyjna; oto rezultat naszej kampanji: komisja z inspektorem ministerjalnym Czerwińskim zbada samorząd toruński”.

Sąd Grodzki w Toruniu po rozprawie przeprowadzonej w dniach 20. I., 6. II. i 13. II. 1932 przez sędziego grodzkiego Graeego przy udziale protokółanta apl. sąd. Handkego, po rozpoznaniu sprawy stwierdził, iż oskarżony dopuścił się czynem ciągłym występku w §§ 185, 186, 196, 73 k. k. i § 20 ustawy prasowej i za to zasądził go przy uwzględnieniu okoliczności łagodzących na karę grzywny w kwocie 500 — i względnie więzienia przez 50 dni.

Wyrok Sądu Okręgowego uchylił wyrok I. instancji, wobec czego oskarżyciele prywatni wniesli kasację.

oszukiwanego pośrednictwa w uzyskaniu posady. Kilkakrotnie przestrzegaliśmy na łamach naszego pisma i przypuszczano należało, że wobec tylu oszustw ludzie będą się strzec. Tymczasem ostatnio Musiał Jan z Torunia zgłosił oszustwo na 400 zł gotówki pobranych przez Stawskiego Henryka i Ciesielskiego Adolfa z Torunia, którzy wystawili mu fikcyjny kontrakt w sprawie posady. Ofiarą podobnego oszustwa padł również Myśliński Anastazy zam. w Cękynie pow. Tuchola. Wpłacił on za uzyskanie posady 230 zł. Dochodzenia w toku.

Kobieta w koszuli na ulicy.

Awantury o północy.

Ulica Mostowa dziwnie w ostatnim czasie obfituje w najrozmaitsze ekscesy i awantury. To bijatyki łobuzerskie, to strzelanie, to wrzaski, a nawet spotkano tam w ub. czwartek o północy kobietę w koszuli.

Pół biedy że to o północy i ludzie zbytnio w duchy nie wierzą, średnia to jednak przyjemność, tak zimne noce spędzać pod gołym niebem, w dodatku w koszuli.

Przypuszczano z początku, że niegodziwy mąż wyrzucił żonę. Sprowadzona policja stwierdziła, że to „żona — nie żona”, a zwykła kochanka, która jakoś wnet oprzykrzyła się swemu pseudo-małżonkowi. Nie bardzo wesoło i przyjemnie skończyła „postępowa żona”, bo na ulicy w dodatku w koszuli. Na interwencję policji posypały się pod jej adresem ze strony „pseudomeża” ubliżające epitety, a nawet doszło do rękoczynów.

Awanturnik wrócił do domu, a „panna z gościnnym występem” zanocewała w komisariacie.

Sąd Najwyższy uznał, że oskarżony przeprawiał na poczynione zarzuty należyty dowód, z uwagi jednak na sposób opublikowania skierował sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej zaszczycił swą obecnością XIV. zjazd lekarzy i przyrodników polskich w Poznaniu.

W dniu 11 bm. o godz. 10 nastąpi w auli uniwersytetu otwarcie IV. zjazdu Związku Lekarzy Słowiańskich, a w dniu 12 bm. o godz. 10,15 w obecności p. Prezydenta Rzeczypospolitej otwarcie XIV. zjazdu lekarzy i przyrodników polskich.

O godz. 12,30 otwarcie wystawy „Przyroda, Zdrowie i Opieka Społeczna” w hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich.

Na głównym dworcu w Poznaniu czynne jest od niedzieli rano biuro kwaterekowe, w którym winni się zgłosić wszyscy przyjezdni, nawet i ci, którym adresy kwaterek znane są uprzednio. Biuro to bowiem wręcza bon na otrzymanie szeregu programów, przewodników, bez których orientacja przyjezdnych w uroczysto-

Przy neuralgii, migrenie

nie należy niezwłocznie zastosować tabletki Togal, które usmierzają te bóle. Spróbujcie i przekonajcie się sami! We własnym interesie jednakże zadbajcie oryginalnych tabletek Togal. Da nabycia we wszystkich aptekach. Nr. Reg. 1364.

Praca ofiarna.

Mamy już jesień, zbliża się zima. Czas to wycentrować pracy Tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo.

W czasie obecnym tow. przygotowują zapasy mąki, grochu, ziemniaków dla swoich najuboższych.

Gożąca prosba płynie ku wsi naszej, do duchowieństwa, do panów dziedziców, dzierżawców, gospodarzy, rolników. Bóg obficie pobłogosławił żniwom, niechaj choć drobna częśćka wpłynie do śpichrza przygotowanego dla naszych najuboższych, dla głodnych i starców.

Żyto, pszenicę, groch, ziemniaki, jarzyny, co bądź przyjmuje p. drowa Szewsowa w Koronowie. O jak najliczniejsze dary z wszystkich stron gorąco prosi towarzystwo w imię miłosierdzia, a Bóg nagrodzi i pobłogosławi ofiarodawcom.

Kościierzyna.

Nadzwyczajne zebranie S. M. P. i obóz w Garczynie. W piątek 1 bm. wieczorem w sali „Bazaru” odbyło się nadzwyczajne zebranie miejscowego S. M. P. męskiej. W bież. roku Związek Młodzieży po raz pierwszy zorganizował w Garczynie obóz instruktorski dla uczestników wychowania fizycznego, licząc około 50 uczestników. Z placówki S. M. P. Kościierzyna na zlot do Piekara wybrało się dwóch druhów pieszo, dwóch rowerami i pewna część po ciągiem. Po uroczystościach w Piekarach uczestnicy zwiedzili Katowice, Kraków, Wieliczkę i Częstochowę. Najwięcej siłą rzeczy atrakcyj budziło sprawozdanie druha prezesa Gończa, który razem z druhami Majkowskim szedł pieszo z Kościierzyny na Śląsk i przestrzeń ta osiągnął w rekordowym czasie 17 dni. W komunikatach odczytano okólnik okręgowy w sprawie powiatowego święta p. w. i w. f. i o mawiano wspólny udział w niem S. M. P. Do zawodów strzeleckich staje 6 druhów z Kościierzyny, posiadających odznakę strzelecką, do zawodów lekkoatletycznych i gier sportowych zgłosiło się 45 druhów i druhów z S. M. P. kościerskich i placówek powiatowych.

Odpowiedzi redakcji

Rolnik. Według wiadomości z kół urzędowych likwidacja kas chorych w rolnictwie ma nastąpić z dniem 1 października roku bieżącego.

Zredukowany. Podzielamy całkowicie pańskie zdanie. Jeżeli redukcja jest nieunikniona, należałoby przede wszystkim zredukować pracowników o nieciekawej przeszłości a zatrzymać pracowników sumiennych i poważnych, zachowujących się nie tylko w służbie ale i poza służbą przyzwyczajeni. Jak wymieniony R., który swego czasu popisywał się jako wicestarosta grodzki i za to został z służby wydalony, znalazł się w miejskim urzędzie opieki społecznej, jest dla nas tajemnicą.

Z. Lubicz. Zwróciliśmy się do Państw. Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego, oddz. Bydgoszcz, Plac Weysenhofa 11, tel. 669. Radzono, aby się Pan zwrócił do instytutu bezpośrednio, podając, czy kapusta została na miejscu sadzona czy siana itp. Zasadniczo wymienionemu rolnictwu należy przeciwdziałać przed jego pojawieniem się.

L. K. Fabryka harmonji istnieje w Świeciu na Pomorzu.

Waldowo. Odpowiedzialność ponosi szkoła, o ile wypadek zdarzył się w czasie lekcji względnie pod nadzorem nauczyciela.

W. Z. Puck. Pułk ciężkiej artylerji, który w 1920 r. przybył do Bydgoszczy, po reorganizacji przeniesiono do Torunia. Ma obecnie inny numer.

ściach zjazdowych będzie niemożliwa. Bon powyższy realizuje się w biurze zjazdowym przy ul. Fredry 10 w gmachu Collegium Medicum. Biuro to załatwia wszelkie sprawy, związane z uczestnictwem w obu zjazdach i do niego winni również zgłaszać się ci wszyscy, którzy przyjadą do Poznania nie w pierwszych trzech dniach zjazdów. Biuro bowiem kwaterekowe na dworcu przestaje być czynne we wtorek w południe.

Zwraca się dalej uwagę wszystkich przyjeżdżających, że 50% zniżkę kolejową uzyskuje się jedynie na podstawie legitymacji, którą wysłała się wraz z kartą uczestnictwa tym, którzy opłacili swój udział. Zniżka obowiązuje w obie strony, t. j. płaci się za okazaniem legitymacji połowę ceny biletu do Poznania i z Poznania.

Grudziądz.

Apteki dyżurne: Apteka Pod Gwiazdą i Apteka Pod Koroną.

REPERTUAR KIN:

Apollo: „Próba miłości” i „Piraci stepu”.
Gryf: „Córka pułku” z Anny Ondrą w roli tytułowej.
Orzeł: „Czołwiek małpa” i „Zew morza”.

STROJENIE
i wszelkie reperacje fortepianów i pianin wykonuje fachowo znana firma
W. BIENERT (18798)
Grudziądz, ul. 3-go Maja 10, parter.

Teatr Miejski. Jutro w niedzielę, dnia 10 bm. wystąpi jedyny raz w Grudziądzu zespół baletajek na czele ze znanym z audycji Polskiego Radia fenomenalnym artystą Eugenjuszem Dubrowinem. Koncert powyższy p. n. „1000 taktów baletajki i śpiewu” odbędzie się w sali Teatru Miejskiego. Początek punktualnie o godz. 8,30.

Na odpust do Piaseczna także i do Rywałdu w niedzielę dnia 10 września br. odchodzą autobusy z dworca autobusowego punktualnie o godz. 7 rano. (16567)

Pielgrzymka do Piaseczna. W ostatniej chwili przypominamy wielką pielgrzymkę do cudami i łaskami słynącego miejsca Bogarodzicy — do Piaseczna, która odbędzie się w dniach 9 i 10 bm. Aby zapewnić wszystkim uczestnikom wygodne miejsca na statkach, radzimy wcześniej kupić bilety. Bilety nabywać można w kancelarii parafjalnej przy farze, w składzie cygar p. Wawrzyniaka (pl. 23 Stycznia), w Domu Pracy przy Rynku oraz w przystani Vistula. Cena przejazdu w obie strony wynosi 1,50 zł od osoby, dzieci placą 80 gr. Odjazd w sobotę o godz. 2 i 4 po poł. oraz w niedzielę o godz. 2 i 4 rano.

Wiadomości parafjalne — Fara.

Przyjęcie dzieci do I. Komunii św. w parafii św. Mikołaja nastąpi w niedzielę 17 bm. dla dziewcząt, a w niedzielę 24 bm. dla chłopców i to w obie niedziele dwa razy; na nabożeństwach o godz. 8 i o godz. 10.

Jeżeli z jednej rodziny dwoje dzieci przystępuje do Stołu Pańskiego (chłopiec i dziewczynka), mogą oboje razem przystąpić, w dniu i w czasie, dla rodziców najdogodniejszym.

Już pół godziny przed każdym nabożeństwem zbiorą się dzieci przed salą parafjalną, skąd o oznaczonej godzinie udadzą się w procesji naokoło prezbiterium do kościoła.

Nieszpory o godz. 15. Wszystkie dzieci winne przybyć na nie, gdyż otrzymają medaliki.

W niedzielę 17 i 24 bm. mszy św. szkolnej o godz. 9,30 nie będzie. Wszystkie dzieci mają brać udział w uroczystości przyjęcia.

W niedzielę 10 bm. kolektka i kwesta na przydzianie najbiedniejszych do I. Komunii św. Msza św. parafjalna w niedzielę i święta w kaplicy sierocińca od niedzieli 10 września nie o godz. 11,15, lecz już o godz. 10.

Podatek kościelny przyjmuje się w kancelarii parafjalnej codziennie od godz. 9 do 12 i od 15 do 16.

Wielki dzień naszej dziatwy.

Radością przepelnione będą serca naszej dziatwy, u której po raz pierwszy gości jej Przyjaciół Niebieski.

W samej Farze około 1000 dzieci przystąpi do I. Komunii św.

Przy stosowaniu jak najdalej idącej oszczędności potrzeba do przydziania tych dzieci około 2.500 zł. Tymczasem suma zebranych składek wynosi zaledwie 1.200 zł. Przeto apelujemy nadal do serc litościwych naszego społeczeństwa, by składało ofiary, choć najdrobniejsze na powyższy cel. A może znajdą się rodziny, któreby zechciały ubrać dziecko całkowicie; wtenczas szczerze wdzięczni za łaskawą przysługę, skierujemy dziecko pod podany nam adres. Również gorąco prosimy o pomoc kolekty dnia 10 bm. w kościele i kwesty przed kościołem na ten cel urządzonej.

Wszelkie datki na ten cel przyjmuje się z wdzięcznością w kancelarii parafjalnej i w biurze Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo przy ul. Sienkiewicza 10. Datki można również złożyć każdego czasu u prezesa p. Hańczewskiej (ul. Toruńska 10) względnie za telefonować pod nr. 673, a z wdzięcznością ślemy po odbiór ofiarowanych nam rzeczy.

Zebrania:

Tow. Czeladzi Katolickiej odbędzie swe zebranie w poniedziałek, 11 września o godzinie 19,30 w Izbie Rzemieślniczej.

Stow. Młodzieży Polskiej Męskiej odbędzie swe uroczyste zebranie kwartalne dopiero w czwartek, 14 września.

Wystrzałem z rewolweru chciał pozbawić się życia.

W ub. czwartek targnął się na swe życie wystrzałem z rewolweru niejaki Wacław Gniewcki, lat 54, zamieszkały przy ul. Chelmińskiej 3. Dnia krytycznego przybył G. do swej

zamejnej siostry p. Pacoszyńskiej, której oświadczył, że sprzedaje swoją garderobę i t. d., ponieważ zamierza odebrać sobie życie. P. Pacoszyńska uważała to za żart, lecz nie zdążyła się jeszcze nad tem zastanowić, gdy usłyszała strzał rowelwerowy. Pobiegną więc na strych skąd pochodził odgłos strzału, gdzie spostrzegła brata swego obficie brojącego krwią.

Niedoszłego samobójcę przewieziono do szpitala miejskiego. Gniewcki strzelił sobie w skroń tak nieszczęśliwie, że przestrzelił sobie nerwy oczne, wskutek czego prawdopodobnie utraci wzrok. Stan zdrowia jego jest poważny. Powodem samobójstwa była przypuszczalnie apatia życiowa, jaką w ostatnich dniach zdradzał.

Wielkie wyciągi motocyklowe na torze Olympji. W jutrzejszą niedzielę odbędą się na torze Olympji wielkie wyciągi motocyklowe. Na liście zawodników miejscowych figurują nazwiska chlubnie zapisanych zwycięzców, którzy walczyć będą o pierwszeństwo toru z gośćmi zamiejscowymi, na których czele stanęli Ziolkowski i Pokolm.

Z zebrania Sokoła I. Miesięczne zebranie Sokoła I. zajął prezes p. Banaszak, poczem sekretarz odczytał protokół z ostatniego zebrania. Po przyjęciu kandydatów na członków zdawali sprawozdania kierownicy poszczególnych sekcji. Można było zauważyć postęp w pracy,

Wielka impreza na budowę nowego kościoła na stadionie miejskim.

Program dożynek:

W niedzielę, dnia 10 bm. o godz. 13 wymarsz z ogrodu „Tivoli” ulicami miasta z orkiestrą w kostjumach narodowych całego orszaku dożynek na boisko miejskie.

Od godz. 13—15 zabawy na stadionie, loteria fantowa, strzelanie do tarczy, zabawy dla dzieci oraz inne niespodzianki.

Godz. 15,30: Rozpoczęcie dożynek z udziałem znanych chórów grudziądzkich. Grupa żydków odśpiewa aktualne kuplety o

czego dowodem są liczne zdobyte puhary, postumenty oraz inne nagrody. Obszernie omawiano sprawy dotyczące zlotu dzielnicowego w Toruniu. Przed zamknięciem zebrania omówiono pierwszy krok lekkoatletyczny oraz uchwalono przeprowadzić lekcje gimnastyki dla seniorów raz w tygodniu.

Kurs maturalny Polskiego Białego Krzyża w Grudziądzu. Wykłady na kursie maturalnym P. B. K. w Grudziądzu rozpoczęły się dnia 4 września br. Wykłady codziennie o godz. 18,30 z wyjątkiem soboty i niedziel w szkole przy ul. Klasztornej 11. Zgłoszenia przyjmuje się w dniach wykładów o godz. 18.

Tczew.

Znany stolarz - przedsiębiorca święci srebrne gody małżeńskie.

Jubilaci srebrnych godów małżeńskich pp. Władysława Dudzińskiego z Tczewa.

W dniu dzisiejszym (9 bm.) obchodzi p. Władysław Dudziński, znany i ceniony mistrz stolarski z małżonką swą Anastazją z Czapiewskich srebrne gody małżeńskie.

Jubilat posiada w Tczewie jedną z największych fabryk i skład mebli. Pan Dudziński od 30 górą lat jest czynnym członkiem Towarzystwa Czeladzi Katolickiej i jednym z fundatorów ich domu. Poza tem piastuje urząd opiekuna społecznego, kapitana Bractwa Kurkowego, jest wieloletnim członkiem Tow. Kupców Samodzielnych, Tow. gimn. „Sokół” i innych.

Jubilatom, którzy od roku 1917 są stałymi abonamentami „Dziennika Bydgoskiego”, składamy na tej drodze najserdeczniejsze życzenia w dalszej ofiarnej pracy i doczekania złotych godów małżeńskich.

Na wielki odpust do Piaseczna. W niedzielę, 10 bm. w Piasecznie pod Gniewem odbędzie się wielki odpust Narodzenia Matki Boskiej, na który to odpust rok rocznie zjeżdżają z całej Polski tysiączne rzesze wiernych. Z Tczewa wyruszają do Gniewu dwa specjalne statki pasażerskie i to w niedzielę o godz. 5 i 8 rano. Cena przejazdu w obie strony dla dorosłych 1,50 zł.

Akademja z okazji 250-letniej rocznicy odsieczy wiedeńskiej odbędzie się w jutrzejszą niedzielę o godz. 18 w sali Domu Czeladzi Kat. Akademja ta, którą urządza wspólnie gniazdo Sokoła żeńskiego i męskiego, ma bardzo bogaty program.

Ze sądu. Sąd okręgowy skazał zawodowych złodziei Piotra Pakułę z Bobowa i Alojzego Niklasa z Gogolewa (pow. Tczew) każdego na 1 rok więzienia. Wyżej wymienieni złodzieje byli od dłuższego czasu postrachem drobnych rolników w Bobowie, Grabówcu i Dąbrówce, gdzie dokonali cały szereg zuchwałych włamań.

wybitnych osobistościach grudziądzkich.

Godz. 19: O zmroku przy zapalonym ognisku na tle śpiewów nastrojowych obraz okolicznościowy „Strażacy na dożynkach” oraz „Cygańskie wesele”, poczem tańce ogólne.

Rozpoczęcie dożynek obwieści syrena strażnicy pożarnej 3-minutowym sygnałem. W razie niepogody odbędą się dożynki w Teatrze Miejskim oraz w „Tivoli”, co jeszcze obwieszcza syreny krótkim trzykrotnym sygnałem.

Katolicy! W niedzielę wszyscy na dożynki!

Z wędrówek po kraju.

W polskim Meranie.

TAM GDZIE WYPOCZYWA MARSZAŁEK PIŁSUDSKI. — Z BYDGOSZCZY 23 GODZINY JAZDY. — 1150 KILOMETRÓW NA POŁUDNIE. — ZAWSZE I TYLKO SŁOŃCE. — I ŻYDZI KOCHAJĄ ZALESZCZYKI. SEZON OD MAJA DO PAŹDZIERNIKA. — PRZEPIĘKNE WINNICE I SADY MORELOWE.

Jednomiesięczny urlop w roku, jaki przysługuje także i dziennikarzowi, w większym może stopniu niż innemu śmiertelnikowi za jego wyczerpującą, ciężką pracę (proszę nie chrzakać!) oraz za gotowość każdego czasu stanąć do apelu, czyli do biurka redakcyjnego — pozwolił mi wybrać się w daleką podróż na południe Polski. Zmiana atmosfery cudownie jednak nastraja. Niema mnie przez cały miesiąc! Ogłaszam moratorium. Wypląty bowiem zawiesiłem — na haku od lampy — ze słodką nadzieją, że się same umorzą do dnia mego powrotu. Szukajcie wiatru w Podolu, Polesiu i Rumunji. Jadę daleko w różową podróż po słońce Południa do „polskiego Meranu” — do pięknych Zaleszczyk. Jadę przez Katowice, Kraków, Lwów, Kolomyje — 1150 kilometrów od Bydgoszczy — 23 godziny jazdy ze stolicy Pomorza po cięgiem pociągów.

Ładny szmat drogi. Jednak ciekawa i miła podróż, szczególnie gdy człowiek wyrusza w drogę ze słońcem w sercu i wszędzie mu towarzyszy słońce, tylko słońce. „Polski Meran”, nazwa ta dla Zaleszczyk najzupełniej jest usprawiedliwiona, skoro temperatura dochodzi w tem pięknem zakątku Polski do 50 a nawet 60 stopni. Słońce praży tu niegorzej niż w samej Afryce. I to do końca października. W tym roku wyjątkowo i do Zaleszczyk dotarły ciężkie chmury, niosące deszcz i chłód. Było to jednak małe odstępstwo od reguły: w Zaleszczykach w zasadzie zawsze jest słońce!

Mała to ale sympatyczna miejscina. Położona romantycznie z dala od zgiełku wielkich traktów — i to właśnie stanowi jej urok. Zazywa się tam błogosławionej ciszy, spokoju i swobody. Jedynie na dworcu obstepuje przybyłego kuracjusza cała falanga pośredników pensjonatów, przeważnie żydów. Ale nie trzeba iść na lep tych taniach, na pierwszy rzut oka korzystnych ofert. Żydzi i tak oszukują goja. I czy prawdziwy Poznafińczyk, będący z natury antysemitą, zniósłby jedzenie z koszernej kuchni, cuchnącej czosnkiem i cebulą? Mamy na szczęście pięknie położone polsko-chrześcijańskie pensjonaty w Zaleszczykach. W najświeższym pensjonacie „Lada”, precudnie położonym nad Dniestrem, z własną plażą, uroczą Krakowianką, właścicielką pensjonatu, ściągają kwiat inteligencji z całej Polski. Ludziska żyją tam jak w raju.

Dużem półkolem otacza Zaleszczyki bystro płynący Dniestr, stanowiący naturalną granicę z Rumunją. Piękna i wspaniała to rzeka. Kolor jej różny. Zależnie od

tego, czy patrzy na Dniestr zakochany czy zawiedziony, romantyk lub optymistą — kolor rzeki jest zielonawy, srebrny, albo złoty, czasami nawet szary. Poprostu niema koloru w którymby jej nie było do twarzy. Tak samo jak z ładną kobietą...

Pierwsze me kroki skierowałem ku Dniestrowi. Ale ubranie niebawem zamieniłem musiałem na trykot kąpielowy, gdyż pakowanie się w takim ubiorze na plażę poczytywane jest wręcz za nieprzyzwoitość. Kostjum kąpielowy i płaszcz kąpielowy zatem przedewszystkiem! Ta plaża nad Dniestrem to coś nadzwyczajnego — a właściwie dwie plaże, które podobno w niczem nie ustępują swym wyglądem plażom na Riwierze francuskiej i włoskiej. Jedna tak zwana „słoneczna”, a druga dla kontrastu „cienista”. Ta plaża słoneczna, to coś, co się rzadko spotyka: piękny bulwar, dość wysoko położony nad rzeką i zamknięty tarasami wykutymi w skałe. Stronie położenie skał ochrania plażę od wiatrów, tak, że całkowicie wystawiona jest na południe. W takim położeniu promienie słoneczne odbijają się tu bardzo silnie i słup rtęci w termometrze wznosi się do fantastycznej jak na naszą aurę cyfry 60 stopni. Samo zejście do plaży jest bardzo malownicze i obie drogi prowadzące do niej wykute są

w skałach serpentynowo. Plażę tę zdobia kuliste akacje zasadzone wzdłuż, tworząc piękną aleję. Z góry spogląda na plażę wysoki most kolejowy, łączący Polskę z Rumunją.

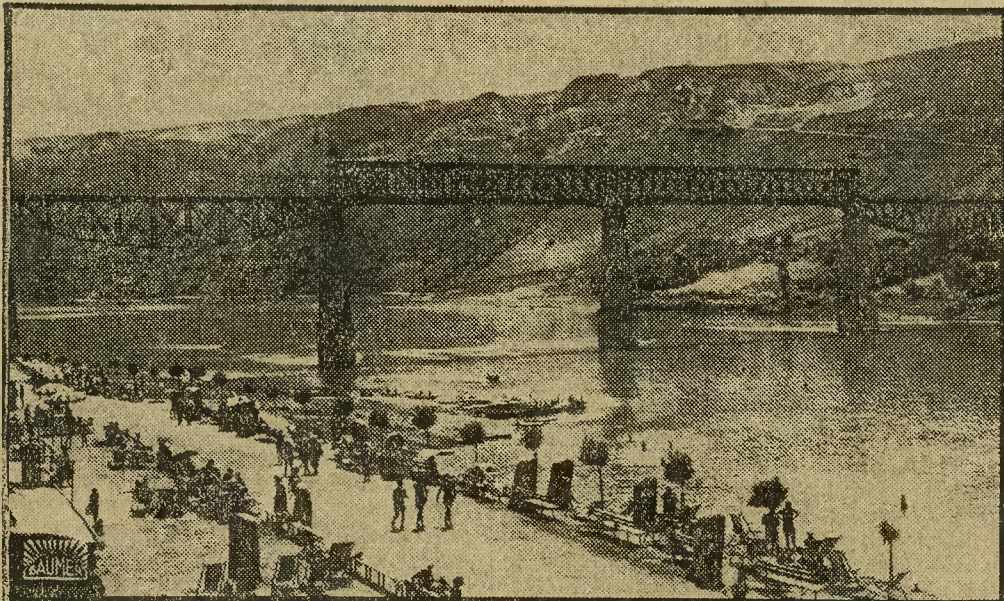
Druga plaża to zw. „cienista” natomiast jest nisko położona z szerokim pasem piasku, ozdobiona gajem wierzb i akacji. Z jednej strony plaży spoglądają z ogrodów położonych wyżej i stromo przepiękne winnice i sady morelowe, zaś z przeciwległego brzegu rumuńskiego klasztor zwany „Monasty”, zbudowany na strómem wzniesieniu. Zamieszkuje go obecnie mnisi prawosławni, którzy z braku dzwonoń co trzy godziny uderzeniem drewnianego młotka o deskę nawołują do nabożeństwa. Plaża „cienista” nie jest tak skwarna i męcząca jak jej siostrzyca. Dużo widać na Dniestrze kajakowców, którym wolno tylko jeździć do połowy rzeki. Inaczej „opiekują się” nimi rumuńscy żołnierze granicznicy.

Ale prócz słońca i wody goście przybywający do Zaleszczyk znajdują też wiele rozrywek. Dancingi w „Meranie”, „Oazie” i w „Warszawie” cieszą się powodzeniem. Kurują się ludziska winogronami i morelami, których w tym roku niestety bardzo mało. Kurują się od maja do października a potem na kilka miesięcy miasteczko milknie, pustoszeje, ażeby znów odżyć na wiosnę.

W chwili obecnej na Zaleszczyki zwrócone są oczy całej Polski. Zawitał tam bowiem marszałek Piłsudski na odpoczynek. Zamieszkał w ładnym domku, położonym nad brzegiem Dniestru, wśród zieleni i kwiatów. Takiego gościa nikt się nie spodziewał.

Przecudne, malownicze Zaleszczyki, nasz „polski Meran”, w którym bije zar słońca, jakby dalekiej Afryki, żegna się tylko z wielkim żalem...

ALL

ZALESZCZYKI: Plaża i most kolejowy.

Kronika

Bydgoszcz, dnia 9 września 1933 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Piotra Klawera i Georgonjusza.
Jutro: Mikołaja z Tol.
Wschód słońca o godzinie 5.23.
Zachód słońca o godzinie 18.32.

Stan pogody

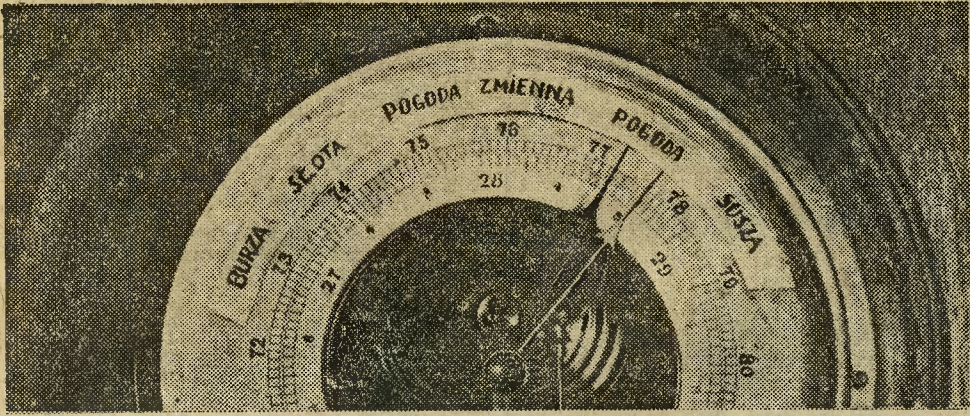
W całym kraju rano chmurno, miejscami mgła lub drobny deszcz. W dzień zachmurzenie zmienne z możliwością gdzieś przelotnych deszczów. Chłodno. Słabe wiatry z kierunków północnych.

DYZURY NOCNE APTEK

od 4. IX. do 10. IX. 1933 r.

- 1) Apteka pod Aniołem.
- 2) Apteka przy pl. Teatralnym.
- 3) Apteka p. Tarasiewicza.

MUZEUUM MIEJSKIE otwarte codziennie od 9—16. w niedziele i święta od 11—14.

O barometrze.

Falszywy prorok.

Tak przyzwyczajono się osądzać nasz barometr a raczej jego wskazówki i prognozy w danym dniu. Powiedziano sobie bowiem: barometr wskazuje wyraźnie pogodę, a tymczasem mamy „akurat” deszcz. Wniosek z tego wyciągano skądinąd bardzo słuszny, że barometr oczywiście fałszywie wskazuje.

Postaramy się jednak udowodnić, że tak nie jest, że nasz barometr to trafny wiatrak słoty czy słońca.

Jest to powszechnie meteorologom znane i lecz nie kwapią się wyjaśnić — że sam barometr a raczej jego napisy są przestarzałe a w dodatku wprowadzające w błąd.

NIG BOWIEM NIEZNACZĄCYM SZCZEGÓŁEM JEST POŁOŻENIE WSKAZÓWEK BAROMETRU

a obowiązują jedynie zmiany ich położenia. Zła pogoda zwiastuje już cofnięcie się wskazówki, nawet wówczas, gdy ona jeszcze stoi na „pogodzie”. Gdy ona jednak się podnosi, to wówczas możemy mieć najpiękniejszą pogodę, nawet wówczas gdy wskazuje na „słotę”.

Praktycznie więc wygląda to tak: kropkowaną wskazówka stoi na „słocie” a czarna posuwa się o 3 kreski w prawo, wniosek: poprawa stanu pogody.

Wolny spadek barometru jest niebezpieczniejszy od gwałtownych skoków wskazywania.

Na marginesie.

BAJKA.

By psiej miszkulancji położyć kres rozkazał naczelny arcybiskup prowadzić badania rasy, i to metodą wzmocnioną do samych trzew — bo takie nastąpiły czasy, że w każdym kundlu wietrzono żydowską krew.

Tak więc za przodków grzechy przetrzasano psom bebeczy, badano ogony, macano na wszystkie strony.

Aż pewien wyga starzy tak się odzywa do wiary:

— Wszystko do bani, wszystkiego szkoda, nie zrobisz szlachty z drani, będziecie zawsze psianaroda!

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Dziś, w sobotę, operetka „NIEBIESKI MOTYL”. Pozostałe bilety sprzedaje kasa teatru.

„DZIDZI” — po południu po cenach zmniejszonych ukaże się nieodwołalnie w niedzielę, o godz. 4-ej.

W niedzielę wieczorem o godz. 8-ej połączony występ Oli Obarskiej i ostatnie przedstawienie operetki Straussa „KOBIEĆTA, KTÓRA WIE, CZEGO CHCE”. W roli tytułowej M. Korabianka.

W poniedziałek akademja z okazji I-jej rocznicy śmierci bohaterów lotników Żwirki i Wigury.

We wtorek, 12 bm. o godz. 8-ej wieczorem z okazji obchodu 250-lecia Odsieczy Wiednia i 400-lecia urodzin Stefana Bato-rego odbędzie się uroczysta akademja. Dyrekcja teatru rezerwuje bilety dla przedstawicieli duchowieństwa, wojska, urzędów państwowych i samorządowych do wtorku, 12 bm. godziny 1-iej w południe.

— Poznański starosta krajowy p. Ludwik Begale po powrocie z urlopu wypożyczynkowego objął z dniem 4 b. urządowanie. Przyjmuje od godziny 11—13.

40-letni jubileusz Zw. Kół. Śpiew.

Z okazji 40 jubileuszu istnienia Związku odbędzie się w niedzielę, dnia 10 bm. o godz. 8-iej w kościele farnym Msza św. Po nabożeństwie przejście na cmentarz ul. św. Trójcy celem uczczenia zmarłych członków okręgu. O liczny udział członków wszystkich Kół Śpiewających, które staną winny ze sztandarem, uprasza Zarząd Okręgowy.

Wenta na rzecz ubogich parafii farniej.

Komitet niesienia pomocy ubogim parafii farniej, zostający pod protektoratem Konferencji św. Wincentego a Paulo, urzędująca jutro, w niedzielę, 10 bm. wentę, która odbędzie się w sali Resursy Kupieckiej o godzinie 4-iej po poł.

Zbliża się zima a z nią do poddaszy i suterenu, w których przeważnie mieszczą się ubodzy, zajrzy chłód, który tem dokuczliwiej daje się we znaki tym, którzy cierpią głód i bardzo źle się odżywiają. Za pieniądze, które Komitet spodziewa się uzyskać z wenty będzie zakupiony węgiel i udzieli się zasiłki najbardziej potrzebującym, a tymi są starcy, którzy nie mogą już pracować. Obowiązkiem każdego, kto w miarę sił zechce przyczynić się do ulżenia doli tych biedaków, jest poparcie zbożnego celu wenty. Niech więc każdy, kto tylko może, pośpieszy jutro do Resursy Kupieckiej na wentę i da dowód, że nawet w tych ciężkich czasach serce jego nie została obojętnym na niedolę ludzka.

Idźmy więc tłumnie na wentę do Resursy Kupieckiej jutro w niedzielę!

— Pociąg wycieczkowy do Warszawy który miał dziś wyjechać z Bydgoszczy, został odwołany.

— 80% zniżka kolejowa w drodze powrotnej z uzdrowisk krajowych przysługuje od 1 października do 15 grudnia.

— Z Rady Adwokatów. Aplikant sądowy Antoni Szeszycki w Bydgoszczy wniósł o wpis na listę aplikantów adwokackich. — Nowi adwokaci: dr. Rybiński Tadeusz w Nakle, Cerkaski Zdzisław w Inowrocławiu, Dziennik Tadeusz w Poznaniu. — Z listy adwokatów skreślony: Kluger Karol w Łabiszynie wskutek wyroku sądu dyscyplinarnego.

BEZPŁATNIE 36 Tomów Pism Wł. St. Reymonta

w wykwintnym wydaniu na bezdrzewnym papierze otrzyma każdy nowy prenumerator

TYGODNIKA ILLUSTROWANEGO

niezwłocznie po wpłaceniu na konto P. K. O. 143, lub bezpośrednio w administracji w Warszawie (ul. Sienkiewicza 9, księgarnia Gebethnera i Wolfa) rocznej prenumeraty „Tygodnika Ilustrowanego” wraz ze świetnym magazynem ilustrowanym „Naokoło Świata” oraz bezpłatnym dodatkiem książkowym, obejmującym co miesiąc 250-stronicowy tom wyborowej powieści.

Nietylko jednak prenumerator, który wpłaci pełną prenumeratę roczną, może otrzymać tak wspaniały dodatek: pragnąc umożliwić najszerszym warstwom czytelników możliwość pozyskania dla swej biblioteki dzieł znakomitego pisarza, wydawnictwo „Tygodnika Ilustrowanego” wprowadza następujące kategorie nowych prenumeratorów:

Każdy nowy prenumerator, który wpłaci roczną prenumeratę w wysokości zł 88,— otrzyma odwrotnie już wydrukowaną w całości, następującą kolekcję „Pism” Reymonta w 36 tomach:

Kolekcja „A”. „Piegrzymka do Jasnej Góry”, „Komediantka”, „Fermenty”, „Nowele t. I”, „Nowele t. II”, „Lili”, „Sprawiedliwość”, „Ziemia obiecana”, „Z pamiętnika”, „Marzyciel”, „Wampir”, „Z ziemi chełmskiej”, „Chłopi”, „Jesień”, „Zima”, „Wiosna”, „Lato”, „Ave patria”.

Każdy nowy prenumerator, który wpłaci półroczną prenumeratę w wysokości zł 44,— otrzyma odwrotnie już wydrukowaną w całości, następującą kolekcję „Pism” Reymonta w 18 tomach:

Kolekcja „B”. „Fermenty”, „Lili”, „Sprawiedliwość”, „Chłopi”, „Jesień”, „Zima”, „Wiosna”, „Lato”, „Ave patria”.

Przesyłając, lub wpłacając pieniądze należy wyraźnie zaznaczyć, jakiej kolekcji życzy sobie prenumerator.

Nadzwyczajny dodatek „Pism” Reymonta dostarczany będzie tylko tym, którzy zaprenumerują „Tygodnik Ilustrowany” najpóźniej do dnia 10 października br.

A jednak, każdy kto przeczytał uważnie ten prospekt, musi przyjść do przekonania, że najlepszy uczyni interes, wpłacając niezwłocznie całoroczną prenumeratę, gdyż za zł 88,— otrzymuje następujące bogactwo treści:

1. 52 zeszyty „Tygodnika Ilustrowanego” przez cały rok co tydzień,
2. 12 zeszytów „Naokoło Świata” przez cały rok co miesiąc,
3. 12 tomów powieściowych „Biblioteki Tygodnika Ilustrowanego” przez cały rok co miesiąc,
4. 36 tomów „Pism” Wł. St. Reymonta natychmiast. (16158)

Uroczyste posiedzenie piekarzy bydgoskich.

Bydgoski Cech Piekarzy obchodził — jak wiadomo — 6 sierpnia 417-tą rocznicę istnienia. Przy tej okazji zafundował sobie nowy sztandar, do którego w czasie akademji złożono 53 gwóźdźce pamiątkowe. Wobec tego, że na akademji ze względu na odbywający się tego samego dnia zjazd piekarzy z Wielkopolski na dekorację sztandaru czasu nie było, Cech urządził w ub. wtorek specjalne, uroczyste posiedzenie w hotelu Lening. Uroczystość zagał starszy Cechu p. Franciszek Jakubowski, wzo-

sząc z ogromnego puharu, wypełnionego winem, toast na cześć Rzeczypospolitej i jej Prezydenta. Następnie puhary krążyły między członkami Cechu i ich żonami (dla każdej płci osobno). Pierwszy gwóźdź pamiątkowy (ofiarywany przez p. Prezydenta miasta) wbił do drzewca sztandaru senior rzemiosła bydgoskiego p. Sosnowski. Dalsze gwóźdźce ofiarowali: prezydent Izby Rzemieślniczej, Związek Cechów Piekarzy R. P., Zarząd Centralny Zw. Piekarzy Polskich, senator Wiechowicz, Wielkopolski Związek Cechów Piekarskich, Pomorski Związek Cechów Piekarskich, członek honorowy p. Lulkiewicz, chrzestna Zimniewiczowa, chrzestni Błaszak, Sosnowski, Gąsiorowski, Häusler, Cechy Piekarzy z Warszawy, Poznań, Toruń, Grudziądz, Gdynia, Brodnicy, Chełmna, Gniezna, Kościana, Krotoszyna, Leszna, Międzybuzowa, Nakła, Jarocina, Obornik, Ostrowa, Pleszewa, Rawicza, Wolsztyna i Żużna, dalej Tow. Rzemieślników Polsko-Kat., Chrz. Zjedn. Nar. Rzemiosła, Kurkowe Bractwo Strzeleckie, bydgoskie cechy: zdunów, rzeźników, kowalski, krawiecki, szewców, ślusarzy, cukierników, stolarzy, blacharzy, malarzy i fryzjerów. Nadto ofiarowały gwóźdźce pamiątkowe firmy: fabryka pieców piek. Witte-Radziński, fabryki drożdży Tczew i Luboń, rozdzielnia drożdży Kaczmarek, Młyn lubicki, fabryka cukierków Mazgaja i Bręczkowski z Poznania. Ostatni gwóźdź wbił do drzewca sędziwy członek honorowy p. Ragošchke.

W czasie wspólnej wieszki wygłosili okolicznościowe wiersze i toasty pp.: Filipowski (zastępca cechmistrza), red. „Dziennika Bydgoskiego” E. Bigoński, Hojka, Mazgaj, Sosnowski, Roeske, Kadow, Balcer i Jasiński. Szczególnie serdecznie toastowano na cześć ks. proboszcza Jacheckiego, pań, które czuwały nad wykonaniem sztandaru i przygotowały śniadanie, Koła śpiewu Piekarzy Polskich i jego dyrygenta p. Rautera oraz Komitetu organizacyjnego zjazdu i rocznicy.

Wzruszający był moment, w którym p. Filipowski, jako jeden z seniorów Cechu oddał sztandar w opiekę starszego Cechu p. Fr. Jakubowskiego, przypominając obowiązki, jakie spadają na barki kierownika Cechu, posiadającego tak wielką tradycję. Starszy Cechu p. Jakubowski przysięgi, że czystości i honoru Cechu i sztandaru bronąć będzie należycie. Na tem uroczystość zakończono.

REGATY KOBIECE

WIELKIE MIĘDZYKLUBOWE NIEDZIELA 10 WRZESNIA

TOR REGATOWY BRDYUJĄCIE 9 BIEGÓW. POCZ. O GODZ. 14-TEJ

15/71

Wytworne Kino Apollo ul. Krasińskiego 23. Pocz. o 719, w niedz. o 315 pp.

Dziś w sobotę, otwarcie sezonu!! Uroczysta premiera olbrzym. programu! Najnowszy i najwspanialszy dramat dźwiękowy wielkiej i nieznanąj przeszłości miłości p. t.

Małżeństwo dla opinii

W rolach głównych. Uroczą gwiazdą Hollywood Constance Bennett i Joel Mc Crea.

Ponadto dwie wesołe kom. dzw. Kandydat na mistrza Zakończony szympan

oraz najświeższy „TYGODNIK” aktualności. (16759) Całość 16 aktów!

Nowa sensacja.

Były naczelny sekretarz tutejszego sądu okręgowego zniknął bez śladu.

(wk). Dowiadujemy się o nowej sensacji, która niewątpliwie wzbudziła wielkie zainteresowanie w naszym mieście, a to ze względu, że dotyczy ona osoby bardzo dobrze znanej w Bydgoszczy. Chodzi tu o osobę byłego naczelnego sekretarza tutejszego sądu okręgowego, Szulca, który przed kilku nastu dniami został przeniesiony na takie same stanowisko przy sądzie okręgowym w Toruniu. Przeniesienie to miało swoje przyczyny, o których różnie mówią; w każdym jednak razie było ono niespodzianką dla Bydgoszczy.

Otóż donoszą nam, że sekretarz Szulca, po krótkim swym urzędowaniu w Toruniu, nagle znikł bez śladu, a wszelkie poszukiwania za nim nie odniosły dotychczas skutku.

Na bieg czwórek o mistrzostwo m. Bydgoszczy

regat kobiecych w niedzielę, 10 bm., ufundowała piękną nagrodę honorową jednorazową p. red. W. Teskowa. Nagrodę tę otrzymała na własność ten klub, który zdobył mistrzostwo miasta (obok nagrody wędrowniej Magistratu miasta Bydgoszczy).

Komunikacja na regaty kobiece w Brdyjujściu.

Odjazd autobusów z Bydgoszczy z postoju przy placu Kościeleckich o godz. 8.00, 10.30, 13.15, 15.30. Odjazd z Łegnowa o godz. 9.00, 12.00, 15.00, 19.00 i 21.00.

Odjazd pociągu z dworca głównego do Łegnowa o godz. 13.15, wyjazd z Łegnowa o godz. 19.00.

Parostątki w niedzielę do Brdyjujścia nie kursują.

Zabawa wioślarska w hotelu „Pod Orłem”.

Po rozdaniu nagród osadom zwycięskim regat kobiecych, odbędzie się w niedzielę, w Hotelu Pod Orłem dancing towarzyski. Wstęp bez zaproszeń.

„Sokół” żeński.

Drużyna ćwicząca, ubiegająca się o Państwową Odznakę Sportową, stawia się jutro w niedzielę, dnia 10 bm. punktualnie o godz. 9-tej na stadionie miejskim.

W poniedziałek, dn. 11 bm. od godz. 6.30 w szkole wydziałowej przy ul. Konarskiego ćwiczenia oddziału I. Tamże wpisy nowych członków.

We wtorek, dnia 12 bm. punktualnie o godz. 7-jej w gimnazjum Kopernika ćwiczenia drużyny.

Związek właścicieli małych nieruchomości miejskich i wiejskich na okręg nadnotecki z siedzibą w Bydgoszczy

wzywa swych członków, by w myśl wezwania Komitetu Obchodu ku czci królów polskich Sobieskiego i Batorego w dniach 12 i 17 września br., w których to dniach przypadają rocznice: 250-lecia wiekopomnego zwycięstwa oręża polskiego pod wodzą króla Jana Sobieskiego pod Wiedniem oraz 400 rocznica urodzin króla Stefana Batorego, zwycięzcy z pod Pskowa i Wielkich Łuków — udekorowali swe domy i mieszkania.

Oszuści w roli urzędników kryminalnych

(ak). Onegdaj zjawili się w mieszkaniu Władysława Młynarczyka przy ul. Dwernickiego 17 dwaj mężczyźni, występujący jako urzędnicy policji śledczej. Gdy otworzono im drzwi do mieszkania natychmiast zaczęli się do dokonania „rewizji”, przeszukując wszelkie szuflady i szafy.

Zaskoczony i podejrzliwy właściciel mieszkania p. Władysław Młynarczyk zażądał wylegitymowania się rzekomych urzędników policyjnych, na co osobnicy oświadczyli, że zostali przesłani przez policję, celem dokonania rewizji. Legitymacji jednak nie mogli wykazać, tak, że właści-

ciel mieszkania położył kres tej „rewizji”, wyrzucając oszustów z mieszkania. Doszło przytem do prawdziwej walki na pięście, w której zwycięsko wyszedł właściciel mieszkania.

Policja czyni energiczne poszukiwania za oszustami. Jeszcze raz zwracamy uwagę, iż w każdym wypadku należy zażądać wylegitymowania się urzędników, gdyż nie mało oszustów występuje w roli urzędników policyjnych. W razie zjawienia się takich podejrzanych osobników należy ich oddać natychmiast w ręce policji.

Włamywacze wynieśli dwie skrzynie z kryształami i stolowizną.

(wk). Do mieszkania właścicielki domu, przy ul. Toruńskiej, p. Zimmer włamali się wczoraj wczesnym rankiem nieznanymi złodziejami i mimo, że w sąsiednim pokoju znajdowała się p. Z., wynieśli dwie skrzynie, nafałdowane kryształami i stolowizną, wartości około 1.000 zł.

P. Zimmer słyszała jakiś ruch w ogrodzie, sądziła jednak, że to amatorzy owoców doбираją się do jej jabłek i nie wiele sobie z tego robiła, uważając to za rzecz tak fałd, dla której nie warto było zrywać się z łóżka.

Gdy rano atoli przekonała się o kradzieży, powiadomiła natychmiast policję, która przybywszy na miejsce, zaskoczyła nie-

Dwie wielkie rocznice.

W miesiącu wrześniu rb. przypadają dwie wielkie i drogie sercu każdego Polaka rocznice:

250-lecie wiekopomnego zwycięstwa oręża polskiego pod wodzą króla Jana Sobieskiego nad wrogiem chrześcijaństwa pod Wiedniem oraz

400-na rocznica urodzin jednego z najdzielniejszych królów polskich, Stefana Batorego, zwycięzcy z pod Pskowa i Wielkich Łuków.

Obydwa ci wodzowie Narodu Polskiego podnieśli imię Polski do najwyższej chwały i znaczenia, to też w całym kraju odbywają się na ich cześć podniosłe obchody i uroczystości.

Tem ochochciej bierze w nich udział Bydgoszcz, bowiem historia jej ściśle wiąże się z życiem obu królów. Tu w Bydgoszczy Jan III Sobieski niejednokrotnie przebywał, jeszcze jako starosta gnieński, a następnie jako król, — tutaj też rezydował Stefan Batory, w czasie, gdy poskramił niesfornych Gdańszczan.

Łącząc się duchowo z uczuciami całego kraju, Bydgoszcz wyłoniła komitet, który opracował następujący porządek obchodu:

1) dnia 12 września br. o godz. 20-jej uroczysta akademja w Teatrze Miejskim,

2) dnia 16 września br. o godz. 16-jej akademja dla młodzieży szkolnej w Tea-

— Wszystkim paniom, pragnącym brać udział w dwutygodniowym kursie przyrządzania konserw (50 różnych gatunków) przypomina Szkoła Zawodowa Żeńska, że kurs ten rozpoczyna się w poniedziałek, 11 września. Nauka odbywać się będzie w godzinach wieczornych. Zgłoszenia przyjmuje w godzinach od 11 do 13 kancelarja szkoły przy ul. Konarskiego 5, telefon 1590.

BLONDYNKI!

Nowy Shampoo przywraca ściemniałym włosom pierwotny złocisty połysk.

Nie należy dopuścić aby blond włosy straciły na piękności — by utraciły połysk i kolor. Delikatna struktura naturalnych jasno-blond włosów wymaga szczególnej pielęgnacji. Shampoo STABLOND jest właśnie tym specjalnym rodzajem shampoo dla blondynek, który nie tylko dodaje powabu naturalnym blond włosom, lecz przywraca włosom ściemniałym lub spłowiałym ich jasny, złocisty odcień. Shampoo STABLOND nie pozostawia żadnego osadu, który przyciemnia i szpeci jasnoblond włosy. Nie zawiera on żadnych szkodliwych substancji — sody, barwników chemicznych itd. Już pierwsze próby dają zdumiewające wyniki: włos staje się puszysty, miękki jak jedwab o pięknym połysku złota. Zgórą milion Amerykanek i setki tysięcy blondynek w Europie, zaczęło już stosować Shampoo STABLOND z najlepszym wynikiem. Przy właściwym zastosowaniu ręczny* za wynik. Shampoo STABLOND — wszędzie do nabycia. Radzimy wypróbować dziś jeszcze.

STABLOND

znany w Ameryce pod nazwą „Blondex” Shampoo dla blondynek wyłącza sprzedaż na Polskę i Gdańsk E. Klapholz, Kraków, Zwierzyniecka 7. 16678

chodzącym tygodniu. Związek Oficerów Rezerwy wzywa, by w uroczystościach tych nie zabrakło żadnego oficera. Niech każdy poczyta to sobie za święty obowiązek, by wziąć udział w obydwu tych rocznicach.

W poniedziałek o godz. 10 w kościele farnym odbędzie się msza św. żałobna za dusze śp. Żwirki i Wigury, a o godz. 20 uroczysta akademja w Teatrze Miejskim.

Szczegóły podawać będzie prasa. Związek Oficerów Rezerwy.

Babie lato.

Schylek lata i początek jesieni bywają u nas czasem niezwykle piękne, stanowi to jak gdyby zadośćuczynienie za dżdżyste dni podczas lata. Ta piękna pora ma jednakże swoją ujemną stronę, mianowicie duże wahania w temperaturze: ranki i wieczory bywają dotkliwie chłodne, południa często upalne. Tak wielkie zmiany temperatury mają naturalnie nieraz nieprzyjemne skutki, gdyż nie zawsze można dostosować ubranie odpowiednio do pory. W sukniach, w których dobrze się czujemy rano i wieczorem, w południe jest nam stanowczo za gorąco; spostrzeżenie to skłania nas do tego, że następnego dnia ubieramy się już zbyt lekko i... narażamy się na przeziębienie. Początek przeziębienia zaznacza się tem, że czujemy się jakoś nieswojo i odczuwamy lekkie dreszcze. W tem stadium należy natychmiast przeciwdziałać, gdyż łatwiej zawsze zapobiegać chorobie, aniżeli ją leczyć. Zwalczając przeziębienie w samym początku, znaczy tyle, co zdławić w zarodku chorobę, mogącą się wywiązać z przeziębienia. Parę dni w łóżku, 1—2 tabletek Aspiriny działają cudownie i najczęściej usuwają z miejsca nieden katar lub kaszel. A jeśli ktoś posiada skłonność do zapalenia gardła i chrypki, to właśnie podczas jesieni powinien zwracać baczną uwagę na stan swej jamy ustnej i gardła i przeprowadzać ich racjonalną, dezynfekcyjną zapomocą tak skutecznych pastylek Panflaviny, których działanie bakterjobjęzające zabezpiecza od chorób zakaźnych, udzielających się poprzez przewód oddechowy.

— Na kursy angielskie (początkowe, średni i korespondencji handlowej), prowadzone przez rodowitego Anglika, przyjmuje zapisy sekretarjat Francuskich Kursów Rządowych w gimn. Kopernika codziennie od 6—8.

— W Bydgoszczy otwarto szkołę malarstwa. Program nauki w szkole artystycznego rysunku i malarstwa prof. Konitzera w Bydgoszczy przy placu Teatralnym 4, II (nad Bankiem Związku Spółek Zarobkowych) jest następujący: rysowanie z żywego modelu, malowanie natury martwej, nauka perspektywy malarskiej, rysowanie aktu, nauka anatomji człowieka i wykłady historii sztuk pięknych.

— Szkoła Zawodowa Żeńska zawiadamia wszystkich rodziców uczennic z klas zawodowych, że zebranie rodzicielskie odbędzie się 13 bm. o godz. 17 w świetlicy szkolnej. Ze względu na ważność spraw, jakie mają być omawiane na tej konferencji, obecność wszystkich rodziców konieczna.

Gedania - Polonja

Gdańsk Bydgoszcz
Niedziela, dnia 10 bm.
Stadjon Miejski. — Godz. 16.

Program uroczystości ku uczczeniu pierwszej rocznicy śmierci Żwirki i Wigury

W poniedziałek 11 bm. o godz. 10 msza św. żałobna i okolicznościowe kazanie w kościele farnym dla przedsta-

wicieli władz, urzędów i wszystkich organizacji społecznych. O tejże samej godzinie druga msza św. żałobna i okolicznościowe kazanie w kościele garnizonowym dla młodzieży szkół średnich i powszechnych. Wieczorem o godz. 20 akademja w Teatrze Miejskim.

Odezwa.

W poniedziałek 11 września br. obchodzi cała Polska pierwszą rocznicę tragicznej śmierci dwóch bohaterów lotnictwa polskiego nieodżałowanych śp. kpt. Żwirki i śp. inż. Wigury.

Dla uczczenia tej bolesnej rocznicy upraszamy Szan. Obywatelstwo o udekorowanie domów chorągiewami narodowymi.

Prezydent m. Bydgoszczy.
w/z (—) Śpikowski, radca miejski.

W hołdzie bohaterom!

Z. O. R. wzywa!!!

Zbliżają się dni wielkich rocznic, kładących nam pamięcią sięgnąć wstecz, uchylić czoła przed królewską postacią Jana III Sobieskiego, zwycięzcy z pod Wiednia, od której to wiekopomnej chwili mija 250 rok. Jest to rocznica napawająca nas uczuciem dumy i świadomością potęgę naszego państwa. Inną, bolesną rocznicą — śmierci bohaterów lotników — każe nam przypomnieć świetlane postacie Żwirki i Wigury.

Obie te rocznice zbiegają się w nad-

MARYSIENKA
Początek o godz. 6,40 i 9-tej w niedzielę początek o godz. 3,00, 4,05, 6,40 i 9-tej

Dzisiaj, sobota premiera
rozkosznych dźwięków, rewelacyjnego przeboju bieżącego sezonu o ciekaw. i zwartej treści pt.

Maż z urojenia

W rolach głównych
John Boles
Joan Bennett

Jednocześnie najpotężniejsze arcydzieło ostatnich czasów. Która z niezwykłą śmiałością realizacyjną obnaża jedną z najczystszych bolączek życia „bezdomych dzieci ulicy” pod tytułem

BEZDOMNI

Zbiórka delegatów na IV zjazd delegatów Ch. Z. M. P. „Odrodzenie” w Poznaniu w niedzielę 10 bm. punktualnie o godz. 7 1/2 rano przed głównym dworcem. Zabrać legitymacje i wstążki.

Uderzenia krwi do głowy, ściskanie w okolicy serca, brak tchu, uczucie strachu, przeczulenie nerwowe, migrena, niepokój i bezsenność mogą być łatwo usunięte przez używanie naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa.

Program schadzek naukowych Korporacji „Externia” w Resursie Kupieckiej: wtorek, 12 bm. o godz. 19-ej: Postęp geometryczny, o 20-ej: „O błędach gramatycznych w wymowie”. Czwartek, 14 bm. o godzinie 19-ej: dalszy ciąg „O cieple”, o 20-ej: „Ustrój polityczny starożytnej Grecji”.

Wieczór towarzyski Sokola III. Z okazji wydania nagród i dyplomów sportowych, zdobytych w zawodach pływackich i regatach kajakowych, odbędzie się jutro, w niedzielę od godz. 19 do 24 w hotelu Lening przy ul. Długiej wieczór towarzyski.

Przed nową licytacją w lombardzie miejskim. W dniach najbliższych ukaże się w prasie obwieszczenie o terminie sprzedaży niewykupionych zastawów w Komunalnej Kasie Oszczędności. Celem uniknięcia strat zaleca się wczesny wykup fantów z lombardu miejskiego.

Na francuski kurs początkowy (opłata 3 zł miesięcznie) przyjmuje zapisy sekretariat Francuskich Kursów Rządowych w gimn. Kopernika, otwarty codziennie od godz. 6—8. Osoby zainteresowane uprasza się o szybkie zgłoszenia, ażeby nie przeszkadzać w nauce.

Nabożeństwo dla głuchoniemych. Jutro, w niedzielę o godz. 10,30 odprawi się nabożeństwo z kazaniem dla głuchoniemych w kaplicy św. Florjana. O godz. 5 po południu zebranie Pol. Kaf. Towarzystwa Głuchoniemych oraz klubu sportowego u p. Błocha, ul. Jana Kazimierza.

Baczność, lokatorzy! Powszechny Związek Lokatorów i Sublokatorów R. P. oddział III w Bydgoszczy (Długa 9) zwołuje nadzwyczajne zebranie na niedzielę, 10 września godz. 3,30 po poł. w sali p. Mellera przy pl. Piastowskim. Obecność wszystkich członków oraz osób zainteresowanych, którym sprawa lokatorska bardzo leży na sercu, pożądana ze względu na ważne sprawy związkowe.

Kto wygrał na loterji?

Wszelkie wygrane sprawdźcie najlepiej w Kolekturze **KAPTURKIEWICZA** Marszałka Focha 17. (14642)

W drugim dniu ciągnięcia 5 klasy 27 polskiej loterji państwowej wygrane padły na numery następujące:

- CIĄNIENIE PRZEDPOŁUDNIOWE:**
 Po 15.000 zł nr. 21347 38762.
 10.000 zł nr. 75084.
 Po 5.000 zł nr. 37311 53776 105408 127951 152813.
 Po 2.000 zł nr. 5202 13838 43091 50697 56437 58181 61045 98304 100901 106417 106558 120810 123126 126449 132108 134483 149442 151244.
 Po 1.000 zł nr. 1339 8379 12364 14716 29527 35746 38703 42909 44750 45117 46175 46878 48586 61217 61971 66693 75784 78774 81023 81955 84139 86208 87701 96777 96786 102744 107113 113250 125108 140687 142408 146460 152786.

prawdzaicie losy **W. Raffal i Ska** Bydgoszcz, w Kolekturze Szczęsioja Jagiellońska 2. Tam padła największa wygrana w dziejach loterji 1.000.000 złotych na nr. 61.415. — Ciągnięcie 5-ej Klasy trwa do dnia 23 bm. — Główna wygrana 2.000.000 zł.

- CIĄNIENIE POPÓŁUDNIOWE:**
 75.000 zł nr. 48847.
 Po 10.000 zł nr. 36482 37638 39603 70864 102508 123369 140223.
 Po 5.000 zł nr. 25039 65270 89780 91282 100091.
 Po 2.000 zł nr. 43091 50697 56437 58181 61045 98304 100901 106417 106558.
 Po 1.000 zł nr. 3795 5500 11617 17935 18008 22397 25606 27257 36536 39637 39873 45702 52934 61854 65217 66349 68038 69111 69790 78080 80166 85209 86513 87279 88880 92800 98056 99399 103952 111379 128879 133709 134716 135089 140128 140196 140385 144579 147619.

Mniejsze wygrane oraz stawki nie zamieszczone w powyższym wykazie można przelrzeć w Kolekturze „Uśmiech Fortuny” Bydgoszcz, Pomorska 1, tel. 39 lub Toruń, Żeglarska 31 róg Rynku Staromiejskiego tel. 163. — Tamże natychmiastowa wypłata wszelkich wygranych względnie zamiana losów na nowe.

Zebranie rodzicielskie w żeńskim Gimnazjum T. S. N. W.

W ub. poniedziałek odbyło się w żeńskim gimnazjum T. S. N. W. przy ul. Kujawskiej zebranie rodziców celem nawiązania ściślejszego kontaktu między szkołą a domem, utworzenia „Koła popierania budowy szkół powszechnych” i wykazania mocnych fundamentów tak materialnych jak moralnych, na których zostały zbudowane bydgoskie zakłady naukowe T. S. N. W.

Przełożona gimnazjum p. St. Porzyńska, zaferowała o pomyślnem trzyletnim rozwoju zakładu. Gmach przy ul. Kujawskiej, nie wystarczający dla zbyt licznej młodzieży, został powiększony o budynek przy ul. Paderewskiego. Frekwencja wzrosła o prawie sto procent i wynosi obecnie 420 uczennic, z których przypada 140 na gimnazjum, a 280 na szkołę powszechną. Pozycje zbiorów: fizykalnego, biologicznego, geograficznego oraz ilość dzieł biblioteki nauczycielskiej i uczniowskiej wzrosły w stosunku kilkakrotnym. Powstały trzy pracownie i przemiła świetlica, która po zebraniu ro-

dzice z zachwytem oglądali. Wszystko to jest zasługą Tow. Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych, którego zarząd prowadzi administrację szkół bezinteresownie i dlatego dla urzędników państw, może przyrównać czesne do normy szkół państw.

W dyskusji prezes Komitetu Rodzicielskiego p. kapitan Witkowski, podziękował w dłuższym przemówieniu zarządowi za to, że umiał pożytkować na stanowisko kierownicze przełożoną, budzącą szacunek i miłość u uczennic i rodziców, oraz tem samem nadać kierunkowi wychowawczemu cechę stałości i spokojnego rozwoju. Również zaapelował gorąco do rodziców, aby chętnie i ofiarnie współpracowali ze szkołą i na dowód tego nie uchylali się od wstąpienia do mającego powstać „Koła popierania budowy szkół powszechnych”. Na zakończenie oglądali licznie zebrani rodzice odnowione klasy, wzbogacone licznymi pomocami naukowymi, pracowniami i upiękzoną kwiatami świetlicą.

Dbaj o swoje zęby:

Stosuj Sulsa pastę do zębów.

Szpieg skazany na śmierć.

Pracownik urzędu morskiego na usługach obcego państwa.

Gdynia, 9. 9. W dniu 8 bm. zakończyła się przed sądem okręgowym w Gdyni rozprawa karna w trybie doraźnym przeciwko obywatelowi polskiemu, Józefowi Manuthowi, 30-letniemu pracownikowi urzędu morskiego w Gdyni, oskarżonemu o szpiegostwo na rzecz ościennego państwa.

Po kilkugodzinnej rozprawie przy drzwiach zamkniętych zapadł wyrok, skazujący Manutha na karę śmierci przez powieszenie i utratę praw obywatelskich i honorowych na zawsze.

Skazany przyjął wyrok z płaczem i objawiał wielką skruchę. Obrońca ska-

zanego Olśnicki zwrócił się do p. Prezydenta Rzplitej o łaskę.

Rozprawie przewodniczył wiceprezes sądu okręgowego Heidrich w asystencji sędziów dr. Piskora i Karczewskiego. Oskarżał prokurator de Tournelle. O ile p. Prezydent R. P. nie skorzysta z prawa łaski, wyrok zostanie wykonany w ciągu 24 godzin. Manuth pracował w urzędzie morskim od kilku lat, gdzie sprawował funkcje mechanika przy światłach nawigacyjnych.

P. Prezydent z prawa łaski nie skorzystał, wobec czego wyrok został wykonany dziś o godz. 9 rano.

Sensacyjne pamiętniki.

Anglja zgodziła się na zatopienie floty niemieckiej.

(Telefonem od własnego korespondenta).

Berlin, 9. 9. Obecnie ukazały się w Londynie pamiętniki komandora J. N. Kenworthy, w których znajdujemy interesujący opis zatopienia floty niemieckiej pod Scapa Flow. Kenworthy twierdzi, że angielska marynarka przeciwstawiła się planom francuskim podzielenia niemieckiej floty. Nie chciała ona ani wzmocnienia floty francuskiej, ani też stworzenia narodowej floty przez Polskę lub Jugosławję. Wcielenia zaś okrętów niemieckich do swojej floty nie chciała ze względów prestiżowych. Dlatego też nastąpiło zatopienie floty w porozumieniu z marynarką angielską.

„Deutsche Allgemeine Zeitung” donosząc o tem z Londynu twierdzi, że ad-

miral Reuter, który dowodził flotą niemiecką zaprzecza tej wiadomości dowodząc, że strażnicy angielscy ostrzelali nawet obsługę niemiecką i zastrzelili jednego kapitana i dwóch marynarzy.

Czarny dzień lotnictwa rumuńskiego.

Bukareszt, 9. 9. (PAT.) W dniu wczorajszym w lotnictwie wojskowym rumuńskim wydarzyły się dwa poważne wypadki, które pociągnęły za sobą ofiary w ludziach. Koło miasta Cluj uległ wypadkowi jeden z samolotów. Pilot, prowadzący maszynę, został zabity, obserwator ciężko ranny. Tego samego dnia hydroplan wojskowy, wodujący w porcie Konstancy rozbił się. Dwóch lotników zostało zabitych na miejscu.

Kalendarzyk zebrań Ch. D.

CH. D. KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE.
 Zebranie miesięczne odbędzie się w sobotę, dnia 9 bm. o godz. 7.30 w hotelu Lening.
 Ze względu na wygłoszenie dwóch referatów przez p. redaktora Formąńskiego i p. prezesa Beyera, przybycie wszystkich członków konieczna. Sympatycy mile widziani.
Zarząd.

CH. D. WIELKIE BARTODZIEJE.
 Zebranie miesięczne z powodów nieprzewidzianych nie odbędzie się 9 bm., lecz w sobotę następną, dnia 16 bm. o godz. 7.30 w lokalu p. Feliszakowskiego, ul. Fordońska 13. Referat wygłosi prezes p. Beyer. Obecność wszystkich członków konieczna.

Chrześcijańska Demokracja koło Wilczak—Okole.
 Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę, dnia 9 bm., o godz. 19 u p. Rutkowskiego, ul. Grunwaldzka róg Wrocławskiej.

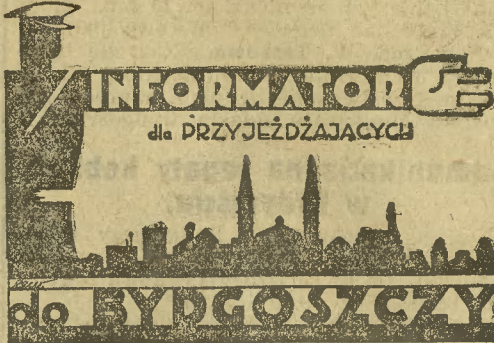
Na porządku obrad ważne sprawy m. in. referat red. Nowakowskiego. Przybycie obowiązkowe. Goście i sympatycy mile widziani.
Zarząd.

Nie czyń drugiemu, co tobie niemilo.

Berlin, 9. 9. (tel. wł.) Kierownik propagandy Reichu Hugo Fischer ogłosił wczoraj wezwanie do ludności Niemiec w sprawie Austrii, i domaga się, aby każdy Niemiec pomógł rozpowszechnianiu idei narodowo-socjalistycznej w Austrii i przy wysłaniu korespondencji do znajomych i krewnych załączał również wycinki z gazet zakazanych w Austrii. Na marginesie tej wiadomości nie potrzeba wyjaśniać, jak ustosunkowałyby się narodowi socjaliści do stosowania takich metod przez wroga im partje. **St. Ro.**

Einstein uciekł do Anglii.

Londyn, 9. 9. (PAT.) Profesor Einstein, który dotąd bawił w Belgji w obawie przed wyrokiem, jaki otrzymał od organizacji hitlerowskiej „Fehme”, opuścił Belgję na prywatnym jachcie i znajduje się w drodze do Anglii, gdzie pragnie narazie pozostać.

(PŁATNY DZIAŁ REKLAMOWY).

Gdzie zamieszkam!

„Gastronomia” Hotel i Restaur., Dworcowa 19.

Gdzie się wykąpie!

W zakładzie kąpielowo - leczniczym „Sanitas”, Gdańska 27 w podwórzu.

Fryzjerzy!

R. Formanowski, Mostowa 12. Zakład dla pań i panów. Trwała i wodna ondulacja, farb.
 B. Sikorski, Gdańska 31, tel. 817. Specjalność: trwała i wodna ondulacja. Na składzie preparaty Elizabeth Arden Londyn.

Cukiernie i kawiarnie!

„Grey” Gdańska 35, t. 212. Wyśm. ciastka, kawa.
 R. Stenzel, Gdańska 5, t. 343. Kawa, ciastka, lody.

Kabarety!

„Picadilly”. Występy artystów. Dancing do rana. Ceny niskie.

Gdzie i co kupić!

- A. i W. Ziętak, Mostowa 7. Pończochy, rękawiczki, trykotaż, galanterja damska i męska.
 Pe-De-Te — Bydgoski Dom Towarowy — Gdańska 15. Największy dom tow. Polski Zach.
 Wuj Tom, Gdańska. Nowe czapki gimnazjalne.
 F. A. Fechner, Dworcowa 64. Skład techniczny.
 E. Kozłowski, Gdańska 3. Magazyn jubilerski.
 A. Hensel, Dworcowa 4. Sprzęty kuch. i domowe
 Gustaw Molenda i Syn, Bydgoszcz, Gdańska 11, tel. 2192. Bielski skład fabr. sukna i kamgarnów.
 Jan Heidner, Dworcowa 7. Płaszczki damskie, męsk., ubrania męsk., chłopięce i obuwie tanio
 H. Bunn i Syn, Gdańska 32. Nowe czapki gimn.
 H. Kaszubowski, s. z. o. o. Długa 22, zegarki, biżut.
 Musiał, Długa 29. Torebki damskie, walizki, teki, portfele, sakiewki i torby szkolne.
 K. Michalski, Dworcowa 90, tel. 924. Hurtownia papieru i artykuły szkolne.
 C. Behrend & Co., Gdańska 23. Hurtownia palarnia kawy. Znane ze swej jakości mieszanki kawy i herbaty.
 S. Strzyżek, Długa 12, tapety, linoleum, ceraty.
 A. Marciniak, Długa 6, tel. 13-43. Hurt i detal. Zyrandole, materj. elektr. i radjofoniczne.
 St. Niewczyk, Śniadeckich 2. Instrum. muzyczne.
 „Hortenzja”, Gdańska 33. Koszyki, wieniec etc.
 „Original - Rekord” — najlepsze rowery.
 Wilczewski, św. Trójcy 30. Pierwszorz. zakład krawieck.
 Futra Jaworski i Nitecki, Dworcowa 35.
 E. Kerber, Gdańska 66. Specj. skład farb i lakier

Odjazd pociągów z Bydgoszczy:

Toruń-Warszawa 1.55, 2.26, 6.23, 8.06, 13.15, 15.43, 17.10, 19.37, 21.50, 23.30.
 Toruń-Gdańsk-Gdynia 0.47, 3.29, 5.55, 7.31, 10.41, 13.22, 13.35, 17.01, 13.23, 19.35.
 Kościerzyna-Gdynia 0.55, 17.40.
 Nakło-Pila 3.45, 8.05, 10.50, 14.35, 17.50, 19.47.
 Unistaw-Brodnica 5.10, 8.11, 13.33, 16.08, 21.00.
 Inowrocław-Poznań 3.50, 6.14, 8.04, 11.45, 14.15, 15.47, 20.35, 22.59.
 Wągrowiec-Poznań 5.02, 10.30, 13.36, 18.40, 23.06.
 Inowrocław - Karsznice - Herby Nowe 6.14, 22.59.

Kanoldy

wyrabia się z najszlachetniejszych surowców. Podstawą ich jest cukier i śmietana. Cukierki śmietankowe Kanolda zawierają 93% substancji odżywczych. Kanoldy są bardzo

zdrowotne!

Nietylko cukierki śmietankowe KANOLDA są niezrównane, wszystkie inne wyroby firmy Kanold także. (16851)

DZIAŁ SPORTOWY

Uczniowie szkół bydgoskich walczą o mistrzostwo tenisowe.

W dniu wczorajszym dokonano otwarcia pierwszego turnieju tenisowego uczniów szkół bydgoskich. O godz. 2,30 otwarcia dokonał p. E. Sokołowski, organizator turnieju, poczem przemówił jeszcze p. dyrektorowa Rolbieska i prof. Albrycht. Jest to pierwszy turniej na terenie bydgoskim, a ma on niezwykle doniosłe znaczenie nietylko dla samych uczestników, ale również dla tenisa polskiego. Mają się przecież spośród tego narybku wyłonić jednostki o nieprzeciętnych umiejętnościach, które dla dobra tenisa polskiego będzie trzeba otoczyć szczególniejszą opieką.

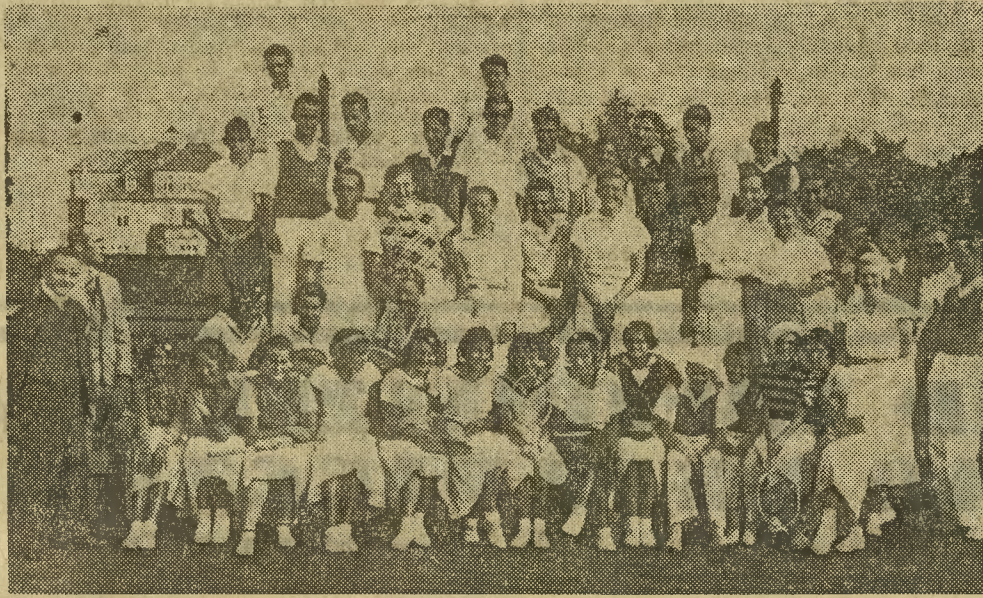
Wczoraj na kortach B. K. S-u rozpoczął się turniej tenisowy o mistrzostwo szkół w Bydgoszczy, który zgromadził pokazną ilość — 53 uczni i uczennic. Zainteresowanie turniejem bardzo wielkie. Wyniki były następujące:

Gra pojedyncza panów: Weber — Krygier w. o., Szczepański — Piradoff 6:3, 6:0; Biechowski — Sioda 6:2, 6:4; Hocheisel — Sobieski 6:2, 6:1; Hanusiak — Millner 6:2, 6:0; Połowski — Pacentziger 6:1, 6:2; Kościński — Nest 6:1, 6:1; Schmidt — Woda 6:1, 6:1; Maćkowski — Rubinsztajn 6:1, 6:1; Piekarski — Tchórz 8:10, 6:4, 6:5; Pankowski — Farber 6:1, 6:1; Papierkowski — Rzymkowski 6:4, 6:1.

Gra pojedyncza pań: Siodówna — Rzymkowska 6:0, 6:0; Kościńska — Godzwinówna 6:1, 6:0; Chęcińska — Kalitówna 6:3, 6:1; Klappówna — Bauerówna 6:3, 6:3.

Dzisiaj początek gier o godz. 14, jutro w nie-

dział od godz. 8 rano aż do zmroku. Rozdanie nagród nastąpi w niedzielę o godz. 20 w lokalu klubowym B. K. S-u przy ul. Staszica.

NAJMŁODSI NASI MISTRZOWIE.

Oto grupa uczniów szkół bydgoskich, rozgrywających mistrzostwo tenisowe m. Bydgoszczy z p. E. Sokołowskim i p. Zb. Kamińskim jako organizatorami turnieju na czele. Na innym miejscu podajemy dotychczasowe wyniki. Kto spośród tych graczy zdobędzie jutro mistrzostwo? Zgadujemy! A może wśród nich znajduje się przyszła mistrzyni i mistrz Polski?!

W NIEDZIELĘ WSZYSCY NA STADJON.

Już jutro w niedzielę o godz. 16 na stadionie miejskim będziemy świadkami interesujących zawodów piłki nożnej pomiędzy mistrzem ligi gdańskiej — „Gedanią” a mistrzem Pomorza „Polonią”.

Ogodz. 14 odbędzie się przedmec pomiędzy Astorją I a Polonią II.

8:39:05 sek., dziesiąte — Specjal 8:43:21 sek.

Dzisiaj, w sobotę, rozegrany zostanie przedostatni etap w biegu kolarskim „Dookoła Polski”.

Etap ten rozegrany zostanie na trasie Brześć n. B. — Lublin, dystans 155 km.

BINIAKOWSKI BOHATEREM MECZU CZECHY — POLSKA.

Biniakowski był właściwym bohaterem zawodów. Zarówno jego niewątpliwe zwycięstwo na 400 m., jak przedewszystkiem drugie miejsce na 200 m., gdzie pobity na prostej przez Engla, zdołał szalonym wysiłkiem wyrównać tę różnicę, były wynikiem niezłomnej woli zwycięstwa. Biniakowski był też najlepszym biegaczem sztafety 4x100 m., mimo, że przedtem dostał torsji. To też godne potępienia są niekiedy głosy prasy, a nawet pewnej agencji urzędowej, która zarzuciła Biniakowskiemu brak ambicji w sztafecie 4x100 m.

ZAWODY KAJAKOWE.

Jutro o godz. 14,30 rozpocznie się bieg na 10 km. o mistrzostwo miasta w dwójkach oraz jedynkach. Zbiórka wszystkich zawodników o godz. 14 obok mostu gdańskiego. Dalsze biegi odbędą się w Brdziejściu na dystansie 1700 m.

Zwraca się wszystkim zawodnikom uwagę, ażeby punktualnie przybywali na start, gdyż spóźnienie ulega dyskwalifikacji.

W jutrzejszych zawodach kajakowych, które organizuje Sokół III, startuje na 10 km. w dwójkach 15 osad, w jedynkach 10 osad, zaś na dystansie 1700 m. 15 osad.

Odpowiedzi redakcji

Dotyczy opłat w szkołach. Magistrat miasta Bydgoszczy sprawę tę rozpatrywał. Rok budżetowy kończy się w marcu 1934. Od 1 kwietnia w gimnazjach miejskich pobierać się będzie te same stawki co w państwowych, wcześniej nie można, bo podważyłoby to budżet wydziału szkolnego.

Bank Polski płacił dnia 9 września za:

dolary amerykańskie	6,17
funtów szterlingów	28,04
franki szwajcarskie	172,02
franki francuskie	34,88
marki niemieckie	207,50
guldeny gdańskie	172,92
liry włoskie	46,76
florenty holenderskie	359,00

Stan wody na Wiśle dnia 9 września: Zawichost 2,39, Warszawa 1,68, Płock 58, Toruń 55, Fordon 57, Chełmno 47, Grudziądz 69, Korzeniewo 84, Tczew — 02, Einlage 2,38, Schievenhorst 2,58.

PROGRAM W KINACH:

APOLLO (ul. Krasińskiego). Dzisiaj premiera pięknego dramatu dźwiękowego p. t. „Malżeństwo dla opinii” oraz bogaty nadprogram.

BALTYK. Dzisiaj i jutro „Pat i Patachon jako policjanci” oraz „Burza nad Zakopanem”.

KRYSTAL. Dzisiaj o godz. 5, 7 i 9 powtórzenie premiery z Gretą Garbo jako „Kurtyzana” oraz obfity nadprogram.

MARYSIENKA. Dzisiaj premiera przebogatego programu. Po raz pierwszy w Bydgoszczy rozkoszny dźwiękowiec p. t. „Mąż z urojenia” oraz dramat dzieci ulicy p. t. „Bezdomni”.

REWJA. Dzisiaj i nadal potężny dramat p. t. „Oskarżona” oraz groteska rysunkowa i komedia „Czy ta pani jest panną”.

SŁOŃCE (ul. św. Trójcy). Dzisiaj i nadal polski film p. t. „Straszna noc” oraz na scenie rewja w 12 obrazach.

PROGRAM RADJOFONICZNY.

PONIEDZIAŁEK, 11 WRZEŚNIA. WARSZAWA-RASZYN. 7,00—7,55: Program poranny. 12,05: Płyty gramofonowe. 12,25:

Przegląd prasy. 12,33: Komunikat meteorol. 12,35: Płyty gramofonowe. 12,55: Dziennik południowy. 15,00: Piosenki w wyk. Z. Terne (płyty). 15,05: Wiadomości bieżące. 15,10: Komunikat Państw. Inst. Ekspert. 15,15: Piosenki w wyk. chóru Juranda (płyty). 15,25: Komunikat gospod. 15,35: Muzyka lekka (płyty). 15,50: Piosenki w wyk. A. Wysockiego (płyty). 16,00: Koncert popularny z Ciechocinka w wyk. ork. symf. opery poznańskiej. 17,00: Pogadanka w jęz. francuskim. 17,15: Recital fortepianowy. 17,50 do 18,15: Pieśni i arje operetkowe w wyk. T. Laskowskiego. 18,15: Odczyt. 18,35: Recital śpiewaczy L. Szczepańskiej. 19,10—19,20: Wiadomości z pola bitwy pod Wiedniem z dnia 11 września 1683 r. - poda mjr. O. Laskowski. 19,20: Rozmaitości. 19,40: Feljton literacki p. t. „Polska odnaleziona” (Reportaż o Polsce), wygł. p. St. Dzikowski. 20,00 do 20,10: Skrzynka pocztowa rolnicza. 20,15: Transmisja z Pragi Czeskiej uroczystej akademii ku czci śp. por. Zwirki i inż. Wigury w 1-szą rocznicę ich zgonu. 21,20: Opera

„Hrabina” St. Moniuszki (ze studja). W przezwie 1-ej dziennik wieczorny, w 2-ej wiadomości sportowe.

Olecki zwyciężył na siódmym etapie biegu „Dookoła Polski”.

Brześć. Wczoraj, w piątek zawodnicy w biegu „Dookoła Polski” przebyli siódmy etap na trasie Wołkowysk-Brześć n. B., dystans 231 km.

Na metę w Brześciu czołowa grupa zawodników wpadła prawie równocześnie. **Pierwszym był Olecki przed Wasilewskim i Moczulskim** — wszyscy trzej w tym samym czasie — 8 g. 39 minut.

Czwarte miejsce zajął Igo — 8:39:01 sek., piąte — Lipiński — 8:39:02 sek., szóste — Zieliński 8:39:03 sek., siódme — Kosior 8:39:03 sek., ósme — Konopczyński 8:39:04 sek., dziewiąte — Duda

JAK BRZMI WASZ HOROSKOP?

Pozwólcie mi wyjawic go Wam bezpłatnie.

Kto pragnie dowiedzieć się, nie płacąc za to nic, co mogą powiedzieć gwiazdy o jego losach, czy czeka go powodzenie, bogactwo i szczęście, o interesach, miłości, małżeństwie, przyjaźni i nieprzyjaźni, podróży, chorobach, szczęśliwych i nie-szczęśliwych okresach życia, czego należy unikać, jakie okazje wykorzystać oraz szeregu innych drogocennych informacji, może otrzymać horoskop z cennymi według gwiazd i to ZUPEŁNIE BEZPŁATNIE.

BEZPŁATNIE otrzymacie natychmiast Wasz horoskop w objętości nie mniejszej niż dwie strony pisma maszynowego według gwiazd, sporządzony przez tego wielkiego astrologa, którego przepowiednie wprawiły w podziw najpoważniejszych ludzi obu półkul. Pozwólcie przepowiednie Wam bezpłatnie rzeczy zdumiewające, które mogą zupełnie zmienić kierunek Waszego życia, przynosząc powodzenie i szczęście.

Należy tylko przesłać nazwisko i adres własnoręcznie wyraźnym piśmem, wskazać czy mężczyzna czy kobieta (zameżna, żonaty, panna lub kawaler) i podać dokładną datę i rok urodzenia. Pieniądzy przekazywać nie trzeba. Kto chce, może załączyć z 0,50 znaczkami pocztowymi (nie przesyłać monet) na pokrycie kosztów porta. Nie zwlekajcie zatem i piszcie natychmiast pod adres: ROXROY STUDIOS Dept. 3528 D, Emmastraat 42, Den Haag, Holandia. Porto na list do Holandji wynosi zł 0,60.

N. B. Prof. Roxroy cieszy się najwyższym uznaniem wśród swych wielu klientów. Jest on najstarszym i najstarszym astrologiem na kontynencie, praktykuje pod tym samym adresem już od przeszło 20 lat. Dowodem niezawodności jego przepowiedni służy fakt, że wszelkie prace, za które pobiera koszty, dostarcza na zasadach „Zadawanie pod gwarancją — inaczej zwrot pieniędzy”.

N. B. Prof. Roxroy nie zna języka polskiego i dlatego odpowiadać może tylko po niemiecku (na żądanie po francusku lub angielsku.) (16156)

Profesor ROXROY znakomity astrolog.

Czy chcecie wyleczyć się gruntownie z podagry i reumatyzmu?

Rwące, kłujące bóle w członkach i stawach, opuchnięcie, obrzmienie stawów, skrzywienie rąk i nóg, drżenie, kłucie, rwanie w całym ciele, osłabienie wzroku — oto częste następstwa cierpienia reumatycznych i podagry, które należy usunąć, w przeciwnym bowiem razie choroba czynić będzie coraz większe postępy.

Proponuje uzdrawiającą, rozpuszczającą kwas moczowy, przyspieszającą procesy przemiany materji i procesy wydzielinowe **kurację wód mineralnych w domu.**

przy pomocy wód sztucznych, zawierających ściśle składniki jednego z uzdrawiających źródeł naturalnych, które dobroczynna Matka Przyroda zesłała chorym w darze. Chorzy! Napiszcie do mnie, nie zwlekając, a otrzymacie zupełnie **bezpłatnie** pouczającą broszurę. **Pannonia-Apotheke, Budapest 72, Postfach 83, Abt. 350.** (16684)

Listy przewozowe

z nadrukiem firmowym i z urzędowym stemplem wykonuje szybko i po cenach przystępnych

„DRUKARNIA BYDGOSKA” POZNAŃSKA 12/14 — TELEFON 315.

Angielskiego niemieckiego, francuskiego, polskiego, naucza szybko, dobra wymowa. b. profesorka Załachowska, 3-go Maja 20. (19416)

Mieszkanie obszerne. Chołoniewskiego 26. (9576)

OSZUKAĆ SIĘ — ŁATWO!

FUTRA

kupować należy w firmie **godnej zaufania**. Taką firmą jest powszechnie znany, od 1920 r. egz. pierwszorzędnym

SKŁAD FUTER (12827)
F. JAWORSKI i K. NITECKI
Dworcowa 35 BYDGOSZCZ Telefon 1341

Przetarg przymusowy.

W poniedziałek, dnia 11 września 1933 r. o godz. 12 sprzedam w Wiewiórnem w drodze przetargu przymusowego za natychmiastową zapłatą zbiór z ca 16 móg pszenicy w mendlach na polu i częściowo w stogu ca 160 ctr. i 1 stóg żyta niemieckiego ca 100 ctr. Wartość zajetego zboża oszacowano na kwotę 2.300.— zł. Zajete zboże obejrzać można ówierz godziny przed rozpoczęciem licytacji. (16730)

Kantowicz, komornik Sądu Grodzkiego w Koronowie.

Ekspedjentka

tylko pierwszorzędną siłą z branży (16669)

Praktykant

z wiadomościami Szkoły Handlowej, zdolnościami rysunkowymi.

Zgłoszenia osobiste do firmy

BATA, Polska Spółka Obuwia (Plac Teatralny).

Z powodu wyjazdu

Gräf & Siff 8/30 PS

najlepszy samochód austriacki, otwarty czteroosobowy, światło Bosch, 6 nowych opon w dobrym stanie **tanio** na sprzedaż. Oferty do Biura Ogłoszeń DEVERA, Gdańsk pod „Nr. 163”. (16680)

Czytajcie „Dziennik Bydgoski”!

Życia towarzyskie.

Dnia 9 września 1933 r.
 Godz. 20,00: O. P. N. Sokół L. Schadzka informacyjna w „Bagateli“, ul. Jagiellońska. Odczyt druha Kocona. Kierownictwo o godz. 19,30 tamże.
 — O. P. N. Gwiazda. Zebranie plenarne w salce. Jutro mecz I i II drużyny.
Dnia 10 września 1933 r.
 Godz. 10,00: Abiturjenci państw. Gmn. human. Zebranie w „Atlanticu“ (róg ul. Dworcowej i Sienkiewicza). Ważne sprawy!
 Godz. 13,00: Sokół V - oddział żeński. Wycieczka do Oplawca, gdzie zabawa. Dużo rozrywek. Goście mile widziani. Zbiórka na dworcu. Przejazd w obie strony 40 gr. Zebranie zarządu dziś 9 bm. o godz. 20 u p. Dzierżyńskiego.
 Godz. 14,00: Tow. Ośw.-Rel. pod wezw. św. Ignacego. Zebranie plenarne z wykładem w sali p. Kleinerta.
 — Tow. Rzemieślników Pol.-Kat. Zebranie w sali Domu Kat. przy Farze.
 Godz. 15,00: Tow. Obywateli i Miłośników Miedzyzna. Zebranie u p. Bucholza (6-ta służa).
 Godz. 16,00: Tow. kobiet kat. „Jedność“ przy Farze. Zebranie miesięczne w Domu Kat. przy Farze.
 — Kółko Rolnicze w Czyżkówku. Zebranie plenarne w sali p. Glapy, ul. Grunwaldzka.
 Godz. 16,45: Tow. Powst. i Wojaków Wilczak-

Okole. Akademia ku uczczeniu króla Sobieskiego i króla Stefana Batorego w lokalu „Pod Lwem“. Zaprasza się wszystkich członków wraz z rodzinami. Wstęp wolny.
 Godz. 17,00: „Dzwon“. Wieczorek w dolnej sali Resursy Kupieckiej. Goście i sympatycy mile widziani.
 — Stow. służby żeńskiej pod wezw. św. Zyty. Zebranie w szkole im. Sienkiewicza.
 — Tow. Powstańców i Wojaków „Macierz“. Akademia z okazji 250-tej rocznicy oswo-bodzenia Wiednia w lokalu „Pod Lwem“, a nie jak na zebraniu podano, w Resursie Kup.
Dnia 11 września 1933 r.
 Godz. 19,00: Sokół żeński Jachcice. Zebranie miesięczne w lokalu p. Orczykowskiego, ul. Saperów 75.
 — Kolejowy Klub Wioślarski. Zebranie plenarne na przystani klubu.
 — Wenta na Czyżkówku. Matki chrześcijańskie, pragnąc dołożyć cegiełkę do budowy nowego kościoła, urządzają w tę niedzielę w ogrodzie przy kościele wentę. Początek o godz. 2 po południu. W razie nie pogody wenta odbędzie się w sali p. Glapy.
 — Szkoła im. K. Marcinkowskiego na Wilczaku urządza uroczystą akademię z okazji 250-tej rocznicy odsieczy Wiednia 12 b. m. o godz. 18 w sali Domu Katolickiego przy ul. Miedza. Uprasza się o liczny udział rodziców i sympatyków szkoły. Wstęp wolny.

Już tylko 18 aparatów uczestniczy w raidzie dookoła Polski.

Poznań. Dziś przybyło do Poznania 12 aparatów, biorących udział w V. lotniczym konkursie turystycznym, które wystartowały dziś z lotniska w Katowicach. Jako pierwsza wylądowała o godz. 14.58 maszyna Aeroklubu Śląskiego PZL. 5 nr. 28, pilot por. Gaździk, następnie w odstępach kilku minutowych lądowały aparaty nr. 2 — Wsiekierski (Warszawa), nr. 8 — Pronaszko (Warszawa), nr. 34 — Giedrojs (Wilno), nr. 26 — Sopora (Śląsk), nr. 5 — Halewski (Warszawa), nr. 21 — Greszczyk (Lwów), nr. 7 — Drzewiecki (Warszawa), nr. 19 — Rogalski (Warszawa), nr. 3 — Kirszbard (Warszawa), nr. 19 — Szarek (Lwów), nr. 23 Kołaczkowski (Lublin), maszyna nr. 30 — Suszyńskiego (Poznań), nr. 32 — Kryński-go (Gdańsk), nr. 6 — Latwisa (Warszawa), nr. 14 — Chałupnika (Kraków).

Reszta maszyn znajduje się w drodze na linii Warszawa — Katowice. W sobotę o godz. 16 odbędzie się na lotnisku w Ławicy lot na orientację, w którym wezmą udział maszyny warszawskie. W niedzielę rano o godz. 5-ej nastąpi start do ostatniego etapu Poznań — Gdynia — Inowrocław — Warszawa.

Ogółem po wszystkich wypadkach, jakie zdarzyły się w czasie lotu, w raidzie bierze obecnie udział 18 maszyn, o ile zaś wystartuje p. Sikorzanka, to maszyn wystartuje 19.

Rozmowy min. Becka.

Warszawa, 9. 9. (tel. wł.) Minister spraw zagranicznych p. Beck przyjął wczoraj kolejno posła Rzeszy niemieckiej von Moltke, posła lotewskiego dr. Grosvalda, posła jugosłowiańskiego p. Lazarewiczę oraz posła austriackiego p. Hoffingera, który przedstawił ministrowi nowego attaché wojskowego płk. Peyrla.

Artykuł ks. Prymasa Hlonda w „Reichspost“.

Wiedeń, 9. 9. (PAT) Z okazji zjazdu katolików w Wiedniu, „Reichspost“ wydała numer specjalny, poświęcony obchodowi i odsieczy Wiednia. Na czele numeru znajduje się krótki artykuł Prymasa kardynała dr. Hlonda.

Kierownik archiwów państwowych, dr. Stoeller zamieszcza źródło daty o przebiegu odsieczy wiedeńskiej, z których wynika, że udział Polaków z królem Janem III na czele był dla bitwy decydującym wbrew tendencyjnym twierdzeniom wrogo usposobionych dla Polski dzienników.

**ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
 ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE**

w POZNANIU, Plac Nowomiejski 8. — Oddział w Toruniu, ulica Żeglarska 22.

Zawiadamiamy, że od 1 września 1933 r. jest naszym inspektorem powiatowym w Bydgoszczy

p. WOJCIECH DZIERZGOWSKI.

Biuro inspektora powiatowego p. Dzierzgowskiego mieści się w Bydgoszczy przy ul. Grodzkiej 8, tel. 825. Okręgiem akwizycyjnym p. inspektora Dzierzgowskiego jest cały powiat bydgoski włącznie miast Bydgoszczy, Fordonu, Koronowa i Solca Kujawskiego.

Inspektor powiatowy Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych i Zakładu Ubezpieczeń na Życie jest obowiązany

BEZPŁATNIE spisywać wnioski o

UBEZPIECZENIE budynków, ruchomości, stogów — od ognia, plonów od gradu, na życie, oraz również bezpłatnie udzielać szczegółowych informacji we wszystkich sprawach ubezpieczeniowych.

Prawno-Publiczne Zakłady Ubezpieczeń, mające na celu dobro publiczne, a nie osiągnięcie zysków.

Rok założenia 1784.

(16426)

Dr. med. Suwiński Jerzy
powrócił (10158)
 przyjmuje prywatnie i pracowników Miejskiego Funduszu od godz. 4—6 po południu
 ulica Cieszkowskiego 1, m. 4; tel. 17-28.

Estetyczną linję, elastyczne ruchy daje każdej pani (18671)
gorset, biustonosz i pas leczniczy
 dostarczony na miarę tylko z pierwszorzędnej rutynowanej pracowni wiedeńskiej szkoły.
Anna Bittori
 nast. Irena Guhlowa
 Bydgoszcz, Pomorska 54, 1 przyst. tramw. Cieszkowskiego.

Przed użyciem — Po użyciu.
Krem i mydło „Kosmos“
 usuwa pod gwarancją
Piegi żółte plamy, przyszcze, wagner, jak i wszelkie nieczystości cery (0878)
 Krem 2.50 i 4.50 zł., mydło 1.50.
 Do nabycia tylko w firmie „Kosmos“ Drogerja i Perfumerja J. Gluma, Dworcowa 55.

Dom
 ze składem nadającym się na każdą branżę, w najlepszym punkcie Rogoźna Wlkp. sprzedam korzystnie za gotówkę. Of. do Dzien. Bydg. pod „Z. Z.“ 16147

Futra damskie
 od złotych 95
Futra męskie
 od złotych 120
spody, skórki
 itd. w wielkim wyborze w firmie (15766)
Futeral
 skład futer i pracownia kuśnierska Bydgoszcz
 ul. Dworcowa 9 telefon 308.

OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI
ARAGO
 NISZCZY BRODAWKI ST. GÓRSKIEGO SKÓRY WARSZAWA
ODCISKI

Kupię zaraz dobrego
konia
 165 cm. wysokiego, 8 do 10 lat starego.
J. Matuszyński
 ulica Gdańska 121 tel. 22-46. (10277)

Wetny. Wetny.

Dla kupców i handlarzy
 polecam na sezon zimowy rozmaite **wetny pończochowe, włóczki we wszystkich kolorach, wetny maszynowe, swetrowe, na szale i czapki**
 i bawełny. Oddaję do dalszej sprzedaży po cenach ściśle fabrycznych. Proszę się przekonać bez obowiązku kupna. Największy skład wetny na miejscu.
Hurtownia Wetny i Towarów Krótkich
 R. Wiśniewski
 Bydgoszcz, Stary Rynek 6, I. p. (nad Bankiem Ludowym).
 12824

LAMPKI NAGROBKOWE POLO
JEDYNE GWARANTOWANE W PALENIU
 FABRYKA ŚWIEC I MYDŁA „POLO“ WARSZAWA.

Samochód
 ciężarówka Chevrolet 4 cylindr. w dobrym stanie zaraz na sprzedaż. Wiadom. J. Posert, Długa 62, m. 5. (16863)

Biura inżynierskie
 poszukiwane celem objęcia sprzedaży zagranicznych maszyn specjaln. na placówki: Bydgoszcz, Poznań, Łódź, Częstochowa, Katowice, Kraków, Lwów, Wilno. Oferty proszę skierować do biura ogłoszeń Devera, Gdańsk sub „164“. (16801)

Pierze czyści!
Karol Kurtz, nast.
 Skład pierza, puchu 14665 i wypraw.
 Poznańska 8, telef. 1210.

Fabryka katli Latkowo
 poleca (11170) **kafle białe szmelcowe kafle kolorowe** piece przenośne. Ceny fabryczne.
 Skład reklamowy i składnica
Bydgoszcz Śniadeckich 32.

Kuropatwy
 oraz wszelką inną dzi. czynną kupujemy stale po najwyższych cenach.
Dom Urbanowski Sp. z o. p.
 Eksport Produktów Żywnościowych
 Bydgoszcz, ul. Kwiatowa 9 telefon 1426. (16825)

Na sezon jesienny
 polecamy
Azotniak Chorzowski 16%
Sól potasową 22%
Kainit
Tomasówkę Superfosfat
 Przyjmujemy do czyszczenia na nowoczesnej maszynie „Nowosiew“, wszelkie gatunki zbóż.
„Rolnik“
 w Bydgoszczy
 Spółdzielnia roln.-handlowa z ogr. odp. (16677)

Meble
 sypialni, jadalni, gabinetu męskie, po cenach fabrycznych i na dogodnych warunkach w fabryce (8274)
W. Błaszczyk
 Marsz. Focha 16, tel. 308

 Do pielęgnacji włosów tylko szampon
ZŁOTA GŁÓWKA (15306)
 Do nabycia w wszystk. drogerjach.

Rower (14706) największy wybor. Wasilewski, Dworcowa 41.

PROSZEK z KOGUTKIEM
 (MIGRENE-NEUROSI) USUWA NAJOPORCZYWSZY
BÓL GŁOWY
MIGRENE NEURALGJE
BOLE ZĘBÓW
GRYPE PRZEZIĘBIENIA
BÓLE ARTRETYCZNE
 STAWOWE, KOSTNE I T.D.
 PROSZEKI TE WYRABIAMY I W POSTACI TABLETEK
 ZADAJCIE ORYGINALNYCH PROSZEKÓW z KOGUTKIEM!
 12262

Przyjmuję każdą ilość
wetny
 do przedzenia i na wymianę. (16466)
R. Fiszer, Nakło
 ulica Sądowa 7.

Na raty
 miesięcznie
EXPRESS 20 zł.

Kromczyński, Poznań
 Aleje Marcinkowskiego 5.
 Prospekty gratis.

Jabłka
 w każdej ilości kupuje „Kama“
 Bydgoszcz, Zduny 20.
 Przy większych ilościach odbiór własnym samochodem. (168)

Dnia 6 września zasnęła w Bogu opatrzona Sakramentami św. moja najdroższa żona i nasza najczulsza matka i babka

z Osmańskich

Katarzyna Wierzbicka

przeżywszy 66 lat.

O modlitwę za duszę Zmarłej prosi w ciężkim smutku pogrążona

Rodzina.

Keynia, Poznań.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 9 bm. o g. 9-tej.

Czcigodnych konfratrów prosi o Memento za duszę matki (16808)

X. Kornel Wierzbicki.

W czwartek, dnia 7 września 1933 r. zmarł po długich cierpieniach kilkakrotnie zaopatrzony Sakramentami św., nasz kochany i wierny członek

Stanisław Matylis

Sodalis Marianus — emer. nauczyciel szkoły powszechnej przeżywszy lat 50. Cześć Jego pamięci!

Stowarzyszenie Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych

Bydgoszcz, we wrześniu 1933 r.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 11 bm. o godzinie 16-tej z kaplicy szpitala powiatowego w Bydgoszczy—Bielawki. (16806)

Zawiadomienie.

Niniejszem zawiadamiam Szan. swoją klientelę, że po wystąpieniu p. B. Günthera byłego wspólnika z firmy „CONRAD i GÜNTHER“ przedsiębiorstwo to nadal prowadzić będę pod własnym nazwiskiem A. CONRAD. Pan B. Günther niema odąd prawa w imieniu mojej firmy występować.

A. Conrad, Warsztaty Samochodowe i szlifiernia cylindrów. Bydgoszcz, ulica Podolska 8. (16830)

Dla amatora.

Komfortowe mieszkanie

4-5 pokojowe w willi wynajmie zaraz gospodarz. Gdańska 119. Godziny 11-1, 3-5. (10230)

PRZED PARU DNIA MI

zwróciliśmy uwagę wszystkim „mamusiom“, że przygotowujemy dla ich „pociech“

1000 prezentów

za pilne przestrzeżenie podstawowego codziennego warunku higieny domowej, jakim jest czyszczenie zębów.

Prezenty nasze składają się: z kaset wartościowych, jako podarunki okolicznościowe, wód kwiatowych w luksusowych opakowaniach, mydełek w formie jaj, mydła w kartonach oraz lalek, owieczek, krówek i zajączków z gumy — dla najmłodszych.

W dniu 25 października 1933 r. odbędzie się rozdział prezentów pomiędzy dzieci w/g następujących warunków:

O prezent ubiegać się mogą wszystkie dzieci, w wieku 5-ciu do 12-tu lat, których „mamusi“ nadesłały nam list, że „pocieszki“ ich czyszcza pilnie ząbki pastą „Chlorami“, i z pasty tej są zadowolone. Do listu prosimy na dowód dołączyć opakowanie pasty do zębów „Chlorami“.

W listach prosimy podać wiek, imię, nazwisko i adres.

Listy prosimy adresować: KONKURS „E“

CHLORAMI

FABRYKA HENRYK ŻAK - POZNAŃ

BOB

Szczegóły w aptekach, drogerjach i perfumerjach. (16683)

ZAKŁAD KĄPIELOWO-LECZNICZY „SANITAS“

Telefon 7-15 Gdańska 27, w podwórzu Telefon 7-15

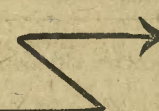
poleca

kapiele zwykłe, lecznicze i elektroterapię

(Diathermia, Kwarcówka, Solux i t. p.)

Zakład otwarty codziennie od 10-19. W sobotę i dni przedświąteczne do 20-tej. Ceny przystępne. Zniżki dla P.P. Urzędników, Wojskowych i ich rodzin. Właścicielka J. Podolska. (15923)

DARMO nie dajemy, ale najlepiej i najtaniej kupisz

FUTRA w znanej w całej Polsce firmie

RAPAPORT

Największy wybór — Najnowsze modele

BYDGOSZCZ, ul. Dworcowa 33

16857 Telefon 21-13

Zwiedzenie interesu nie obowiązuje do kupna.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr — jedno słowo l, w, z, a — każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 50% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20% zniżki.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9.

POLECENIA

Nagrobki

krzyże, pomniki po bardzo niżonych cenach sprzedaje Raczkowski, Marsz. Focha 36. (10255)

Wózki

dziecięce najtaniej. Dworcowa 25, II ptr. (10278)

Centrala

mebli Długa 44, naprzeciw hotelu Leninga poleca meble wszelkiego rodzaju po cenach najniższych. (16845)

Krawcowa

szyje gustownie tanio. Dworcowa 84/6. 10263

Chemiczna (10238)

Pralnia — Farbiarnia „Lisikiewicz“, powtórnie obniżyła ceny chemicznego czyszczenia garderoby. Zduny 23 — Podgórna 23.

Najgorsza

garderobę gruntownie odnawia chemicznym czyszczeniem, wszelką krawiecko-kuśnierską pracę, spieszenie, najdosłowniejszą „Ekonomia“ Dra Emilia Warmińskiego. (10232)

SPRZEDAŻE

Dom

z dużym ogrodem, dobre położenie, miesz. 3 pok. wolne, tanio sprzedam. Bydgoszcz, Leszczyńskie-go 15, Kołodzińska. (16812)

Domek

z ogrodem korzystnie Żwirki i Wigury 21. (16862)

Ford

limuzynę w dobrym stanie bardzo korzystnie sprzedam. Zgl. do Dzien. pod 9Korzystnie“. (16785)

Rzeźnictwo

dobrze prosperujące z domem w bardzo dobrym położeniu sprzedam zaraz. Jastrzembki, Chelma. (16858)

Łódka

zegar, centryfuga inne rzeczy Cieszkowskiego 8/1. (10275)

Księgarnie

z składem papieru dobrze zaprowadzoną korzystnie oddam, Zgłoszenia do filji Dziennika pod „Centrum Bydgoszcz“. 10282

Pianino

krzyżowe, mało używane na sprzedaż. Sniadeckich 47, restauracja. (10273)

Meble

stylowe i pokój męski (włoski renaissance) na sprzedaż. Wachowiak, mistrz rzeźbiarski, Pomorska 15. (10270)

Radjo

4 lamp, „szafk“, do prądu stałego okazynie sprzedam. Weyssenhoffa 3, m. 7. (10268)

Mołocyki

500 cem w dobrym stanie Toruńska 21. 10233

Maszyny

do szycia worków sprzedam tanio. Kościuszki 24 m. 12. (10256)

Jadalki

sympialki, kluby, kanapy, szafy, stoły, krzesła, serwantki i komody mahoniowe, lampy, piece kąpielowe i przenośne, akwarja, pianina, obrazy, kryształ, biżuterja, maszyny do szycia i pisania tanio oddaje „Stala Okazja“ Gdańska 10. (16844)

4 futra

męskie pierwszej jakości, dobry, łasmany, syle i spód nubrowy okazynie na sprzedaż. Wiadomość w Pracowni Futer St. Rein, Dworcowa 25, m. 7.

KUPNA

Antykwariat

„Stala Okazja“, Gdańska nr. 10, kupuje i przyjmuje do komisowej sprzedaży meble, dywany, biurka, biżuterję, porcelanę, kryształ, maszyny do pianina i szycia, radja, wanany, pianina, futra itp. (16525)

POSADY WOLNE

Stolarz

(16841) potrzebny. Szubińska 71.

Przedstawiciela

podróżującego poszukuję zaraz, dobrego organizatora na Pomorze i Pozańskie za wysokim wynagrodzeniem. Wytwórnia Chem. Kosmetyczna, Król. Huta, skrzynka pocztowa 17. Znaczek na odpowiedź. (16807)

Sierotę

dziewczynkę po okresie szkolnym przyjmę. Jagiellońska 23/1. (10226)

Potrzebne

tancerki lub zdolne uczennice do baletu. Wiadomość Kino Słońce u baletmistrza od godz. 16-21. (10234)

DZIERŻAWY

Skład

w pobliżu Rzeźni Miejskiej nadający się dla każdej branży z mieszkaniem, urządzeniem zaraz do wynajęcia. Adres wskaże Dziennik. (10253)

Potrzebni

panna do obsługi i bufetu, praktykant do nauki. Cukiernia, Gdańska 72.

Fabryka

czekolady poszukuje kupca podróżującego z kaucją 1000-1500 zł celem urządzenia składnicy w Toruniu. Oferty Filja Dzien. Bydg. pod „333“. (10251)

Potrzebna

uczciwa dziewczyna, do brem gotowaniem. znaj. gosp. wiejskie. Pensja 30 zł. Maj. Lipienice poczta Chojnice. (16860)

Służąca

(10261) z gotowaniem zaraz potrzebna. Kołataja 2, III.

Młoda

dziewczyna do wszystkiego bez spania potrzebna. Weyssenhoffa 3-8. (10244)

Stała

posadę po wyczeniu fotografowania „Wiol“, Marsz. Focha 16. (10249)

POSADY POSZUKUJA

Gospodyni

kucharka poszukuje posady w majątku lub starszego pana od 1. października br. Łaskawe oferty upraszam do Chelmy, skrzynka poczt. 31. (16859)

Zonaty

inteligentny człowiek poszukuje pracy. Of. pod „Zonaty“ filja. (10274)

Warsztat

garaż wdzierżawię. Toruńska 15, portjer. (16847)

Restaurację

urządzeniem mieszkaniem wdzierżawię gospodarz. Gdańska 158. (16948)

MIESZKANIA SZUKA

Poszukuje

mieszkanie 3-4 pokojowe łazienką podać warunki. Of. filja „Warunki“. (10271)

3-4 pokojowe

mieszkania komfort. I p. poszukuje. Warunki filja Dzien. „Klewa“. (10235)

MIESZKANIA WOLNE

3 pokojowe mieszkanie z wszelkimi wygodami, w ładnej dzielnicy do wynajęcia. Of. pod „Gospodarz“ do filji Dziennika. (16764)

Mieszkanie

4 pokojowe wszelkie wygody wynajmę. Gospodarz Pomorska 52. (10264)

Mieszkanie

5, 6 i 7 pokojowe z centralnym ogrzewaniem tanio do wynajęcia. Paderewskiego 22, m. 1. (10227)

Mieszkanie

2 pokoje z kuchnią do wynajęcia. Długa 28, niedziela 8-11-tej. 10267

3 do 5

pokojowe wolne. Jagiellońska 28, portjer. (10276)

Zamienie

kamienicę Bydgoszcz centrum na wileń Bydgoszcz Poznań. Oferty filja Dzien. „Zamiana 9“. (10222)

Pokój

z kuchnią wraz z meblami do oddania. Adres w Dzien Bydgoskim. (10257)

Mieszkanie

pokój kuchnia oddam zaraz. Gdańska 83, portjer. (10236)

Pokój

niekierujący, kuchnia gazowa. Florjana 9, m. 3. (10260)

2 pokoje (16861) z kuchnią i stajnią do wynajęcia. Gajowa 33.

Trzypokojowe kuchnia, łazienka wolne. Wiad. Sniadeckich 1. (16850)

POKOJE WOLNE

Pokój

frontowy. Grunwaldzka 9/4. (16772)

2 pokoje

umebl. kuchnia. Mickiewicza 1-5. (10239)

Pokój

umeblowany. Wileńska 12, m. 3. 10269

Dwa

pokoje śródmieście, obok placu Wolności do wynajęcia. Zgłoszenia do filji Dziennika pod „Śródmieście“. (10211)

Mały

ładny pokój dla inteligentnej osoby. Ulica Peterso-nej 12, parter. (10279)

POKOJU POSZUKUJA

Poszukuje

pokoju na warsztat szewski. Of. pod „Kawaler“ filja Dworcowa. (10272)

RÓŻNE

Ostrzeżenie!

Wzywam p.p. Stanisław Meger Kościuszki, W. Stawicki Szczecińska, Nikodem Donarski Pomorska, M. Maciejewski Dworcowa 68, Ignacy Han Aleja Ossolińskich, M. Cieślak Sienkiewicza, Stanisław Bystry Królikowo, Szeffer Gruczno, Józefowicz Hetmańska, Grzegorz Samojłow Podgórna, Bukowski Fordon, Jan Lutkowski Fordon, Florjan Drzewiecki Oksywie, do uregulowania swych długów. Władysław Dykier, Handel Skór Bydgoszcz. (16846)

Zaginął

pies wilk żółto brązowy zgłoszenia Gołębiwski. Sw. Trójcy 25. (10225)

Wspólnika

do nowozałożonej fabryki na artykuł dziennej potrzeby poszukuje z kapitałem 8-10.000. Zgłoszenia pod „Natechmiast Sch“ filji Dziennika. 10280

100 zł

nagrody temu kto udowodni, że to co ogłaszamy nie otrzymał. Fotografja „Wiol“ Marszałka Focha 16. (10247)

MATRYMONJALNE

Kawaler

(10281) posiadający majątek ziemski 500 mrg. poszukuje panny lub wdówki posiadającej około 50 tys. cel ożenku. Łaskawe oferty pod „Brunet“ filja.

POLECENIA

Kapelusze damskie filcowe aksaminne żalobne...

Nagrobki (10224) tanio i na dogodnych warunkach...

Akušerka Surdyk, mieszkam ul. Kwiatowa 15.

Futra kurtki, mufki, obsady, przeróbki, reperacje...

Wózki dziecięce, najnowsze modele. Ceny do 50 procent niższe...

Najniższe ceny chemicznego czyszczenia, farbowania, rysowania...

Ślubne obrączki, biżuterje, zegary, reperacje...

Rowery maszyny do szycia najtańszej Wasilewski...

Nikiowanie wszelkich przedmiotów przyjmują Zakłady Galwaniczne...

Najtańsza chemiczna pralnia farbiarnia, preżenie firan...

Odlawy żeliwne, stalowe, lano-kute, bronzowe...

Pianina najlepszej jakości sprzedają z fabryki...

Nowość portret rodzinny 30x40 10 zł wraz ze zdjęciem...

Fotografia legitymacyna 50 gr. wykonuje „Wiol”...

Krawcowa szyje także poza domem, 1,80 dziennie...

SPRZEDAŻE

Restauracja (16699) pierwszorzędną, centrum Grudziądza...

Kiosk na sprzedaż. Sienkiewicza 35.

Skład kolonjalny sprzedam tanio byle zaraz...

Sprzedam 10 mg. gospodarstwo ziemniaczyna...

Zamienię na dom, lub sprzedam gospodarstwo...

Kamienicę nowoczesną, dochód 20000 sprzedam...

Platforma mała 55 złotych. Jagiellońska 25.

Majątek 46 mórg ziemi pszennej żywy i martwy...

Kamienicę w małym mieście z piekarnią, 25 mórg...

Dom (16756) parterowy z ogrodem. Sniadeckich 39...

15 mórg pszenno-buraczanej ziemi z zabudowaniem...

Dom (16753) dwupiętrowy, Bydgoszcz sprzedam...

Skład papieru-cukierków w pobliżu 3 szkół...

Dom (16697) z oficyną, składem kolonjalnym...

Dwa domy, duży ogród, śródmieście...

Dom w śródmieściu sprzedam. Adres podaje...

Zamienię dom w śródmieściu na majątek...

Resztówkę 140 mórg obszerny dom, ogród...

Sprzedam dom ogród dwie morgi roli. Bełzka 101.

Skład towarów krótkich zaprowadzony...

Dom z ogrodem na sprzedaż, ul. Podgórna 20.

Parcele budowlane po 500 m² przy Kujawskiej...

Więzienie w Koronowie sprzedaż z majątku...

Place budowlane, blisko miasta tanio sprzedam...

Dom (10211) z placem budowlanym sprzedam...

Kamienicę dochodową z restauracją i piekarnią...

Dom murowany z zabudowaniami najzdrowsza...

Kamienicę nowoczesną, dochód 20000 sprzedam...

Platforma mała 55 złotych. Jagiellońska 25.

Radjo 3 lampowe prąd zmienny lub 4 lampowe...

Cieżarówkę w najlepszym stanie na 2 tonn. sprzedam...

Wóz roboczy tanio sprzedam. Osada 17.

Modele 16789 i kapy do wyrobu figur na sprzedaż...

Maszynę do pisania „Underwood” i „Adler”...

Motocykl lekki 150cm. tanio. Ziemię, Pomorska 44.

Na sprzedaż bukonniki do tarcia koni-czynny „Abus”...

Wóz myśliwski, rolwóz jednokonny tanio...

Jadalnię modną, kompletną, rok używaną...

Używaną kanapę sprzedam. Wileńska 8, 13.

Wózek dziecięcy tanio na sprzedaż. Jasna 29...

Pierzynę nową sprzedam. Szczecińska 7 m. 5.

Pianino najnowszej konstrukcji sprzedam...

Pianino krzyżowe czarne sprzedam. Siemiradzkiego 11...

Rower wyśięgowy damski, chłopcę tanio...

Dachówkę starszą ręczną tanio na sprzedaż...

Trociny i wiory sprzedaje. Hoffmann, Podgórna 7.

Hipotekę 9000 zł sprzedam korzystnie. Wskaże Dz.

Maszynę do pisania 2-ideal w dobrym stanie...

Sypialkę polerowaną, brązową sprzedam tanio...

Motocykl Triumph 500 cm tanio na sprzedaż...

Dom z placem budowlanym sprzedam. Kosciuszki 31.

Kamienicę dochodową z restauracją i piekarnią...

Dom murowany z zabudowaniami najzdrowsza...

Kamienicę nowoczesną, dochód 20000 sprzedam...

Platforma mała 55 złotych. Jagiellońska 25.

Jadalnię kuchnia tanio Poznańska 34.

Sprzedam tanio patefon, płyty, smoking, płaszcz...

Maszynę damską do szycia tanio. Herm. Frankiego 5...

Tanio sprzedam maszynę krawiecką, różne meble...

Kupna piec kaflowy i młodą dojną kozę...

Kupię 2 pasy skórzane szerokie, 10-12 cm...

Kupię lub warsztat nadający się na kuźnię...

Kupuję używane ubrania, obuwie, bieliznę...

Kupię silnik elektryczny prądu stałego...

Kupię używane maszyny rzemieślnicze, wilk i kuter...

Słoninę wędzoną i boczek za 2000 kg. kupię...

LEKCJE Gry fortepianowej i teorii S. Ziemecka...

POSADY WOLNE Emeryci zredukowani...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

POSADY WOLNE Emeryci zredukowani urzędnicy...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Emeryci zredukowani urzędnicy państwowi...

Kilka starszych inteligentnych pań przyjmę na stałe...

Dziewczynie do kuchni. Gdańska 33. Jądajajnia.

Poszukuję ładnego, wygodnego, czystego pokoju...

Zdolnego pomocnika fryzjerskiego poszukuję...

Orkiestrę trio, kwartet dobrą przyjmę od 15. 9.

Poszukuję dobrego szewskiego czeladnika...

Poszukuję czeladnika rzemieślniczego z kartą...

Szwajcar starszy, samotny zaraz potrzebny...

Poszukuję woźnicę za dobrem wynagrodzeniem...

POSADY POSZUKUJĄ Kasjerka z kaucją...

Kuchmistrz emeryt poszukuje pracy w swoim...

Bona poszukuje posady. Miejscowość obojętna...

Rzeźnik czeladnik samodzielny specj. w wyrobach...

DZIERŻAWY Duże jasne ubikacje...

Skład w centrum miasta z urządzeniem...

Ubikacje na warsztaty, ul. Piotra Skargi 5...

Skład w centrum miasta z urządzeniem...

Ubikacje na warsztaty lub składnicę do wydzierżawienia...

Wydzierżawie dom 5 mórg wiad. ulica Gołębia 16.

Skład z mieszkaniem odda Pałeczka, Gdańska 67.

Skład narożnikowy w ruchliwym miejscu...

Restauracja do wynajęcia, nadaje się na inną branżę...

Restauracja do wynajęcia, nadaje się na inną branżę...

Restauracja do wynajęcia, nadaje się na inną branżę...

Restauracja do wynajęcia, nadaje się na inną branżę...

Restauracja do wynajęcia, nadaje się na inną branżę...

Restauracja do wynajęcia, nadaje się na inną branżę...

Restauracja do wynajęcia, nadaje się na inną branżę...

Restauracja do wynajęcia, nadaje się na inną branżę...

Restauracja do wynajęcia, nadaje się na inną branżę...

Restauracja do wynajęcia, nadaje się na inną branżę...

Restauracja do wynajęcia, nadaje się na inną branżę...

Restauracja do wynajęcia, nadaje się na inną branżę...

Jeszcze jeden skład z mieszkaniem lub bez...

Skład (16820) wynajmę tanio. Długa 5.

Piekarnię przepisową na wiosnę poszukuje...

MIESZKANIA WOLNE Mieszkanie 4 pokoje...

Pokój z kuchnią wydzierżawie, czynsz rok...

2 pokoje i kuchnię wydzierżawie. Szubińska 63.

Mieszkania 2 pokojowe. Dolina 25.

2 pokoje z kuchnią miesięcznie 45 zł...

Mieszkanie pięciopokojowe przy Placu Poznańskim...

Mieszkanie komfortowe wynajmę. Długa 5.

2 pokoje z kuchnią do wynajęcia. Nakielska 127.

Mieszkanie kuchnia do wynajęcia. Grunwaldzka 91...

Mieszkanie pięć pokoi wszelkie wygody...

6 pokoi wolnych. Gdańska 60.

3 pokoje z kuchnią do wynajęcia. Konopna 15.

4-pokojowe zapłała miesięczną. Nowogrodzka 12.

2 pokoje kuchnia do wynajęcia. Karpacka 35.

2 pokoje kuchnia. Orła 12. Gospodarz.

POKOJE WOLNE Pokój kuchnia meubl. Malborska 5...

Dwa łączne pokoje do wynajęcia. Kasprowieca 2...

Pokój niekrepujący utrzymaniem urzędnikowi...

Pokój meubl. frontowy, elektr. osobne wejście...

Pokój meublowany. Dolina 6. m. 5.

Duży słoneczny na dwie osoby. Adama Asnyka 5...

Ładne 1-2 pokoje ewtl. 2 panów. Grunwaldzka 5/6.

Dwa pokoje umebrowane na biura...

Umeblowany pokój tanio. Kanałowa 15, 1.

Pokój Sniadeckich 10, m. 5.

Pokój umebrowany dla 1-2 osób. Sniadeckich 39-5.

Pokój umebrowany dla 1-2 osób. Sniadeckich 39-5.

Pokój umebrowany dla 1-2 osób. Sniadeckich 39-5.

Pokój umebrowany dla 1-2 osób. Sniadeckich 39-5.

Pokój umebrowany dla 1-2 osób. Sniadeckich 39-5.

Pokój umebrowany dla 1-2 osób. Sniadeckich 39-5.

Umeblowany pokoik od 15 bm. do wynajęcia...

Umeblowany pokój. Cieszkowskiego 20. parter.

Pokój Pocztowa 1 m. 5.

Pokój frontowy, umebrowany. Kołtąja 6 m. 3.

Pokój umebł. osobne wejście, elektr. światło...

Pokój umebrowany blisko głównego dworca...

Pokój niekrepujący. Gdańska 85-4.

RÓŻNE Dancing Kawiarnia Toruńska 12.

Precelki i Sucharki Grodzkie „Ikra” są dla niemowląt...

Gramofon skrzynkowy z płytami sprzedam...

Psychografolog uczeń Jogów. Sniadeckich 63-9...

Grafolog Król. Jadwigi 13, m. 6, przyjmuje...

Podziękowanie. Za liczne życzenia, kwiaty i prezenta...

POŻYCZKI 1.000 zł. poszukuję. W zastaw dam towaru...

Który starszy pan pożyczki pięknej pani 200 zł...

10-20 000 poszukuję na hipotekę domu wartości 180 000...

MATRIMONIALNE Panna kompletna wyprawa...

Kawaler lat 32, kupiec, posiadający 50.000 zł...

Panna lat 22 z własnym mieszkaniem zapozna pana...

Urzędnik lat 27, rz. kał., majętny, szuka z braku...

Samotna pozna szlachetnego pana. Of. „Solidna S.”...

Obrońca prywatny

złatwia wszelkie, choćby najtrudniejsze sprawy sądowe, karne, procesowe, spadkowe, hipoteczne, waloryzacyjne, kontraktowe, spółkowe, najmu, podatkowe itd., ściąganie należności i udziela porady prawnej.

St. Banaszak,

Bydgoszcz,
Cieszkowskiego 4. Tel. 1304.
Długoletnia praktyka.

POLECENIA

Fasonowanie
i czyzczenie kapeluszy.
Pomorska 35. (6205)

Dębowe
suche 23 m/m. bardzo tanio u Suligowskiego, Gdańska 128. (16682)

Obiady
smaczne, tanie wydaje
Gastronom, Marsz. Focha
naprzeciw odwachu. (13155)

Fabryczny

Dom Mebli

drzewnych i wyścielanych poleca urządzenia mieszkaniowe wszelkiego rodzaju po cenach fabrycznych, bezkonkurencyjnych na dogodnych warunkach
Ignacy D. Grajner,
Bydgoszcz, ul. Dworcowa 21. Tel. 1921. (12298)

Pretelki

i Sucharki Grodzkie „Ikra“ są dla niemowląt żołądkowo chorych i wszystkich rekonwalescentów do pożywienia najlepsze. Zadać w składach żywnościowych. (16614)

Materace
Dworcowa 46

Futra (16058)
najsolidniej wykonuje najpopularniejsze na Pomorzu kuśnierstwo Stanisław Rudak, Dworcowa 70.

Futra
kurtki, płaszcze, mutki, kołnierze, czapki wykonuje, przerabia elegancko tanio, kuśnierz, Pomorska 55. (15914)

SPRZEDAŻE

Dom
sprzedam, składem, mieszkaniem, mniejsze miasto, rynek. Of. Dzien. Bydg. „6.500“. (16177)

Dom
2 piętrowy, 4 morgi ogrodu owocowo-warzywnego, 8 morgi ziemi ogrodowej, okazjnie sprzedam lub zamienię na dom w większym mieście. Powód choroby i starość. Oferty filija Dz. Bydg. „Sprzedaż“. (10139)

Skład
kolonialny i delikatesów wraz z palarnią kawy przyległe mieszkanie wśródmieściu sprzedam. Zgłoszenia Dzien. Bydg. Grudziądz, pod „Delikatesy G.“ (16566)

Willa
sześciopokojowa (łazienka wodociąg, gaz i elektr.) z tarasą położenie słoneczne, dobrze utrzymana korzystnie na sprzedaż. Wiad. Wawrzyniaka 17, (Bielawki). (10173)

W Inowrocławiu
sprzedam komfortową wille, 10 pokoi i sutereny, i morgowy ogród owocowy ulica Solankowa. Of. do Dzien. Bydg. pod nr. „10“. (16658)

Dom (16601)
korzystnie sprzedam. Gospodarz, Lenartowicza 6.

Dom
handlowy centrum Bydgoszcz, dziewięć składów dochód 11.000 cena 70.000, wpłata dowolna. Emeryt Mostowa 3. (16728)

Zamienię
najlepszą kamienicę handlową w Rynarzewie na dom w Bydgoszczy. Mollenda Rynarzewo. (10051)

Kamienice
3 ptr. nowoczesnie zbudowana z dużym ogrodem przy rynku średnim mieście. Dochód miesięczny około 1000 zł, cena 120000. Filija Dzien. Bydg. pod „Kamienica 2“. (10140)

Kopalnia
złota, restaurację z kompletnym urządzeniem, koncepcją, zajazdem, mieszkaniem, w najlepszym biegu, w centrum miasta zaraz sprzedam. Na kupno całkowitego urządzenia i wszystkich zapasów oraz w tem dwuletnia dzierżawa potrzeba 5.000 zł. Koralewski, Inowrocław, Łucjana 2. (16695)

Magiel
Zabel tanio. Adres Dziennik. (16620)

Traktor
młócki, 6rki sprzedam. Właściciel, Grunwaldzka nr. 217. (16607)

Piec (16672)
na sprzedaż (westfalka), dobrze utrzymany. Zgł. Babia Wieś 8, M. D.“

Tapczan
małą biblioteczkę używaną kupię. Zgłoszenia filija Dz. „378“. (10183)

Darmo
14 morgów łąk i ziemi blisko Bydgoszczy, kto kupi 2 domy wart. 7600 zł. 35 gr. znaczek. Stanisław Barylski, Wasosz, powiat Szubin. (16734)

Kupię
każdą ilość zboża. Placę gotówką. Interes zbożowy Jan Chałas, Inowrocław, Średnia 2a. (16368)

LEKcje

Profesor
gimnazjalny, 8 lat praktyki nauczycielskiej, obecnie nieczynny, doświadczony pedagog, udzieli korepetycji, przygotuje do egzaminów. Łacina, greka, niemiecki, w niższych i średnich klasach matematyka. Adr. wskaże filija Dz. Bydg. (10202)

Była
nauczycielka konserwatorium lwowskiego udziela obecnie lekcji fortepianu. Długosza 10, part. (dawn. Śniadeckich 42). Cena przystępna. (16737)

Zamiana. (16731)
Ktory z Szan. Kolegów nauczycieli pragnąłby się zamienić na dobrą materjałnie posadę I klas. w powiecie świeckim. Szkoła zdrowotnie położona, las, rzeka, góry, 20 morgów ziemi. Łaskawe zgłoszenia skierować proszę do Boreckiego, Chwytwo 5.

Starszy (16659)
bufetowy potrzebny zarząd z kaucją 1500 zł. Hotel Centralny, Chełmża.

POSADY POSZUKUJA

Kelnera
potrzebujesz? zadzwoni Bydgoszcz 1163. (1122)

Kupiec
blawatnik, lat 34, pierwszorzędna siła, wymowny, dobrze reprezentujący, włada językiem polskim i niemieckim, zajmował kierownicze stanowiska, przyjmie posadę kierowniczą, pierwszego ekspedienta lub wojażera zaraz lub później. Zgłoszenia pod „Bławatnik 34“ do Dz. Bydg. (16692)

Służąca (10190)
zamiejscowa szuka zaraz posady. Oferty filija „15“.

Rutynowana
nauczycielka poszukuje posady do dzieci i pomocy pani domu. Doskonale referencje. Chętnie wyjazd. Of. filija „30“. (10208)

Marszantka
szuka posady z utrzymaniem lub bez. Adr. wsk. Dziennik. (10206)

Buchalter
bilansista z dowodami bezprzecznego uznania ksiąg handlowych przez Urząd Skarbowy. Przyjmię dorywczą pracę osobistego prowadzenia i założenia księgowości w godzinach popołudniowych. Oferty do filija Dz. Bydg. ul. Dworcowa, pod „20-letnia praktyka“. (10165)

Osoba
inteligentna przyjmie posadę u starszego państwa lub samotnej osoby. Of. Dziennik pod „O. J.“ (16715)

DZIERŻAWY

Piekarnia
jest zaraz do wydzierżawienia z powodu przejęcia własności, cena 3.200 zł. Of. „Piekarnia“ Dzien. Bydg., Inowrocław. (16245)

MIESZKANIA WOLNE

Dwa
mieszkania cztero i dwupokojowe, pierwsze pstr. Cieszkowskiego 11. (16509)

6 pokoi (10012)
służbowy, łazienka, I piętro, z centralnym ogrzewaniem, czynsz przedwójny, wydzierżawi zaraz gospodarz. Wiadomość Słowackiego 1, portjer.

5 pokoi
służbowy, łazienka, II piętro, wydzierżawi zaraz gospodarz. Wiadomość: św. Jańska 21. Warunki: Chwytwo 6—14. (10013)

Dwa
lub trzypokojowe mieszkanie za półrocznym czynszem od 1. 10. Filarecka 5. (16649)

Nowy Rynek 6 (9859)
mieszkanie pana adwokata Jurkiewicza, 7 pokoi od 1. X. do wynajęcia.

3 pokoje
i kuchnia do wynajęcia. Sieradzka 23. (16711)

2 pokoje
kuchnia. Ks. Skorupki nr. 107. (16707)

Pokój
ładny słoneczny przy ul. Aleje Ossolińskich. Filija Dz. B. „Słoneczny“. (10201)

ZDROJOWISKA

Krynica (15103)
Centrum. Pensjonat odnowionej willi „Ułana“, wytwornie prowadzony, przyjmuje tylko chrześcijan. Ceny umiarkowane

RÓŻNE

Tysiacy
chorych na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle, niestrawność, zgagę, nudności, wymioty, brak apetytu ogólne osłabienie etc. odzyskało zdrowie nżywając ziółka sławnego na cały świat Doktora Dietla, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żadajcie bezpłatnej broszury pouczającej! Adres: Liszki-Apteka. (16673)

Głusi
nie mają dość słów uznania dla aparatów „Original-Akustik“. Zalecane przez lekarzy, mało widoczne w użyciu. Ceny od 90 zł. Zainteresowanych odwiedźmy we wszystkich miejscowościach Polski. Wysyłamy prospekty bezpłatnie. Nadsyłajcie adresy: Warszawa, Wilcza 39/2. Grabowski. (12457)

Furmani. (16609)
Dobry zarobek, wywózka kopalniaków. Zgł. Nadleśnictwo Garbary 15 lub Leśnictwo Zimnowody.

Spółniczk
poszukuje do rozwinięcia rentownego przedsiębiorstwa z gotówką 2-3000 zł. Ożenek niewykluczony. Spiesznie of. Dzien. pod „Inżynier Chem.“ (16713)

Towarzystwa
miley panienki do lat 23 szuka kawaler lat 33, wysoki blondyn, urzędnik. Obszerne listy z fotografją proszę do filija Dzien. pod „378“. (10184)

MATRYMONIALNE

Wdowiec
bezdzienny, fachowiec rolny, ma 50 tysięcy, emerytury 2400 złotych, ożeni się z osobą nie biedniejszą. Warszawa, Żelazna 91—31. (16668)

Wdowa (16666)
bezdzienna z gotówką 2000 zł poszukuje męża na stałe w posiadzie lub emeryta w wieku od lat 45 do 50. Of. do Dz. pod „J. T.“

Kto
z starszych panów urzędników na dobrym stanowisku o szlachetnym charakterze ożeni się z emerytką państw. lat 32, miłą niebieską blondynką? Zgł. do Dz. Bydg. pod „Samotna 32“. (16693)

Kawaler
na stałe posiadzie posiadający 3.000 zł gotówki pozna celem ożenku pannę lub młodą wdowę z dobrej rodziny która posiada dom. Of. do Dzien. pod „Lat 29“. (16719)

Inteligentna (10159)
panna lat 35, katł. posiadająca d. zapr., skład na Pomorzu, zapozna się z solidnym kupcem lub urzędnikiem, cel matrymonialny. Oferty filija „Kupiec lub urzędnik“.

POŻYCZKI

Zł. 6.000
pożyczki poszukuje przemysłowiec celem rozszerzenia warsztatu pracy z ręki prywatnej. Zabezpieczenie hipoteczne. Warunki ugodowe. Łaskawe oferty pod „Gotówka 6“ Dzien. Bydg. (16486)

Zł. 500
pożyczki poszukują. Of. z podaniem warunków filija Dziennika Bydg. pod „Urzędnik“. (10194)

Kalendarz książkowy na rok 1934

obszerny, pięknie ilustrowany z działem informacyjnym, wydamy przy końcu roku znów w wysokim nakładzie jako bezpłatny dodatek do „Dziennika Bydgoskiego“ dla wszystkich naszych Szanownych Czytelników.

Sanowie Kupcy i Przemysłowcy

którym zależy na stałej, codziennej reklamie przez cały rok wśród szerokich warstw społeczeństwa, niechaj niezwłocznie nadadzą ogłoszenie do kalendarza „Dziennika Bydgoskiego“ na rok 1934. Ceny ogłoszeń umiarkowane.

Tak świetnej sposobności celowej reklamy prosimy nie zaniedbać!

Maszyny
mleczarskie kompletne, separator pojemn. 2500 litr. na sprzedaż. Lagaoka Chelmska, Rynek 10. (16667)

Łóżeczko
dziecięce sprzedam. Zamojckiego 6, m. 6. (16598)

Wilka (16741)
ostrego, tanio sprzedam. Niegolewskiego 9, m. 4.

Maszyny
Singera sprzedam. Ks. Skorupki 19, m. 3. (16722)

Dwa
łóżka i kanapa na sprzedaż. Chrobrego 7, Wiczorek. (10192)

Dwa (10203)
wilczki 10 tygodniowe na sprzedaż. Szczecińska 5.

KUPNA

Jabłka — śliwki
oraz miód pszczołny każdą ilość kupujemy. Bracia Tysler, fabryka cukrów i czekolady, Bydgoszcz, Sw. Trójcy 16. (15728)

Limuzynę
mniejszą nowoczesną w dobrym stanie poszukuję. Of. filija „Limuzyna“. (10146)

Wóz
piekarski lub wóz na re-sorach kupię. Kujawska nr. 60. (16622)

Kupię
za gotówkę gater i lokomobile. Oferty do Dzien. pod „201 G.“ (16700)

Wanne
emaljowaną kupi gospodarz. Chopina 23. (10204)

Psa
podwórzowego ostrego kupię. Litewska 2. (10196)

Tanie
lekcje niemieckiego. Cieszkowskiego 17—2. (9235)

POSADY WOLNE

Agentów
i agentki zdolne poszukuje natychmiast poważna firma za wysoką prowizję do akwizycji artykułów domowego użytku na Pomorze i Poznańskie. Wiad. Gdynia, Skrytka Pocztaowa 199. (16431)

Ekspedientka
z branży rzeźniczej, siła pierwszorzędna potrzebna zaraz. Gdynia, Świętojańska 98 „Masarnia Łódzka“. (16571)

Zdolni
przedstawiciele poszukiwani przez wielką firmę dla przyjmowania zamówień na artykuły pierwszej potrawy. Łatwa sprzedaż, poważna praca i dochódowa. Oferty sub „Egzystencja zapewniona“ ogłoszenia Fuchs, Łódź Piotrkowska 50. (16142)

Przyjmę
natychmiast osobę do rozwożenia towaru i inkaśa z kaucją 500 zł. Adr. w Dzien. (16714)

Ogrodnik
kawaler, do średniego zakładu handlowego, specjalista hodowli doniczkowych potrzebny. Zgł. Dz. Bydg. pod „D. 14“. (16694)

Ekspedientka
do kapeluszy męskich, tylko siła wyszkolona potrzebna. Fabryczny magazyn kapeluszy, Sp. Akc. Bydgoszcz, Długa 14. (16603)

Szofer (16568)
rzeźnik z praktyką, poszukuje jakiegokolwiek zarobku, najchętniej w rzeźnictwie. Of. Dzien. Bydg. Toruń pod „Sumienny“.

Panienska
uczciwa, pracowita, z do-brem świadectwem poszukuje pracy domowej zaraz. Zgłoszenia Dzien. Bydg. Grudziądz, dla „Uczciwa G.“ (16701)

Handlowiec
rutynowany meblarz, buchalter-bilansista polskoniemiecki poszukuje natychmiast posady, prosi o propozycję do Dzien. Bydgoskiego dla „Handlowiec G.“ (16702)

Pozamiejscowa
starsza, poszukuje posady gospodyn, kucharki w Bydgoszczy za małym wynagrodzeniem. Chętnie do samotnego. Zgłoszenia pod „Październik“ do filija Dzien. Bydg. (16721)

Technik
dentystyczny po ukończonej praktyce pracujący samodzielnie w metalu i kuczuku poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem. Of. Dzien. Bydg. pod „Młody“. (16611)

Ogrodnik
szkółkarz poszukuje posady zaraz lub później. referencje pierwszorzędne, 11 lat praktyki. Łaskawe zgłoszenia Dzien. Bydg. pod „Ogrodnik“. (16605)

Energiczny
kawaler, znakomity rolnik właściciel majątku ziemskiego, obejmuje interesy administracji większego majątku. Oferty Dziennik Bydgoski Toruń, „Skromne wymagania“. (16501)

Plac - Składnicy
dużą szopa, kantorem, stajnią, wśródmieście ko-rzystnie natychmiast do wynajęcia. Marsz. Focha 47, tel. 685. (16271)

20 i 30 morg
pełne żniwa do wydzierżawienia. Stanisław Barylski, Wasosz powiat Szubin. (16725)

Ogródek
do pół morgi poszukuję Oferty „50“. (16619)

Plac
węglowy, bardzo dobrem miejscem, stajnią, wydzierżawie w Poznaniu. Lewandowski, Gorna Wilda 74, gospodarz. (16681)

Rzeźnictwo
do wynajęcia, z kompletnym urządzeniem tanio zaraz. Poznańska 23, od gospodarza. (16710)

Szukam
dzierżawy oberży w dużej wiosce. A. Foelz, Przysieck, pow. Świecie. (16724)

Skład
2 pokoje z kuchnią za 1000 zł pożyczki lub za półrocznym czynszem do wynajęcia. Ks. Skorupki 23. (16729)

MIESZKANIA SZUKA

Poszukuję
2 pokoje kuchnią z większym garażem lub bez garażu, wprost od gospodarza, płaci za zgodą. Zgł. pod „J. B.“ (16720)

Bezdziennie
małżeństwo, poszukuje 3 pok. kuchnię z komfortem. Pośrednicy wykluczeni. Of. pod „Komfort“. (16742)

Pokój
kuchnia do wynajęcia, czynsz zgóry. Kujawska nr. 118. (10191)

5 pokojowe (16548)
mieszkanie wydzierżawi zaraz gospodarz. Wiad. Gamma 4, u portjera. Warunki Chwytwo 6—14.

3 pokoje (16606)
z kuchnią do wydzierżawienia. Grunwaldzka 57.

6 pokojowe
słoneczne, komfortowe mieszkanie nowoczesnie urządzone od 1. 10. do wynajęcia. Aleje Mickiewicza 5. (10195)

POKOJU POSZUKUJA

Pokoju
z użytkowaniem kuchni dwuosobowego wśródmieściu. „Hak“ filija. (10198)

POKOJE WOLNE

Dwa
pokoje umeblowane na biura w których prowadzono kilka lat dentystykę zaraz do wynajęcia. Blisze szczegóły Gdańska 63, m. 7. (16375)

Pokój
Długa 49, II. (16726)

Pokój
Matejki 5—1. (10200)

Pokój
umeblowany. Gdańska 52, m. 2. (10199)

Pokój
dobrze umeblowany. 3 Maja 12—5. (10207)

Niekrepujący
pokój umeblowany. Kasubka 10. (10205)

W. KORZENIEWSKI

Towarzystwo Akcyjne

Grudziądz, Rynek 22-24. Telefon 898

Największy dom towarowy na Pomorzu!

Obawiając się zwyczajki cen w konfekcji, zakupiliśmy wcześniej bardzo korzystnie **konfekcję damską, męską i dziecięcą** i polecamy już teraz po cenach najniższych przedsezonowych:

Dla Pań:

Najwykwintniejsze modele w płaszczach, futrach, sukniach i pulowerach. Blamy futrzane, skórki, czapki, berety.

Dla Panów:

Płaszczki, ulstry, futra, kurtki, ubrania, konfekcję sportową w najnowszych fasonach. Kapelusze, czapki, bielizna, krawaty.

Dla dzieci:

Płaszczki, mundurki szkolne, czapki, berety, ubrania gimnastyczne i treningowe.

Olbrzymi wybór nowości w materiałach damskich na suknie, kostjumy i płaszcze.

Dla nisko kalkulowanych i wskufek tego bezkonkurenc. cen, oplaca się przyjazd z najdalszych stron

(16703)

Dr. med. A. Kerz

lekarz chorób wewnętrznych i dzieci
przeniósł swą praktykę z ul. Gdańskiej 57
na ulicę Dworcową 12, I.
(dom Pfefferkorna) (16414)
Godziny przyjęć od 3—5½/2 Telefon 1988

SKŁAD FUTER G. BALICKI

Telefon nr. 1338. Bydgoszcz Dworcowa 45

Poleca na sezon zimowy w wielkim wyborze futra damskie i męskie w różnych gatunkach oraz spody i skórki pojedyncze na kołnierze. Ceny przystępne i dogodne warunki. Rzetelna i fachowa obsługa. Pracownia kuśnierska na miejscu pod własnym kierownictwem. Zwiedzenie magazynu nie obowiązuje do kupna. (16217)

Meble

solidnie i najtaniej w firmie
Antoni Górecki
Bydgoszcz (12888)
Wejn. Rynek 9. Tel. 1516.
Filija Toruń, ul. Żeglarska 27.

Przekonał się!

25% taniej

płaszczki damskie i dziecięce ubrania, płaszcze męskie, chłopięce i spodnie.

Letnie płaszcze za bezcen. (16727)

Bydgoszcz, Długa 22 Dorożyńska.

Firma Chrześcijańska.

Własny wyrób.

Szlifowanie cylindrów

tłoki, pierścienie, sworznie po cenach konkurencyjnych za półroczną gwarancją
AUTOARMA, ul. Zduny 6
Telefon 1824. (16244)

JAK LUSTRO BŁYSZCZY
stara zniszczona podłoga zaciągnięta
ZAPRAWĄ DO PODŁÓG
JASNIEJ SŁONCA

CZYTELNIKU! Pozwól mi bezinteresownie określić Twój charakter, zdolności, przeznaczenie i wyszczególnić najważniejsze fakty życia, określić kim jesteś, kim być możesz. Poradzić jak żyć i postępować, by zwycięsko przeciwstawić się losowi. A ponadto wybrać na zasadzie astrologii i obliczeń kabbalistycznych szczęśliwy numer Twojego losu do bieżącej Loterii Państwowej i wskazać, gdzie faktycznie możesz nabyć. Natychmiast napisz imię, rok i miesiąc urodzenia. (Stan rodzinny). Nie przesyła żadnego wynagrodzenia, lecz tylko na koszt poczt. i kanc. załącz 1 zł w znaczku poczt. Na los Nr. 122627 wybrany przemienie padła w 5 klasie 26 loterii wygrana 150.000 zł. Na niewielką ilość wybranych przemienie numerów, padło małstwo wygranych, lecz z braku miejsca podaje tylko niektóre: Cabala Józef, Limanowa, urzędnik rafinerii zł. 10.000 — Kuhn Jan, Łódź, Miynarska 25 zł. 5.000 Frychel, Katowice, Wodospady Nr. 3 zł. 5.000. Poza tym wiele osób, którym przypadły większe wygrane, ze względów osobistych postanowiły zachować swoje incognito, co obowiązuje mnie do nieujawniania nazwisk. Przyjeżdża osobiste płatnie — cały dzień. Psychografolog Szylter-Szokolnik, Warszawa, Żurawa 47. Ogłoszenie załączyc. (16685)

EKSİKANS ST. GÓRSKIEGO
ZADAC WSZĘDZIE POT

NADESZŁY
najnowsze materiały
i modele.

SPRZEDAŻ
towarów wełnianych
i jedwabnych po cenach
najdostępniejszych.

HALLMICH

Pierwszorzędna pracownia płaszczy i poszycia na futra, kostjumów angielskich i do konnej jazdy.
Tel. 1385. **BYDGOSZCZ, UL. GDAŃSKA 30.** Zał. 1907.

PIANINA I FORTEPIANY

największej pierwszorzędnej fabryki krajowej

ARNOLD FIBIGER

(egz. 1878 r.)

Kalisz, Szopena 9. — Telefon 263.

Polecana przez największe powagi muzyczne. — Dostawca konserwatoryj i szkół muzycznych. — Najwyższe odznaczenia na wystawach zagranicznych i krajowych (Paryż, Londyn, Rostow n. Donem, Katowice, Kobyliński, Piotrków-Tryb. — Wiśniewska, Sosnowiec — Kęge king, Stryj — Trunkwalter, Suwałki — Anczewicz, Toruń — Turostowski, Warszawa — Gebethner i Ska, Wiśno — Pacak. (16684)

Znacznie niższe ceny! Niezwykle dogodne warunki!

PRZEDSTAWICIELSTWA:

Bydgoszcz — prof. J. Stefan, Brześć — prof. Maleczek, Gdynia — inż. Peszkowski, Inowrocław — Knast, Katowice — Glowka, Kwiatkowski, Kraków — Boloński, Król. Huta — Glowka, Lwów — K. Kalm i Syn, Łódź — Weillbach, Łuck — Koźnic, Ostrów Wlkp. — Kurowski, Poznań — Kwiatkowski, Pułtusk — Kobyliński, Piotrków-Tryb. — Wiśniewska, Sosnowiec — Kęge king, Stryj — Trunkwalter, Suwałki — Anczewicz, Toruń — Turostowski, Warszawa — Gebethner i Ska, Wiśno — Pacak. (16684)

WAŻNE. F-a ARNOLD FIBIGER niema nic wspólnego z f-a o podobnym brzmieniu, mieszczącą się również w Kaliszu.

GRZEBIEN ONDULACYJNY

Dla zaprowadzenia oddajemy

10.000

grzebieli po cenie reklamowej

2 zł.

za sztukę

„KADEWU“ ŁÓDŹ, ul. ANDRZEJA 24.

SENSACYJNA NOWOŚĆ!

stwarzający podwójną ondulację

Anduluje krótkie i długie włosy, bez korbówek, szpilek lub in-nych pomocniczych środków, lecz naturalną drogą, przez zwykłe czesanie. Solidny i trwały, służyć może kilka lat. Niezbędny dla pań i panów. Dużo zaoszczędzić, nie wydając na fryzjera, mając przy-tem zawsze ładnie ondulowane włosy. Wysyłamy za załączeniem pocztowym.

Posiadłość

z domem mieszkalnym, stajnią, piwnicą do przechowania lodu i garaż, nadający się na interes materiałowy opałów lub piwa do wydzierżawienia od 1. 11. 33 r. Of. pod „Segrobo 7“ do administ. Dziennika. (16652)

ZAPÓŻNO.

— Proszę w tej chwili wyjść i wytrzeć nogi.

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetryowy na stronie 7-lamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł. na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 lam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Większe ogłoszenia zamieszczone wśród drobnych, 50% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i cziokami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za redakcję odpowiedzialny: Stanisław Nowakowski w Bydgoszczy; za dział gdyński: Mieczysław Mistat w Gdyni.